

MONOGRAFIA
POKONFERENCYJNA

SCIENCE,
RESEARCH, DEVELOPMENT #23

Rotterdam (The Netherlands)

29.11.2019 - 30.11.2019

U.D.C. 72+7+7.072+61+082

B.B.C. 94

Z 40

Zbiór artykułów naukowych recenzowanych.

(1) Z 40 Zbiór artykułów naukowych z Konferencji Międzynarodowej Naukowo-Praktycznej (on-line) zorganizowanej dla pracowników naukowych uczelni, jednostek naukowo-badawczych oraz badawczych z państw obszaru byłego Związku Radzieckiego oraz byłej Jugosławii.

(30.11.2019) - Warszawa, 2019. - 124 str.

ISBN: 978-83-66401-22-8

Wydawca: Sp. z o.o. «Diamond trading tour»

Adres wydawcy i redakcji: 00-728 Warszawa, ul. S. Kierbedzia, 4 lok.103

e-mail: info@conferenc.pl

Wszelkie prawa autorskie zastrzeżone. Powielanie i kopiowanie materiałów bez zgody autora jest zakazane. Wszelkie prawa do artykułów z konferencji należą do ich autorów.

W artykułach naukowych zachowano oryginalną pisownię.

Wszystkie artykuły naukowe są recenzowane przez dwóch członków Komitetu Naukowego.

Wszelkie prawa, w tym do rozpowszechniania i powielania materiałów opublikowanych w formie elektronicznej w monografii należą Sp. z o.o. «Diamond trading tour».

W przypadku cytowań obowiązkowe jest odniesienie się do monografii.

Publikacja elektroniczna.

«Diamond trading tour» ©

Warszawa 2019

ISBN: 978-83-66401-22-8

Redaktor naukowy:

W. Okulicz-Kozaryn, dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland.

KOMITET NAUKOWY:

W. Okulicz-Kozaryn (Przewodniczący), dr. hab, MBA, Institute of Law, Administration and Economics of Pedagogical University of Cracow, Poland; The International Scientific Association of Economists and Jurists «Consilium», Switzerland;

С. Беленцов, д.п.н., профессор, Юго-Западный государственный университет, Россия;

Z. Ćekerevac, Dr., full professor, «Union - Nikola Tesla» University Belgrade, Serbia;

Р. Латыпов, д.т.н., профессор, Московский государственный машиностроительный университет (МАМИ), Россия;

И. Лемешевский, д.э.н., профессор, Белорусский государственный университет, Беларусь;

Е. Чекунова, д.п.н., профессор, Южно-Российский институт-филиал Российской академии народного хозяйства и государственной службы, Россия.

KOMITET ORGANIZACYJNY:

A. Murza (Przewodniczący), MBA, Ukraina;

A. Горохов, к.т.н., доцент, Юго-Западный государственный университет, Россия;

A. Kasprzyk, Dr, PWSZ im. prof. S. Tarnowskiego w Tarnobrzegu, Polska;

A. Malovychko, dr, EU Business University, Berlin – London – Paris - Poznań, EU;

S. Seregina, independent trainer and consultant, Netherlands;

M. Stych, dr, Uniwersytet Pedagogiczny im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Polska;

A. Tsimayeu, PhD, associate Professor, Belarusian State Agricultural Academy, Belarus.

I. Bulakh PhD of Architecture, Associate Professor Department of Design of the Architectural Environment, Kiev National University of Construction and Architecture

Recenzenci:

L. Nechaeva, PhD, Instytut PNPU im. K.D. Ushinskogo, Ukraina;

М. Ордынская, профессор, Южный федеральный университет, Россия.

**УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА В СИСТЕМІ
МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ
«СВОБОДА»)**

Бутиріна М. В., Сектименко А. А. 7

**ВПЛИВ ФРУКТОЗИ НА ПІНОУТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ
МОДЕЛЬНИХ СИСТЕМ БЕЗЕ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ**

Искандарова І. Р., Філіппова А. Ю., Бережна Т. О., Неміріч О. В. 10

**ПЕРЕДРЕМОНТНА ДІАГНОСТИКА АГРЕГАТИВ ГІДРОСТАТИЧНОЇ
ТРАНСМІСІЇ**

Яїцький Д. О. 13

THE NINTH PLANET

Maksiuta O. I. 18

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Пальчик О.О., Портянко Г.С. 20

КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДІАДИСКУРСУ

Дяченко А. Ю., Павленко В. В. 23

HISTORY OF FILM

Maksiuta O. I. 28

**ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ СИРИТ
ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ**

Анохіна Д. В. 30

**ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ
ПСИХОЛОГІВ**

Вінтюк Ю. В. 33

**УНИКАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПОДРУЖНЬОМУ ЖИТТІ ЯК ЧИННИК
БЛАГОПОЛУЧЧЯ СІМ'Ї ТА ОСОБИСТОСТІ**

Вінтюк Л. Я. 36

DEMOGRAPHIC PROBLEM AND ITS SOLUTIONS

Teslenko D. 39

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ
В УКРАЇНІ**

Череднікова А. В. 42

SOME OPINIONS ABOUT EDUCATION

Hushnazarova A. 44

**ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ ЖИЛЫХ ЗДАНИЙ: СТРОИТЕЛЬНЫЕ
НОРМЫ И СТАНДАРТЫ**

Моради Пур Омид..... 45

**МОРСЬКА ТЕМАТИКА У РОЗПИСІ ІНТЕР'ЄРУ ДИТЯЧИХ
ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ**

Булах І.В. 48

**INFLUENCE OF DEFORMATIONS OF STIFFENING RIBS ON NATURAL
FREQUENCIES OF SLABS OF COVERINGS**

Tokpanova K.E., Dostanova S.Kh., S. G. Sakhi, Shaverneva A.I.,..... 52

WORLD ENVIRONMENTAL PROBLEM

Saichyshyna N. 55

**ПОРУШЕННЯ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗМІ
(НА ПРИКЛАДІ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПРОГРАМ КАНАЛІВ «1+1», «СТБ»
ТА ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ «СЕГОДНЯ», «ОБОЗРЕВАТЕЛЬ»)**

Хотюн Л. В., Самаріна О. В. 58

**МОДЕЛЮВАННЯ КРЕАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У РЕКЛАМІ КОНЕПЦІЯ-
ІДЕЯ-КОНТЕНТ-ОБРАЗ**

Жовта Л. 63

**СОВРЕМЕННОЕ УКРАИНСКОЕ ИСКУССТВОЗНАНИЕ: БОРЬБА ЗА
ТРАДИЦИИ ИЛИ БОРЬБА С ТРАДИЦИЯМИ**

Михальчук В. В. 68

**МИР «ПОЛУСВЕТА» КАК ЯДРО ХУДОЖЕСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ
ПАРИЖА РУБЕЖА XIX И XX ВЕКОВ**

Подлипенко Е. 73

**ДИРИГУВАННЯ ЯК КОМПЛЕКС ЗАСОБІВ РОЗКРИТТЯ
ХУДОЖНЬОГО ЗАДУМУ КОМПОЗИТОРА ТА УПРАВЛІННЯ
ВИКОНАВСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ**

Омельчук П.Т. 79

**CHALLENGES AGAINST OUR NATIONAL CULTURE IN THE AGE
OF GLOBALIZATION**

Asilbekov I. 82

**INDICATORS OF HOMEOSTASIS, CENTRAL HEMODUNAMICS
AND ENDOTOXEMIA IN CASE OF THE ENTERAL INSUFFICIENCY
SYNDROME IN PATIENTS WITH ACUTE INYESTINAL OBSTRUCTION**

Shevchenko A.N., Lykhman V.N., Beloded E.A., Kulik I.A., Polikov H.O., Tokarev A.V. ,
Volchenko I.V. 84

**ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ У КАР'ЄРНОГО РАДНИКА КИЇВСЬКОГО
ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ ЗАЙНЯТОСТІ**

Люляева Ю.А. 87

**POTENTIAL OF DEVELOPING RELIGIOUS PILGRIMAGE TOURISM IN
UZBEKISTAN**

Choriye A., Xolsaidova D., Xolnizoyov A. 90

**UPGRADING LEGAL KNOWLEDGE IS THE FIRST STEP IN OBEYING
THE LAW**

Yakubov D., Baratov M. , Mamirov M. 92

**FEATURES OF PARALLEL PROGRAMMING FOR MACOS AND IOS
USING THE SWIFT PROGRAMMING LANGUAGE AS AN EXAMPLE**

Ivanenko V. Y., Oleinik E. V. 94

**INNOVATIVE ACTIVITY IN THE FIELD OF TOURISM:
ESSENCE AND SPECIFICITY**

Amanova N. F., Amanova F. F. 97

FASHION DESIGN IN TERMS OF TRAINING

Mirzanazarova E. Y. 99

РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ

Мавлонова Н., Толибжонов А., Химматов Д. 102

PROBLEMS OF MODERN ARCHITECTURE IN UZBEKISTAN

Abduvaris L. 104

**THE GREAT SILK ROAD AND CENTRAL ASIA (IN THE SIXTEENTH
CENTURY AND LATER)**

Tukhtaev N. T. 107

PSYCHOLOGICAL FEATURES OF SOCIO-PERCEPTUAL COMPETENCY

Turgunbayeva A.G, Jo'rayeva S.J 110

NATIONALISM AND MODERNITY IN THE CREATION OF MUSEUMS

Saipova D.Sh. 112

ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТУРЫ В УЗБЕКИСТАНЕ

Абдуворис Л.Т. 116

**INNOVATIVE WAYS OF TEACHING ENGLISH PRONUNCIATION IN
KINDERGARTENS**

Rustamova A. E., Shamshiyeva S. B. 119

УКРАЇНСЬКА ЕМІГРАЦІЙНА ЖУРНАЛІСТИКА В СИСТЕМІ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ (НА ПРИКЛАДІ ГАЗЕТИ «СВОБОДА»)

Бутиріна М. В.

доктор наук із соціальних комунікацій, професор

Сектименко А. А.

студентка- магістр факультету систем та засобів масової комунікації
Дніпровського національного університету ім. Олеся Гончара

Ключові слова: преса, українські емігранти, газета «Свобода», національна ідентичність, міжкультурна комунікація.

Keywords: the press, the Ukrainian emigrants, periodical «Svoboda» information source, national identity.

Слово в інформаційному суспільстві має надзвичайний вплив. Сьогодні глобалізація спричиняє процеси посилення взаємодії культур. Міжкультурна комунікація почала своє зародження із початком глобалізаційних зрушень і стала невід'ємною частиною у формуванні та становленні національно маркованої картини світу. Саме український журналіст поза межами свого рідного краю є носієм менталітету, традицій, звичаїв та образу своєї нації. Становлення української еміграційної преси припадає на кінець XIX – початок XX століть. Саме в цей період почала з'являтися потужна періодика на теренах інших країн, яка посприяла популяризації знань, поширенню української думки, утвердження національної самоідентичності.

Українські журналісти своєю працею допомогали українській еміграційній громадськості та її нащадкам впродовж багатьох десятиліть втримати свою національну самобутність. За умов швидких змін не лише в політич-

ному житті але й в культурному постає питання, яке ж майбутнє очікує українську спільноту на шляхах виживання в інокультурному середовищі, зокрема серед інших етнічних спільнот США. Тож вивчення міграційної журналістики у контексті міжкультурної комунікації є, безумовно, на часі. У дослідженні ми маємо з'ясувати, як преса впливає на становлення національної ідентичності за кордоном.

Науковці вивчають тему ролі засобів масової комунікації у міжкультурному спілкуванні під різним кутом зору, звертаючись до різних об'єктів дослідження. Хоча явище міжкультурної комунікації давнє, як людське суспільство, дослідження міжкультурної комунікації розпочато лише останнім часом. Вперше вони зустрічаються у США. Батьком у цій галузі досліджень вважають Е. Т. Холла [1]. Дослідниця О. Ніч [2] вивчала основні умови формування української діаспори в США. Генеза та сучасне становище етнічної преси привертали увагу дослідників і з

числа діаспорян. Слід згадати праці М. Куропаса, О. Бочковського, А. Животка, С. Наріжного, М. Боровика, І. Світа, М. Маранчука, П. Кравчука. В Україні серед авторів, котрі досліджували тему діаспорної преси, варто згадати Н. Сидоренко, О. Сидоренка, І. Срібняка, А. Попка, О. Гриценко та ін. Втім, ще багато аспектів зазначеної проблеми потребують додаткових досліджень. Тож визначення ролі етнічної преси як форми та засобу збереження власної самобутності, з'ясування значення преси як джерела репрезентації історичних подій та засобом міжкультурної комунікації за межами батьківщини не втрачає своєї актуальності і досі.

Становлення української преси за океаном відбувалося за жорстких політичних та соціальних умов. Перевага «свого» серед «інших» була типовою ситуацією для багатьох доіндустріальних суспільств. Подібним чином висловлюється про об'єкт нашого дослідження й Малецьке «Про міжкультурну інтеракцію й комунікацію ми говоримо в тих випадках, коли партнери по зустрічі належать до різних культур і коли вони усвідомлюють, що кожен відповідно є «іншим», тобто відбувається взаємне усвідомлення один одного як “чужого»» [3]. Важливо зазначити, що міграційний потік з України до США активізувався на початку ХХ ст. Цьому сприяли бурхливі економічні та політичні події, які змусили українців мігрувати в інші країни у пошуку кращого життя.

Важливим кроком на шляху ста-

новлення й розвитку української діаспори в США було заснування етнічної преси. Саме розвиток етнічної культури зарубіжного українства формував ту громадянську атмосферу, без якої суспільне життя було б розпорошене, а взаємини не мали б усталених зв'язків. Українські емігранти у місцях поселення створили свою етнічну пресу.

Вивчення публікацій «Свободи» кінця ХІХ – початку ХХ сторіччя відкриває канал для одержання аргументованих відповідей на питання: де починаються корені формування заокеанського українства у складі існуючої державної нації. Із плином часу видання удосконалювалося, а зміст набирив виразнішого характеру. Саме «Свобода» пробуджує національну гордість, стоїть в обороні української культури.

Інформуючи широкий загал про ті чи інші події, газета «Свобода» прагнула залучити своїх прихильників до громадського життя діаспори, повернути увагу щодо збереження рідної мови, української культури і України в цілому. Таким чином, часопис виконував роль посередника серед своїх численних читачів, слугував засобом зв'язку діаспори з батьківщиною, а також дозволяв посісти чільне місце серед громадськості США. Зазначимо, що американці мають високу міжкультурну чутливість і значний рівень міжособистісної взаємодії з людьми інших культур, тому українська емігрантська журналістика посприяла збереженню української культури шляхом обміну етнокуль-

турних та етнопонаціональних традицій зі США та іншими країнами.

«Свобода» і надалі продовжує виходити та інформувати американських українців про стан справ в Україні та в світі, але тепер її поради та настанови уже не сприймаються так ефективно, як раніше.

Здійснений аналіз дає змогу дійти висновку, що українці в США зберегли свою національну ідентичність, створивши яскраві громади з церквами та школами, а також безліч організацій, які заповнюють культурні, освітні, професійні, духовні та соціальні потреби своїх членів. Вони підтримують українські ЗМІ (як українською, так і англійською мовами), які поширюють інформацію про події в Україні і таким чином грають важливу роль у згуртованості українських громад шляхом спільної

турботи про батьківщину предків. Саме часопис «Свобода» – став провідним щоденним українським виданням на американському континенті. Таким чином відбувалося виживання і розвиток нашого етносу, збереження його національно-культурної ідентичності, адже проблема поєднання традицій національного життя того чи іншого етносу в системі міжкультурних комунікацій є актуальною і до сьогодні для етнічних українців.

Література

1. Hall ET *Beyond Culture*. NY: Anchor Press, 1976.
2. Нич О. Иван Гончаренко про умови доброго сімейного виховання дітей в українській діаспорі США / О. Нич // Гірська школа Українських Карпат. 2014. № 11. С. 106-107.
3. Maletzke G. *Bausteine zur Kommunikationswissenschaft. 1949–1984* // G. Maletzke. – Berlin, 1984. 140 S.

ВПЛИВ ФРУКТОЗИ НА ПІНОУТВОРЮВАЛЬНУ ЗДАТНІСТЬ МОДЕЛЬНИХ СИСТЕМ БЕЗЕ СПЕЦІАЛЬНОГО ПРИЗНАЧЕННЯ

Искандарова Ірина Романівна

магістр

Національний університет харчових технологій, м.Київ

Філіппова Альона Юріївна

магістр

Національний університет харчових технологій, м.Київ

Бережна Тетяна Олегівна

магістр

Національний університет харчових технологій, м.Київ

Неміріч Олександра Володимирівна

Доцент, доктор технічних наук

Національний університет харчових технологій, м.Київ

Ключові слова: фруктоза, цукровий діабет, безе, піноутворювальна здатність.
Keywords fructose, diabetes, meringue, foaming ability.

Безе – тістечко зі збитих яєчних білків і цукру, яке випікають впродовж тривалого часу при низьких температурах у попередньо розігрітій духовці.

Аналіз українського і закордонного ринку показує, що при виробництві кондитерських виробів переважно використовується цукор білий кристалічний. Люди генетично звикли споживати продукти із солодким смаком. У хворих на цукровий діабет, особливо у дітей, потяг до солодкого більш загострений. Саме тому на сьогоднішній день в усьому світі інтенсивно ведеться пошук нових солодких речовин і розроблення технологій харчових продуктів з їхнім використанням. Традиційними заміниками сахарози, що знайшли застосування у виробництві кондитерських виробів, є багатоатомні спирти ксиліт і сорбіт,

а також найпоширенішим – моносахарид фруктоза [1].

Сьогодні український кондитерський ринок майже нічим не відрізняється від європейського, оскільки вітчизняні виробники пропонують різноманітний асортимент кондитерської продукції своїм споживачам, який налічує близько 1000 найменувань [2].

У зв'язку з тим, що з кожним роком кількість хворих на цукровий діабет збільшується, нами було запропоновано при виробництві безе використовувати як цукрозамінник фруктозу, яка за своїми органолептичними властивостями відрізняється від цукру.

Фруктоза є поширеним моносахаридом, який присутній в великих кількостях майже в усіх ягодах, фруктах, плодах. Він має нижчий глікемічний індекс і повільніше підвищує рівень

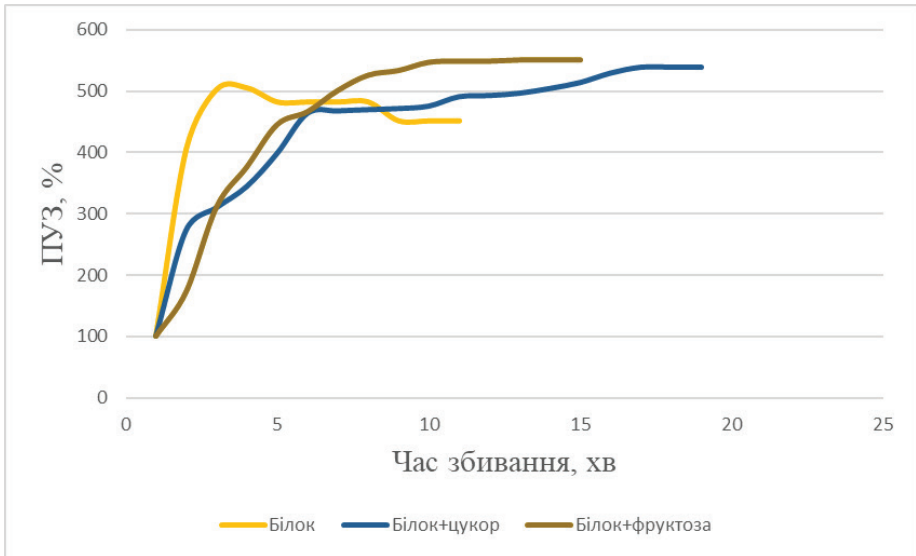

Рисунок 1. Піноутворювальна здатність модельних зразків

інсуліну в крові, використовується при виробництві виробів для людей, які хворі на цукровий діабет.

В технології безе передбачено утворення дрібнопористої структури, бо саме від якості ведення технологічної операції збивання залежить якість майбутніх виробів.

При розробці нового виробу було запропоновано зменшити вміст цукру за рахунок використання цукрозамінника – фруктози. В цьому випадку дані виробу будуть доступними для введення в раціон харчування людям, які не споживають сахарозу.

Нами було створено модельні системи і досліджено вплив цукру білого кристалічного/ фруктози на технологічний процес утворення пінної структури зразка. Піноутворювальну здатність модельних систем подано на рис.1. Аналізуючи рисунок 1 можна

зробити наступний висновок, що модельні системи відрізняються між собою піноутворювальною здатністю і досягають свого максимального значення за різні проміжки часу.

Це зумовлено рецептурним складом модельних систем і властивостями піноутворювачів. При збиванні нативного білка відбувається денатурація овоальбуміну. При цьому процесі розгорнені поліпептидні ланцюжки у вигляді найтонших плівок оточують пухирці повітря. Відповідно до загальних уявлень швидкість поверхневої денатурації обернено пропорційна концентрації білка і має найбільшу швидкість в ізоелектричній точці овоальбуміну. При утворенні піни відбувається сильний розподіл поверхні розділу на межі фаз «рідина – газ». Зростання поверхні розділу залежить від розмірів повітряних

пухирців. Чим більші розміри останніх, тим більша ця поверхня та більша сила поверхневого натягу. Ця сила прагне скоротити до мінімуму площу поверхні розділу фаз. Під дією сили поверхневого натягу пухирці повітря в піні прямують до агрегації, зменшуючи ступінь дисперсності піни [3].

При додаванні цукру до нативного білка відбувалося підвищення в'язкості піни, але на перших хвилинах збивання, дещо знизився її об'єм. Дослідники пояснюють це частковою дегідратацією і денатурацією піноутворювача та утворенням в дисперсійному середовищі гідратованих часток, що при формуванні структури піни розміщуються на межі розділу фаз, підвищуючи в'язкість та стійкість системи. При цьому, знижується об'ємна частка повітряної фази піни і підвищується її дисперсність [4].

Висновок. Впровадження даного кондитерського виробу є перспективним, оскільки даний вид продукції виготовляється з додаванням фруктози і може бути рекомендованим для людей, які мають захворювання – цукровий діабет. При виготовленні безе

спеціального призначення для розширення асортименту можна використувати різні види рослинної нетрадиційної сировини, що дозволяє збагатити виробу мінеральними речовинами.

Література

1. Нові технології і обладнання харчових виробництв матеріали Міжвузівського науково-практичного семінару (м. Полтава, 19 квітня 2018 року), Новітні технології оздоровчих продуктів. Товари і ринки 2008 №1, ст. 74-78.
2. Кроніковський Д.О., к. т. н., доцент кафедри автоматизації процесів управління, Національний університет харчових технологій, м. Київ «Тенденції кондитерської промисловості України». Ефективна економіка № 10, 2014
3. Артемова Е. Н. Научные основы пенообразования и эмульгирования в технологии пищевых продуктов с растительными добавками: дисс. д-ра техн. наук: 05.18.16 / Елена Николаевна Артемова. – Санкт-Петербург: Российская экономическая академия им. Плеханова, 2001. – 372 с.
4. Гніцевич В.А. Технологія харчових продуктів із заданими властивостями на основі вторинної молочної та рослинної сировини: монографія / В.А. Гніцевич, Р.П. Никифоров, Н.А. Федотова, Н.В. Кравченко. – Донецьк: ДонНУЕТ, 2014. – 336 с.

ПЕРЕДРЕМОНТНА ДІАГНОСТИКА АГРЕГАТІВ ГІДРОСТАТИЧНОЇ ТРАНСМІСІЇ

Яіцький Дмитро Олегович

Студент ОС Бакалавр Дніпровський державний аграрно-економічний університет

Ключові слова:

Вступ

Аналіз сучасних енергетичних засобів показав, що на сьогоднішній день гідростатичні трансмісії (ГСТ) є одним найбільш відповідальних систем, що впливають на надійність і продуктивність техніки. Як правило гідростатичні трансмісії складаються з регульованих і нерегульованих аксіально-плунжерних гідроагрегатів, технічний стан яких безпосередньо впливає на працездатність техніки.

Аналіз працездатності та довговічності регульованих аксіально-плунжерних гідроагрегатів показав [1], що з початку експлуатації і до ремонту частота їх відмов становить близько 20% від загального числа відмов машин.

До того ж, згідно з даними, наведеними в [1], напрацювання регульованих аксіально-плунжерних гідроагрегатів до відмови повинна складати тисячу годин роботи при номінальних режимах, а 90% ресурс агрегату повинен відповідати одній з умов: на номінальному режимі роботи – 3 500 годин або при робочому тиску 16 МПа – 6000 годин.

За даними науково-технічних джерел, ресурс відремонтованих регульованих аксіально-плунжерних гідроа-

грегатів в умовах реальної експлуатації не перевищує 60% від ресурсу нового виробу. Відповідно до проведених досліджень [1,2] з 150 одиниць техніки, що знаходиться в експлуатації на сільськогосподарському підприємстві, на частку відмов машин з аксіально-плунжерними гідроагрегатами з похилим блоком припадало 38 відмов або 18,7% відмов при середній тривалості простою близько 52 годин через усунення відмови. При цьому по причини усунення інших відмов середня тривалість простоїв не перевищує 35 годин.

З аналізу робіт [1,2] встановлено, що в основному на працездатність аксіально-плунжерних гідроагрегатів впливають: «блок циліндрів – поршень» – до 25% випадків і «блок циліндрів – розподільник» – до 40% випадків відмови. В результаті зношування деталей, що утворюють ці сполуки, відбувається інтенсивне збільшення технологічних зазорів, збільшуються внутрішні витоку рідини і знижується об'ємний коефіцієнт корисної дії (ККД) агрегату. Інші з'єднання незначно впливають на працездатність гідроагрегату, сумарно відмови з їхньої вини виникають тільки в 7-10% випадків. Такі дані справедливі тільки для нерегульованих аксі-

ально-плунжерних гідроагрегатів. Для регульованих гідроагрегатів необхідно враховувати з'єднання утворені в елементах управління кутом нахилу вузол перекочування (регулятор).

Основна частина

Оцінити технічний стан основних агрегатів гідроприводу енергетичних засобів можливо за повним ККД.

Повний ККД – складається з механічного, гідравлічного і об'ємного ККД. Механічний ККД враховує втрати на тертя в рухомих з'єднаннях насосів і гідромоторів. Він змінюється в наслідок зростання зазорів в сполученнях гідронасосів і гідромоторів. В результаті з'являється деяке збільшення акустичного шуму і вібрації при їх роботі. Однак при цьому зниження механічного ККД – несуттєво, що підтверджують дані розрахунків, наведених, наприклад, в [1].

Гідравлічний ККД показує сукупні втрати енергії в потоці рідини під час проходження ним гідравлічного опору (трубопроводів, каналів і ін.). Гідравлічний ККД знижується тільки з причин зменшення прохідних перетинів трубопроводів і каналів в результаті їх деформації або облітерації, а також при збільшенні в'язкості робочої рідини. Вплив в'язкості рідини зменшується, якщо використовується масло з поліпшеними в'язкістнотемпературними властивостями і забезпечений певний тепловий режим гідроприводу на рівні 40-50 ° С. З інших факторів найбільш істотний вплив на зміну гідравлічного ККД чинить опір фільтрів, яке збільшується в

міру їх засмічення. Однак граничний опір забруднених фільтруючих елементів, виготовлених з паперу, зазвичай не перевищує 0,2 МПа, що становить порівняно невелику частку від величини номінального тиску (16 МПа), при якому зазвичай проводяться операції діагностування.

Об'ємні енергетичні втрати, як показує практичний досвід і результати численних досліджень, є основним критерієм відмови гідронасосів і гідромоторів. Тому об'ємний ККД прийнятий повсюдно в якості основного діагностичного параметра [4,5].

$$\eta_o = \frac{Q_m - q_{ym}}{Q_m} = 1 - \frac{q_{ym}}{Q_m} \quad (1)$$

де Q_m – теоретична продуктивність насоса;

$$Q_m = V_o \cdot n \quad (2)$$

V_o – робочий об'єм насоса (мотора);

n – частота обертання валу насоса (мотора);

q_{ym} – витоку рідини в насосі (мотора).

Напишемо формулу 1 з урахуванням виразу 2

$$\eta_o = \frac{Q_m - q_{ym}}{Q_m} = 1 - \frac{q_{ym}}{V_o n} \quad (3)$$

При оцінці технічного стану насоса (мотора) його навантажують до номінальних параметрів ($n = n_H = const, V_o = V_{max} = const$). Тоді, виходячи із залежності 3, об'ємний ККД залежить від розміру витоків рідини.

Для визначення значення витоків рідини багато авторів [1, 5, 6] допускають наступне. У зв'язку з тим, що в агрегатах і вузлах гідроприводу мобільних енергетичних засобів більшість рухомих з'єднань, які поділяють порожнини з високим і низьким тиском, виконано у вигляді щільних ущільнень прецизійного виконання, в якості моделі витрати витоків зазвичай приймають закон Пуазейля (4):

$$q_{ym} = \frac{h^3 b \Delta p}{12 \mu l} \quad (4)$$

де h – висота зазору;

b – ширина зазору в напрямку, перпендикулярному до напрямку руху потоку через зазор;

l – довжина зазору вздовж напрямку потоку;

μ – коефіцієнт динамічної в'язкості робочої рідини;

Δp – перепад тиску.

Однак цей закон і його різновиди не дозволяють розрахувати витрату витоків зі складного вузла [1 6], наприклад насоса, так як тут витікання відбувається одночасно з декількох зазорів з різними параметрами Δp і навіть μ . Частина участі кожного з цих зазорів в об'єднаному потоці витоків, як правило, виділити не вдається. До того ж в реальних конструкціях вузлів зазори не є постійними по висоті, довжині і взаємному положенню деталей з'єднання через похибки виготовлення і нерівномірності зносу деталей.

Проте, багато авторів [6,7] допускають використання рівнянь 4 і 5, вводючи параметри деякого еквівалентного

зазору, який є узагальнюючою характеристикою герметичності розглянутого вузла. Приймавши це припущення, можна зробити наступний висновок, що витрата витоків в контурах гідроприводу і гідроприводі в цілому прямо пропорційний перепаду тиску робочої рідини. При цьому витрата витоків можна визначити виходячи з математичного очікування M_p перепаду тиску [6]:

$$M_p = \frac{1}{t_i} \int_0^{t_i} \frac{d\Delta p}{dt} dt \quad (5)$$

де t_i – тривалість i -ої діагностування.

Практичне використання рівняння 6 дає можливість вважати, що витрата витоків прямо пропорційний усередненому перепаду тиску у відповідному контурі. прямолінійна залежність витрати витоків і об'ємного ККД від тиску у аксіально-поршневих насосів показана також в [8]. Аналогічні залежності для гідронасосів і гідромоторів наведені в [7]. Це підтверджує обґрунтованість прийнятого допущення.

Виходячи з перерахованого вище для діагностування агрегатів гідростатичної трансмісії, можливо, застосовувати такий показник як падіння тиску в контурі, застосовуючи розроблену авторами схему діагностування, яка описана в [9, 10].

При цьому залежність 4 слід удосконалити для статичного методу визначення об'ємного ККД ввівши два коефіцієнта

$$q_{ym} = k \cdot a \cdot \frac{\Delta p}{12 \mu} \quad (6)$$

де k – коефіцієнт пропорційності, який показує залежність еквівалентного зазору від перепаду тиску в контурі гідроагрегату;

a – статичний коефіцієнт, що показує ступінь вплив частоти обертання валу гідроагрегату на внутрішні перетікання.

Причому коефіцієнти a і k для даної діагностичної схеми необхідно визначити експериментальним шляхом.

В результаті перетворень залежностей 3 і 6 отримаємо формулу

$$\eta_o = 1 - \frac{t_i \cdot k \cdot a \cdot \Delta p}{12\mu V_o} \quad (7)$$

Залежність 7 дозволить оцінити технічний стан агрегатів гідроприводу мобільних технічних засобів по падінню тиску в контурі.

Висновки

1. Об'ємні енергетичні втрати, як показує практичний досвід і результати численних досліджень, є основним критерієм відмови насосів, моторів, розподільників, клапанів, та циліндрів. Тому об'ємний ККД прийнятий повсюдно в якості основного діагностичного параметра [4, 5].

2. Витрата витоків в контурах гідроприводу і гідроприводі в цілому прямо пропорційний перепаду тиску робочої рідини [1, 6].

3. Для діагностування агрегатів гідростатичної трансмісії, можливо, застосовувати такий показник як падіння тиску в контурі, застосовуючи схему діагностування описану в [9, 10]. При цьому залежність 4 слід удо-

сконалити для статичного методу визначення об'ємного ККД.

Список використаної літератури

1. Сенин А. П. Технология ремонта регулируемых аксиальнопоршневых гидромашин восстановлением ресурсолимитирующих соединений дис. канд. техн. наук. Саранск, ФГБОУВПО МГУ им. Н.П. Огарева, 2012. – 242 с.
2. Матвеев А. С. Влияние загрязненности масел на работу гидроагрегатов / А.С. Матвеев. М.: Машиностроение, 1990. – 315 с.
3. Добринский Г. К. Исследование деталей и узлов аксиальнопоршневых гидромашин с целью повышения их долговечности. Автореф. дис. канд. техн. наук. Одесса, 1975. – 19 с.
4. Оценка работоспособности объемных гидроприводов ГСТ-112 / Ионов П. А., Галин Д. А., Сенин А. П., Земсков А. М. Энергоэффективные и ресурсосберегающие технологии и системы: межвуз. сб. науч. тр. – Саранск: Изд-во Мордов. ун-та, 2010. С. 102-107.
5. Столяров А. В. Повышение долговечности аксиальнопоршневого гидронасоса с наклонным блоком восстановлением и упрочнением изношенных поверхностей деталей: автореф. дис. канд. техн. наук. Саранск, МГУ им. Н.П. Огарева, 2009. – 18 с.
6. Алексеенко А. П. Совершенствование технологии диагностирования гидропривода одноковшовых строительных экскаваторов по объемному коэффициенту полезного действия: дис. канд. техн. наук. Санкт-Петербург, Санкт-Петербургский государственный архитектурно-строительный университет, 2001. – 180 с.
7. Багин С. Б. Об оценке предельных значений диагностических параметров гидропривода экскаватора // Труды ин-та ВНИИСтройдормаш, вып. 110. М.: 1987. – С64-68.

8. Васильченко В. А. Гидравлическое оборудование мобильных машин. М.: Машиностроение, 1983. – 302 с.
9. Проблеми експлуатації та напрями підвищення коефіцієнта корисної дії гідрооб'ємних трансмісій мобільної сільськогосподарської техніки /Ю. В. Армашов, О. І. Буря, А. С. Бедін, Є. В. Бровка. Вісник Дніпропетровського державного аграрного університету 2009. – №2. С. 260- 264.
10. Качанов Ю. Ф., Конченко А. В., Ткаченко В. А. Исследование гидропривода трансмиссии самоходных сельхозмашин. Тракторы и сельхозмашины. – 1981. – №7 – с.16

THE NINTH PLANET

Maksiuta O. I.

Student Kharkiv National University of Radioelectronics

Keywords: planet, Pluto, Solar System, astronomy

In August 2006 the International Astronomical Union (IAU) downgraded the status of Pluto to that of «dwarf planet». This means that from now on only the rocky worlds of the inner Solar System and the gas giants of the outer system will be designated as planets. The «inner Solar System» is the region of space that is smaller than the radius of Jupiter's orbit around the sun. It contains the asteroid belt as well as the terrestrial planets, Mercury, Venus, Earth, and Mars. The «gas giants» of course are Jupiter, Saturn, Neptune, and Uranus. So now we have eight planets instead of the nine we used to have [1].

What is a Dwarf Planet?

A «dwarf planet», as defined by the IAU, is a celestial body in direct orbit of the Sun that is massive enough that its shape is controlled by gravitational forces rather than mechanical forces (and is thus ellipsoid in shape), but has not cleared its neighboring region of other objects.

So, the three criteria of the IAU for a full-sized planet are:

It is in orbit around the Sun.

It has sufficient mass to assume hydrostatic equilibrium (a nearly round shape).

It has «cleared the neighborhood» around its orbit [2].

Pluto meets only two of these criteria, losing out on the third. In all the billions

of years it has lived there, it has not managed to clear its neighborhood. You may wonder what that means, «not clearing its neighboring region of other objects»? Sounds like a minesweeper in space! This means that the planet has become gravitationally dominant – there are no other bodies of comparable size other than its own satellites or those otherwise under its gravitational influence, in its vicinity in space [1].

So, any large body that does not meet these criteria is now classed as a “dwarf planet,” and that includes Pluto, which shares its orbital neighborhood with Kuiper belt objects such as the plutinos.

History of Pluto

Pluto was first discovered in 1930 by Clyde W. Tombaugh at the Lowell Observatory in Flagstaff Arizona. Astronomers had long predicted that there would be a ninth planet in the Solar System, which they called Planet X. Only 22 at the time, Tombaugh was given the laborious task of comparing photographic plates. These were two images of a region of the sky, taken two weeks apart. Any moving object, like an asteroid, comet or planet, would appear to jump from one photograph to the next.

After a year of observations, Tombaugh finally discovered an object in the

right orbit, and declared that he had discovered Planet X. Because they had discovered it, the Lowell team were allowed to name it. They settled on Pluto, a name suggested by an 11-year old school girl in Oxford, England.

The Solar System now had 9 planets.

Astronomers weren't sure about Pluto's mass until the discovery of its largest Moon, Charon, in 1978. And by knowing its mass (0.0021 Earths), they could more accurately gauge its size. The most accurate measurement currently gives the size of Pluto at 2,400 km (1,500 miles) across. Although this is small, Mercury is only 4,880 km (3,032 miles) across. Pluto is tiny, but it was considered larger than anything else past the orbit of Neptune.

Over the last few decades, powerful new ground and space-based observatories have completely changed previous understanding of the outer Solar System. Instead of being the only planet in its region, like the rest of the Solar System, Pluto and its moons are now known to be just a large example of a collection of objects called the Kuiper Belt. This region extends from the orbit of Neptune out to 55 astronomical units (55 times the distance of the Earth to the Sun).

Astronomers estimate that there are at least 70000 icy objects, with the same composition as Pluto, that measure 100 km across or more in the Kuiper Belt. And according to the new rules, Pluto is not a planet but just another Kuiper Belt object.

Here's the problem. Astronomers had been turning up larger and larger objects in the Kuiper Belt. 2005 FY9, discovered by Caltech astronomer Mike Brown and his team is only a little smaller than Pluto. And there are several other Kuiper Belt objects in that same classification [3].

Astronomers realized that it was only a matter of time before an object larger than Pluto was discovered in the Kuiper Belt.

It's not impossible to imagine a future, though, where astronomers discover a large enough object in the distant Solar System that could qualify for planethood status. Then our Solar System would have 9 planets again.

Even though Pluto is a dwarf planet, and no longer officially a planet, it'll still be a fascinating target for study. And that's why NASA has sent their New Horizons spacecraft off to visit it. New Horizons reached Pluto in July 2015 and captured the first close-up images of the (dwarf) planet's surface.

Links to web pages:

1. [1] Why is Pluto no longer a planet? [Electronic resource] // LIBRARY OF CONGRESS. – Access mode: <https://www.loc.gov/everyday-mysteries/item/why-is-pluto-no-longer-a-planet/> (Application date: 21.11.2019).
2. [2] Pluto and the Solar System [Electronic resource] // IAU. – Access mode: <https://www.iau.org/public/themes/pluto/> (Application date: 24.11.2019).
3. [3] Why Pluto is not a Planet [Electronic resource] // UNIVERSE TODAY. – Access mode: <https://www.universetoday.com/13573/why-pluto-is-no-longer-a-planet/> (Application date: 25.11.2019).

ЕКОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ

Пальчик О.О.

доцент, кандидат сільськогосподарських наук
Харківська гуманітарно-педагогічна академія

Портянко Г.С.

студентка 4 курсу Харківська гуманітарно-педагогічна академія

В статті розглянуті деякі аспекти галузей нетрадиційної енергетики, які використовуються в Україні: вітроенергетика, фото- і геліоенергетика, біоенергетика, геотермальна енергетика, а також їх вплив на довкілля.

Ключові слова: альтернативна енергетики, вітроенергетика, фотоенергетика, геліоенергетика, біоенергетика, геотермальна енергетика.

Keywords: alternative energy, wind energy, photovoltaics, solar power, bioenergy, geothermal energy.

На сучасному етапі розвитку енергетики все більш актуальним стає питання пошуку та впровадження альтернативних джерел видобутку енергії, зважаючи на складну екологічну ситуацію. Найбільш широке використання нетрадиційних і відновлювальних джерел енергії пов'язане з освоєнням нових технологій перетворення енергії сонця, вітру, біомаси, гідроенергії й геотермального тепла землі. Нетрадиційні та відновлювальні джерела енергії з погляду впливу на довкілля більш прийнятні, ніж джерела традиційної енергетики (теплові електростанції, атомні електростанції, гідроелектростанції тощо), однак і вони здійснюють вплив на екологічний стан планети, і цей вплив може бути негативним.

Далі будуть докладніше розглянуті аспекти галузей нетрадиційної енергетики, які використовуються в Україні: вітроенергетика, фото- і геліоенергетика, біоенергетика, геотермальна

енергетика, а також їх вплив на довкілля на основі вивчення наукової періодичної літератури з цього питання.

Вітроенергетика. У своєму дослідженні Н. Москальчук наводить дані дослідження за методикою ОВД (оцінки впливу на довкілля) однієї з українських ВЕС Шевченкове-1. Автор робить висновок, що вплив від ВЕС Шевченкове-1 на довкілля є незначний. ВЕС Шевченкове може чинити значний негативний вплив на кажанів, викликаючи їх загибель. Також є помірний негативний вплив орнітофауну у зв'язку з відносною близькістю розташування до лісових та водно-болотних угідь. Зважаючи на це, необхідними є постійні моніторингові дослідження в період будівництва та експлуатації за змінами в популяціях, фіксування фактів загибелі від ВЕУ та, за необхідності, зупинки ВЕУ чи застосування заходів з попередження і відлякування птахів для зменшення ри-

зиків у період міграції. Також слід зазначити, що використання балів не націлене на представлення конкретної величини інтегральної оцінки, а в полегшенні диференціації впливів на основі їх значущості з подальшим застосуванням додаткових заходів з пом'якшення, альтернативних варіантів розміщення, можливості дозволу реалізації запланованої діяльності [1, с. 81-82].

Геліоенергетика. У своїй статті В. Пундев та В. Шевчук можливості розвитку фото- та геліоенергетики в Україні, зокрема можливості використання зони відчуження ЧАЕС. Вони підкреслюють, що більшість розвинених країн вже скоротили використання органічних енергоносіїв, при цьому інтенсивно впроваджують відновлювальні джерела енергії, задля максимального скорочення викидів в атмосферу твердих продуктів згоряння та CO_2 , припинення накопичення радіоактивних відходів. Вони відзначають, що за своїм потенціалом та можливостями сонячна енергетика займає провідне місце, але потрібні великі площі земельної ділянки, тому можливим представляється використовувати для цього 30-кілометрову Чорнобильську зону [2].

Біоенергетика. П. Третяк у своїй статті досліджував питання біоенергетики лісового ландшафту, розглядаючи такі ресурси Українських лісів як Передкарпатська височина, Східні Бескиди та Горгани, високогірні ялинові та кедрово-ялинові бори. Він зазначає, що залежно від природних кліматич-

них та ґрунтово-гідрологічних умов природного комплексу ландшафту доцільно досягнути довготривалі максимальні прирости біомаси. На відміну від кормових і технічних культур з коротким періодом фотосинтезу (переважно один сезон), які хоч і мають дуже високу продуктивність, та надмірно використовують ресурс родючості ґрунтів, лісова рослинність головню забезпечує високу біологічну продуктивність завдяки ресурсу фотосинтезу і нарощує родючість ґрунтів. З огляду на це доцільно розширяти площі лісової рослинності й формувати максимально можливі запаси біомаси лісів, досягати її максимальні прирости. Саме тому необхідно у межах національної екологічної мережі, особливо в курортних та приміських лісах, переорієнтувати ведення лісового господарства на забезпечення екологічних пріоритетів – депонування вуглецю, продукування кисню, виконання гідрологічних функцій. Отже, необхідно підвищити продуктивність лісів України у два рази до середньоєвропейського рівня 9-10 $\text{м}^3\text{-га-1-рік-1}$ Німеччина, Польща). І це можливо з огляду на біологічні особливості головних лісоутворювальних порід – дуба звичайного, бука лісового, ялиці білої, ялини тощо [3, с. 16].

В. Бондар, А. Фурса, М. Гументик вважають, що Україна має всі необхідні природні ресурси для розвитку галузі біоенергетики, необхідно лише достатнє науково-технічне і фінансове забезпечення. За умов правильної організації, біоенергетика – беззаперечна

альтернатива традиційним джерелам енергії, та, навіть, деяким нетрадиційним джерелам енергії у екологічному плані [4].

Геотермальна енергетика. Це питання розглянули Є. Хлобистов, І. Сегеда, Н. Трикуш. Вони зазначають, що тепло ґрунту є найбільш поширеним джерелом низькопотенційної теплової енергії. Ґрунт при цьому є тепловим акумулятором необмеженої потужності. Його тепловий режим формується під дією двох основних факторів – падаючої на поверхню сонячної радіації та потоку тепла із земних надр. Сезонні й добові зміни інтенсивності сонячної радіації і температури зовнішнього повітря обумовлюють коливання температури верхніх шарів ґрунту. Глибина проникнення добових коливань температури зовнішнього повітря та інтенсивності падаючої сонячної радіації залежно від конкретних ґрунтово-кліматичних умов коливається в межах від кількох десятків сантиметрів до півтора метра. Тому температура ґрунту нижче ніж 10 м залишається стабільною протягом усього року [5, с. 158]. Вони також підкреслюють, що Проаналізувавши всі недоліки та переваги, можна стверджувати, що сучасні рішення не несуть загрозу для навколишнього природного середовища, а заміна ними традиційних джерел тепла, навпаки, сприяє корисному впливу на нього. Це обумовлюється тим, що геотермальні ресурси є практично невичерпним, відновлюваним і екологічно чистим джерелом енергії, яке відіграватиме істотну роль

в енергетиці майбутнього [5, с. 159].

Отже, вивчивши наукові статті з питань використання нетрадиційної енергетики в Україні, таких як вітроенергетика, фото- і геліоенергетика, біоенергетика, геотермальна енергетика, а також їх впливу на довкілля, можна зробити висновок, що нетрадиційна енергетика за правильних умов реалізації є альтернативою традиційним джерелам енергії, яка не завдає шкоди довкіллю, та, навіть може сприяти покращенню екологічної ситуації окрім того, що забезпечувати необхідно енергією всі регіони України.

Література

1. Москальчук Н. М. Методика оцінки впливу на довкілля об'єкти вітроенергетики та її реалізація на прикладі ВЕС Шевченкове-1 // Науково-технічний журнал. – 2018. – Вип. 17. – № 1. – С. 72-85.
2. Пундев В. О. Можливості використання зони відчуження ЧАЕС для розвитку фотоенергетики та геліоенергетики в Україні / Пундев В. О., Шевчук В. І. // Відновлювальна енергетика. – 2016. – №3. – С. 27-30.
3. Третяк П. Біоенергетика лісового ландшафту: концепція, метризація та раціональне природокористування // Вісник Львівського університету. Серія географічна. – 2014. – Вип. 45. – С. 11-19.
4. Бондар В. С. Стратегія та пріоритети розвитку біоенергетики в Україні / Бондар В. С., Фурса А. В., Гументик М. Я // Економіка АПК. – 2018. – №8. – С. 17-25.
5. Хлобистов Є. Розвиток галузевої екологічної політики (на прикладі відновлювальної низькопотенційної енергетики) / Хлобистов Є., Сегеда І., Трикуш Н. // Економіка природокористування і охорони довкілля. – 2016. – С. 154-162.

КОГНІТИВНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДІАДИСКУРСУ

Дяченко А. Ю.магістр спеціальності журналістика,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**Павленко В. В.**канд. філол. наук, доцент кафедри масової та міжнародної комунікації
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

***Анотація.** У цій статті описано когнітивні аспекти дослідження медіадискурсу. Проаналізовано як різні вчені застосовують когнітивний підхід у своїх працях з теорії масової комунікації. Обґрунтовано важливість аналізу процесів пізнання для створення медіатексту. Авторами статті було схарактеризовано медіадискурс з позиції когнітивної науки. Було простежено яку роль процес когніції відіграє у розумінні та інтерпретації журналістських текстів. Також у роботі розглянуто можливості використання когнітивного підходу у сфері масових комунікацій.*

Ключові слова: когнітивний підхід; когнітивістика; медіакомунікації; медіадискурс; медіатекст.

Keywords: cognitive approach; cognitive science; media communication; media discourse; media text

1. Вступ

Розвиток засобів масової комунікації безперервно впливає на формування і розвиток різних видів дискурсу мас-медіа, постійна зміна способів передачі інформації зумовлює стрімкий розвиток комунікаційних технологій. У сучасному інформаційному суспільстві розповсюдження медіа-продукції стає все більш суттєвим та має значний вплив на формування загальної картини світу реципієнтів. За словами М. Піцун та І. Рогозіної сучасні засоби масової інформації представляють собою «соціальний інструмент, який забезпечує взаємодію в текстовому форматі з метою модифікації картини світу індивіда» [1]. Таке стрімке проникнення засобів масової інформації у життя су-

спільства призводить до появи нових тенденцій, методів та засобів дослідження медіадискурсу. У зв'язку з цим виникає гостра необхідність в осмисленні ролі мови засобів масової комунікації. І одне з найбільш актуальних осмислень мови медіатекстів – осмислення когнітивне. Так, за останні десятиліття когнітивний підхід стає одним із основних методів вивчення медійного дискурсу. Саме когнітивний аналіз мас-медіа допомагає дослідникам виявити сутнісні властивості контенту медіатекстів, які можуть залишатись непоміченими під час розгляду у межах інших парадигм. Когнітивний підхід дозволяє дослідникам вивчати медіадискурс не лише як явище лінгвістики, але й як частину психології, використо-

вучучи ментальні та психічні аспекти для аналізу медіатекстів, особливостей їх створення, сприйняття та розуміння. Проте, медіа-жанр у парадигмі сучасних когнітивних розвідок залишається недостатньо дослідженим.

Постановка проблеми

Дослідження медіадискурсу у межах когнітивного підходу на сьогодні є особливо актуальним через значний вплив засобів масової інформації на свідомість аудиторії, вони виступають одним із основних чинників у формуванні світогляду як окремого індивіда, так і у створенні масової думки. Саме тому особливо важливим для вивчення діяльності сучасної соціальної комунікації є дослідження процесів засвоєння інформації реципієнтами та пізнавальних структур, які формуються та використовуються під час цього процесу, визначення як саме аудиторія сприймає та обробляє інформацію, отриману зі ЗМІ, та яку роль у цьому відіграє процес когніції. На жаль, дослідження медіадискурсу у когнітивній парадигмі не є основним напрямом розвідок з теорії та практики соціальних комунікацій. Недостатня кількість праць які б розглядали журналістські тексти у рамках когнітивізму, порівняно з іншими науковими підходами, і зумовлює актуальність цієї статті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Дослідженням когнітивної лінгвістики у своїх працях займалися такі ві-

тчизняні та зарубіжні вчені як З. Попова, Дж. Лакофф, І. Стернін, Ч. Філмор, О. Кібрик, Т. Добросклонська, Р. Картер, Т. Рязанцева, В. Манакін, Е. Кубрякова, Л. Талмі. Когнітивний підхід до вивчення медіадискурсу у своїх розвідках використовують такі дослідники: Е. Кожемякін, Е. Сичева, Р. Харріс, В. Романьков, О. Таюпова, А. Болдирева, Н. Оломская, В. Варакін, М. Фінадаева, М. Нестерова, Г. Солганік.

Мета

Метою цієї статі є розглянути когнітивні аспекти дослідження медіадискурсу та розглянути можливості використання когнітивного підходу у сфері масових комунікацій.

Об'єкт дослідження

Об'єктом дослідження цієї статі є когнітивний підхід та особливості його використання під час вивчення медіадискурсу

Методи дослідження

Основним методом дослідження у цій роботі є метод порівняльного аналізу.

2. Результати й обговорення

Когнівістика як наука про пізнання має давню історію та є поєднанням одразу декількох наукових напрямів: філософії, психології та лінгвістики. Вона вивчає процеси пов'язані з отриманням, засвоєнням, обробкою та розумінням знань, їх накопиченням, а також формуванням у свідомості людини. Сучасна когнітивна наука бере початок у другій половині ХХ століття

у США, переважно це були дослідження з когнітивної лінгвістики. Виникнення нової течії розвідок було спричинене невдоволенням наукової спільноти панівним, на той час, підходом до семантики у межах лінгвістики. Як влучно зазначає дослідниця А. Болдирева, з'являється новий підхід до розуміння мови, у ній починають виокремлювати ментальний та психічний аспект, що і спричиняє появу когнітивної лінгвістики [2]. Мову починають сприймати як когнітивне явище, бо мова містить та передає інформацію про світ і має безпосередній вплив на процес побудови, вдосконалення та засвоєння цієї інформації, вона забезпечує перебіг комунікаційних процесів у суспільстві та є основою для передачі знань від одного носія до іншого. Оскільки мова є головним засобом вираження думок, А. Кібрик вважає її засобом пізнання мисленевого процесу людини, який є головним об'єктом досліджень когнітивної науки. Таким чином, мову розглядають як відображення когнітивних структур, тобто людської свідомості, пізнання та мислення [3].

В. Романьков у своїй статті зазначає, що у сучасному науковому дискурсі формування нових і вдосконалення старих когнітивних структур, їх закріплення, або навпаки, ослаблення чи заміна відбувається переважно під впливом засобів масової інформації [4]. Схожу думку висловлюють і дослідники М. Піцун та І. Рогозіна: «мас-медіа відповідають на зміни у лінгвокультурній спільноті та відображають

їх у продукованій медіа-продукції, тим самим впливаючи на формування нових когнітивних структур відображення реальності» [1].

Одним із основних підходів до вивчення медіадискурсу в останні роки стає когнітивний. За словами Н. Нестерової сучасні мас-медіа не лише зображають події реальності завдяки своїй функції посередника, але й, за допомогою своїх каналів впливу, інтерпретують ці події, створюючи власну, публіцистичну картину світу. Найважливішими для авторки поняттями у межах дослідження медіатекстів на когнітивному рівні стають «інформаційне суспільство, ідеологія, культура і мовна картина світу» [5]. Цікаву думку щодо когнітивного аспекту вивчення медіатексту у своїй праці наводить О. Таюпова. За її словами когнітивний підхід надає дослідникам можливість аналізувати медіатексти не як самостійні твори мови, а як кінцевий результат спільної роботи усіх людей та компаній долучених до створення і поширення масової інформації [6]. У свою чергу Г. Солганик так описує специфіку когнітивної функції засобів масової комунікації: «це перш за все комплексний підхід до отримання та засвоєння знань, в якому важливу роль відіграє метод прямого спостереження і соціальний підхід» [7].

Е. Кожемякін у своєму дослідженні стверджує, що для різних типів медіадискурсу потрібно використовувати різні «когнітивні процедури» характерні, наприклад, для журналістського, промоційного чи рекламного дискурсу.

Науковець підкреслює, що пізнання у дискусійній практиці відбувається не лише за допомоги відображення отриманої інформації у свідомості реципієнта, але й за допомоги більш складних ментальних процесів – інтерпретації та репрезентації [8].

У свідомості людини процес когніції відбувається майже постійно, ми завжди активно осмислюємо те, що відбувається довкола нас, що ми бачимо і чуємо, тобто наші думки є частиною конструктивного безперервного процесу пізнання. У своїй книзі англійський журналіст і дослідник масової комунікації Р. Харріс справедливо зазначив, що свідомість людини не просто сприймає і кодує, а потім відтворює інформацію отриману із засобів масової комунікації. На думку дослідника, засвоюючи інформацію свідомість людини інтерпретує її відповідно до особистих, набутих із власного досвіду знань і уявлень. Важливим також є контекст отриманого повідомлення та постійна взаємодія його змісту із знаннями, які вже є у людини. Таким чином, важливим для когнітивного підходу осмислення медіадискурсу є твердження, що будь-яке опрацювання отриманої інформації має конструктивний характер [9].

Когнітивний метод для аналізу текстів масової комунікації застосовує у своїх роботах «Аналіз новин як дискурсу» та «Структура новин у пресі» і відомий голландський вчений Т. ван Дейк. У своїх дослідженнях він розглядає новини як особливий вид медіадискурсу. Т. ван Дейк наголошує, що

для адекватного сприйняття структури медіатекстів їх потрібно аналізувати як результат когнітивної та соціальної діяльності журналістів, з одного боку, та як результат інтерпретації цих текстів реципієнтами, який залежить від їх особистого досвіду взаємодії із засобами масової комунікації, з іншого [10].

За словами Т. Добросклонської когнітивний підхід до вивчення масової комунікації дозволяє визначити не лише як засоби масової інформації відображають дійсність, але й як вони інтерпретують, оцінюють та коментують її, створюючи при цьому певний ідеологічний фон, який у свою чергу впливає на формування картини світу реципієнтів. Тобто, Т. Добросклонська характеризує когнітивний підхід як такий, що дозволяє встановити зв'язок між реальною дійсністю та її зображенням у медіа. Мову дослідниці вважає когнітивним інструментом, який використовують для репрезентації та кодування реальності, з метою її подальшого перенесення у вимір медіапродукції. Авторка також підкреслює, що «когнітивне освоєння реальності багато в чому залежить від тих версій та інтерпретацій, які виробляються і поширюються каналами масової комунікації». Отже, згідно з дослідженнями Т. Добросклонської когнітивний підхід до аналізу дискурсу медіа ґрунтується на вивченні концептуального аспекту медіатекстів, зіставленні дійсності та її медіарепрезентації, розгляді впливу мови на подальше сприйняття інформації, її декодування [11].

3. Висновки

У підсумку ми можемо стверджувати, що когнітивний підхід у процесі дослідження медіадискурсу є одним із найвлучніших способів аналізу впливу медіатекстів на аудиторію. Більшість вчених погоджуються з тим, що основним завданням когнітивного підходу є зіставлення мовних процесів з когнітивними способами сприйняття і розуміння інформації, отриманої із засобів масової комунікації. Таким чином, у відношенні до соціальних комунікацій когнівістика досліджує ментальні та поняттєві процеси пізнання інформації, вона також розглядає як суспільний та особистий досвід реципієнта впливає на інтерпретацію медіатекстів.

Використані джерела:

1. Рогозина И. В., Пицун М. А. Роль СМИ в формировании гендерных эталонов // Филология и человек.. 2008. – №2. С. 124-131
2. Болдырева А. Е. Когнитивный подход к изучению комического // Записки з романо-германської філології.. 2007. – С. 21-29
3. Кибрик А. А. Когнитивные исследования по дискурсу // Вопросы языкознания.. 1994. – №5. С. 126-139
4. Романьков В. С. Когнитивные подходы к изучению языка СМИ // Наука и образование. 2013. – Режим доступа: http://www.rusnauka.com/1_NIO_2013/Philologia/3_124101.doc.htm. (Дата обращения: 19.11.19)
5. Нестерова Н. Г. Современный медиадискурс: в поисках подхода к изучению // Актуальные процессы в социальной и массовой коммуникации : Материалы интернет-конференции. 01 октября – 31 декабря 2009 г. Ярославль, 2009 – Режим доступа: <http://yspu.org> (Дата обращения: 19.11.19)
6. Таупова О. И. Медиакоммуникация с позиции социальной коммуникации // Вестник Башкирского университета.. 2017. – Т. 22, №2. С. 467.
7. Солганик Г. Я. О новых аспектах изучения языка СМИ // Вестник Московского университета. Сер. 10. Журналистика. 2000. – №3, С. 31-34.
8. Кожемякин Е. А. Массовая коммуникация и медиадискурс: к методологии исследования // Научные ведомости Белгородского государственного университета. Серия: Гуманитарные науки. 2010. -- №12 (83).
9. Харрис Р. Психология массовых коммуникаций. СПб.: Прайм-Еврознак, 2002.
10. Van Dijk T. A. Context Models in Discourse Processing [Electronic resource] Access mode: <http://citeseerx.ist.psu.edu/viewdoc/download?doi=10.1.1.557.1104&rep=rep1&type=pdf> (Дата звернення: 19.11.19)
11. Добросклонская Т. Г. Методология анализа медиатекстов в условиях конвергентных СМИ развитие русскоязычного медиaprостранства: коммуникационные и этические проблемы: Материалы Международной научно-практической конференции Москва, 2013.

HISTORY OF FILM

Maksiuta O. I.

Student Kharkiv National University of Radioelectronics

Keywords: film, cinematography, history, picture

The history of film reaches as far back as ancient Greece's theatre and dance, which had many of the same elements in today's film world. But technological advances in film have occurred rapidly over the past 100 years. Starting in the Victorian era, many camera devices, projectors and film sizes have been developed and mastered, creating the film industry we know today.

The birth of film

Film is synonymous for motion picture, so you can't have a movie without a picture! That's where the daguerreotype comes in. The daguerreotype, invented in 1839 by French painter Louis-Jacques-Mande Daguerre, was the first commercially successful photographic process. It worked by capturing still images on silvered copper plates. But before the daguerreotype, as early as 470 BCE, there was the camera obscura. It was a primitive contraption where a box with a hole in one side allowed light to pass through, striking a surface inside which created an upside down colored image.

In 1878, Eadweard Muybridge conducted an experiment to determine if a running horse ever had all four legs lifted off the ground. Taking pictures at one-thousandth of a second, cameras were

arranged alongside the horse's track, being tripped by a wire when the horse's hooves came in contact with it. It was a success for film development. Incidentally, Mr. Muybridge was able to prove that the horse's legs did lift off the ground all at once. Etienne-Jules Marey invented the chronophotographic gun in 1882, which took 12 frames per second on the same picture. This was a huge step for cinema and a landmark in the history of film [1].

First step

In 1893 at the Chicago World Fair Thomas Edison introduced to the public two pioneering inventions based on this innovation: the Kinetograph, the first practical moving picture camera, and the Kinetoscope. The latter was a cabinet in which a continuous loop of Dickson's celluloid film (powered by an electric motor) was backlit by an incandescent lamp and seen through a magnifying lens. The spectator neared an eye piece. Kinetoscope parlours were supplied with fifty-foot film snippets photographed by Dickson, in Edison's "Black Maria" studio. These sequences recorded mundane events (such as Fred Ott's Sneeze, 1894) as well as entertainment acts like acrobats, music hall performers and boxing demonstrations. The movies of the time were

seen mostly via temporary storefront spaces and traveling exhibitors or as acts in vaudeville programs. A film could be under a minute long and would usually present a single scene, authentic or staged, of everyday life, a public event, a sporting event or slapstick. There was little to no cinematic technique: no editing and usually no camera movement, and flat, stagey compositions.

The silent era

Inventors and producers had tried from the very beginnings of moving pictures to marry the image with synchronous sound, but no practical method was devised until the late 1920s. Thus, for the first thirty years of their history, movies were more or less silent, although accompanied by live musicians and sometimes sound effects, and with dialogue and narration presented in intertitles.

Hollywood triumphant

Until this point, the cinemas of France and Italy had been the most globally popular and powerful. But the United States was already gaining quickly when World War I (1914-1918) caused a devastating interruption in the European film industries. The American industry, or “Hollywood,” as it was becoming known after its new geographical center in California, gained the position it has held, more or less, ever since: movie factory for the world, exporting its product to most countries on earth and controlling the market in many of them [2].

The 1940s: the war

The desire for wartime propaganda created a renaissance in the film industry in Britain, with realistic war dramas like *Forty-Ninth Parallel* (1941), *Went the Day Well?* (1942), *The Way Ahead* (1944) and Noel Coward and David Lean’s celebrated naval film *In Which We Serve* in 1942, which won a special Academy Award. The strictures of wartime also brought an interest in more fantastical subjects. These included Britain’s Gainsborough melodramas (including *The Man in Grey* and *The Wicked Lady*), and films like *Here Comes Mr. Jordan*, *Heaven Can Wait*, *I Married a Witch* and *Blithe Spirit*.

The 1990s: new effects

The strictures of wartime also brought an interest in more fantastical subjects. These included Britain’s Gainsborough melodramas (including *The Man in Grey* and *The Wicked Lady*), and films like *Here Comes Mr. Jordan*, *Heaven Can Wait*, *I Married a Witch* and *Blithe Spirit* [3].

Links to web pages:

1. [1] History of Film [Electronic resource] // International Student. – Access mode: <https://www.internationalstudent.com/study-film/history-of-film/> (Application date: 25.11.2019).
2. [2] Movie History [Electronic resource] // FILMBUG. – Access mode: <https://www.filmbug.com/dictionary/moviehistory.php> (Application date: 27.11.2019).
3. [3] Film [Electronic resource] // HISTORY. – Access mode: <https://www.history.com/tag/film> (Application date: 28.11.2019).

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ АДАПТАЦІЇ ДІТЕЙ СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Анохіна Д. В.

Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, м. Мелітополь студентка магістратури
Науковий керівник: *Меркулова Н.В.*
кандидат педагогічних наук, старший викладач

***Анотація:** У статті розкрито проблему соціально-педагогічного супроводу адаптації дітей сирит та дітей, позбавлених батьківського піклування; теоретично обґрунтовані теоретико-методологічні основи соціально-педагогічного супроводу.*

Ключові слова: адаптація, соціально-педагогічний супровід, діти сироти.

THEORETICAL-METHODOLOGICAL BASIS OF SOCIAL AND PEDAGOGICAL SUPPORT OF ADAPTATION OF ORPHAN CHILDREN AND CHILDREN LOSED FROM THE FATHER

***Summary:** The article deals with the problem of social and pedagogical support for the adaptation of orphaned children and children deprived of parental care; theoretically substantiated theoretical and methodological foundations of social and pedagogical support.*

Key word: adaptation, social and pedagogical support, orphans.

Виклад основного матеріалу. Кожній дитині потрібно надати можливість повністю реалізувати свій потенціал. На сьогоднішній день в Україні в умовах економічної кризи, політичної і соціальної нестабільності, радикальної соціально-культурної трансформації постає проблема щодо необхідності розробки нових форм утримання та виховання дітей, які перебувають у особливо складних і дискомфортних умовах. Перш за все це стосується дітей-сирит та дітей, позбавлених батьківського піклування. [1,с.34].

У діяльності установ соціальної підтримки і соціальної роботи в Україні використовується досвід соціального захисту соціальних сирит у Великій Британії. З цією метою створюються прийомні сім'ї, здійснюється їх соціальний супровід. Напрями і підходи соціального супроводу дітей-сирит запозичені із зарубіжних систем опікування і допомоги вразливим верствам населення. Цей досвід свідчить про те, що системи соціального супроводу створюються не тільки для біологічних і соціальних сирит, але і для дітей, які проживають у неблагополучній сім'ї.

За своїм змістом соціальний супровід виходить за межі індивідуальної або групової соціальної роботи. Теоретичною основою соціального супроводу прийомних сімей є «ведення випадку» (care management), що широко застосовується у західних країнах. Практика, яка склалася в Україні, передбачає одного соціального працівника, який має супроводити прийомну сім'ю. Його основною функцією є захист прав дитини у широкому розумінні цього слова. Таким чином, соціальний працівник у своїй діяльності має поєднувати соціальну допомогу із соціальним контролем за процесом соціалізації у прийомній сім'ї. Функціонування прийомних сімей потребує психологічної та професійної підготовки прийомних батьків, орієнтації їхньої діяльності на забезпечення реалізації інтересів саме дитини, а не на розв'язання власних проблем. У такій сім'ї мають якнайповніше гармонійно поєднуватися мотивація батьків стосовно створення прийомної сім'ї та інтереси прийомної дитини. [2, с.56].

При забезпеченні функціонування прийомної сім'ї виникає потреба у створенні спеціальної служби для надання необхідної медичної, психологічної та соціальної допомоги і підтримки прийомних батьків. Завдання цієї служби – забезпечення комплексної роботи (медичної, психологічної, педагогічної та соціальної), залучення спеціалістів (психоневролога, дитячого психіатра, логопеда та інших), надання психологічної допомоги конкретним дітям, батькам чи сім'ї в ціло-

му. У соціальній роботі з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, соціальні працівники також повинні дотримуватися таких цінностей: визначати цінність кожної дитини, дотримуватися конфіденційності, ставитися до дитини як до особистості, уникати «ярликів», не давати обіцянок, які неможливо виконати, демонструвати позитивні моделі поведінки, не підтримувати виявів небажаних якостей (ревнощів, споживацького ставлення, агресивності), демонструвати позитивне ставлення до всіх дітей, поважати думку, почуття та добровільний вибір дитини, акцентувати увагу дитини на власних позитивних характеристиках і здобутках, не знецінювати роботу працівників школи-інтернату в очах дітей та інших працівників школи, враховувати їхній досвід та побажання щодо роботи з дітьми цієї категорії. [3, с.16].

При організації соціальної роботи з дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, котрі перебувають в установах інтернатного типу, соціальні працівники мають взяти до уваги існування явища «госпіталізму», пов'язаного з довготривалим перебуванням особи у специфічних умовах. Таким дітям властиві залежність від цього закладу, споживацьке ставлення до опіки та уваги, почуття ворожості, заздрощів щодо домашніх дітей, підвищена чутливість до образ, брак образу матері, ідеалізація батьків, низька здатність розуміти чийсь почуття та співчувати, недостатня інформо-

ваність щодо своїх прав, невміння самостійно приймати рішення, труднощі у створенні сім'ї і вихованні власних дітей. Також негативними наслідками соціалізації дітей в закладах інтернатного типу є відсутність спілкування з біологічними батьками; дефіцит любові, ласки, уваги; ранні сексуальні зв'язки; випадки сексуального насилля і тощо.

Отже, соціальному працівникові, який буде безпосередньо здійснювати соціальне супроводження, рекомендується брати участь у підготовці кандидатів у прийомні батьки, що, у свою чергу, дозволяє налагодити контакт з батьками, вивчити особливості певного подружжя або самотньої особи ще до створення сім'ї та влаштування дитини. [4,с.97].

Список використаних джерел

1. Комарова Н. М. Методичні рекомендації для соціальних працівників, державних службовців щодо розвитку сімейних форм виховання / Н. М. Комарова, І. В. Пеша – К.: Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 2006. – 92 с.
2. Соціальна робота: короткий енциклопедичний словник. – К.: ДЦССМ, 2002 – С. 536.
3. Белоус О. В. Проблемы социальной адаптации детей-сирот / О. В. Белоус // Социальная адаптация детей-сирот и детей, оставшихся без попечения родителей в системе подготовки социальных педагогов: сб. науч. статей. – Армавир: Ред.-изд. центр АГПУ, 2009. – С. 14-21.
4. Комарова Н. М., Бевз Г. М., Волинець Л. С. Методичні рекомендації соціальним працівникам щодо соціального супроводу прийомних сімей / Н. М. Комарова, Г. М. Бевз, Л. С. Волинець та ін. – К.: Видавництво, 1999. – 103 с.

ПСИХОЛОГІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ У ПІДГОТОВЦІ ФАХОВИХ ПСИХОЛОГІВ

Вінтюк Ю. В.

Кандидат психологічних наук, доцент кафедри Теоретичної та практичної психології Національного університету "Львівська політехніка"

Ключові слова: професійна підготовка у ВНЗ, психологічне консультування, проблеми професійного становлення, підготовка майбутніх фахових психологів.

Key words: vocational training in higher education institutions, psychological counseling, problems of professional formation, training of future professional psychologists.

Підготовка кваліфікованих фахівців у системі вищої освіти вимагає перегляду традиційних методів і застосування інноваційних підходів. Адже здобуття вищої освіти у наш час зумовлене необхідністю підготовки фахівців, здатних працювати в умовах ринкових відносин, що створює різноманітні труднощі для тих, хто навчається. Важливу роль у їхньому вирішенні відіграють Психологічні служби ВНЗ; сказане повною мірою стосується підготовки майбутніх фахових психологів. Дана обставина зумовлює необхідність відповідного дослідження.

Мета роботи: розглянути особливості процесу психологічного консультування у професійній підготовці майбутніх фахових психологів.

Стосовно основ консультаційної роботи, що проводилася, потрібно відзначити наступне. Як відомо, в процесі консультування психолог, як правило, вирішує два основні завдання: допомагає клієнту зорієнтуватися у влас-

них проблемах, знайти напрям, в якому необхідно шукати вихід із складної ситуації; актуалізує психологічні ресурси та здібності клієнта, які сприяють пошуку нових можливостей вирішення проблеми. Відповідно до цього, консультативна бесіда як основний метод роботи має два аспекти: діагностичний і психотерапевтичний [1, с. 16]. Далі реалізується стандартизована процедура роботи психолога з клієнтом яка, в залежності від наявної проблеми обізнаності клієнта, відбувається за різними алгоритмами.

Дослідження проводилося серед студентів Інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка». Воно виявило, що у студентів наявні чимало всеможливих психологічних проблем. Але, слід відзначити, що найпоширеніші з них мало відрізняються у студентів-психологів, що навчаються на молодших курсах і студентів інших спеціальностей. Спочатку були з'ясовані загальні закономірності кон-

сультування у підготовці майбутніх фахівців, незалежно від спеціальності.

До найбільшої несподіванки слід віднести ту обставину, що серед проблем, із якими часто студенти звертаються на консультацію, є такі, які, на перший погляд, не повинні бути характерними для осіб, котрі здобувають вищу освіту: труднощі в навчанні, подолання лінощів, планування роботи, постановка цілей тощо. Здавалося б, ці та інші подібні проблеми повинні вирішуватися ще у школі, тому при проведенні консультацій потрібно було з'ясувати їхні причини. Встановлено, що рівень вирішення цих труднощів у загальноосвітніх закладах і ВНЗ суттєво відрізняється, особливо це залежить від рівня здобутої попередньої освіти. Тим не менше, психологам-консультантам у ВНЗ нерідко доводиться займатися вирішенням саме таких проблем.

Наявні психологічні проблеми, що мають проявом труднощі у налагодженні діяльності, навчальній зокрема, становлять певний комплекс; тому для їхнього вирішення задіюється створена для їхнього вирішення процедура. Так, при наявності труднощів із засвоєнням навчального матеріалу студентам пропонується пройти діагностику для з'ясування функціонування пізнавальних психічних процесів. Як тільки встановлено, який саме з них спричинює труднощі в навчанні, пропонуються відповідні методики для їхнього розвитку. Консультант складає план такої роботи і налагоджує психологічний супровід його ви-

конання, в ході якого здійснює контроль, корекцію тощо.

Значно складніше працювати з такою поширеною проблемою, як подолання лінощів, оскільки для їхньої наявності є чимало причин. Це може бути і відсутність сенсу життя, тобто людині не відомо, задля чого їй працювати, докладати зусиль, здобувати професію, до чогось прагнути взагалі. В іншому випадку причиною лінощів може бути відсутність значимих життєвих цілей, мотивів, необхідних для певної діяльності інтересів – що нерідко буває у тих випадках, якщо старшокласники не самостійно обирають собі майбутню професію, особливо часто під тиском батьків, а ставши студентами, не бажають освоювати професію, яка їм не подобається. До інших причин лінощів слід віднести: нестачу енергії для продуктивної діяльності (через невміння відпочивати або труднощі зі здоров'ям), брак вольових якостей, невміння навчатися, несформованість цінностей, страх перед невдачею тощо. Після проведення необхідної діагностики подальша робота організовується з врахуванням наявної ситуації.

До інших поширених проблем, із якими часто звертаються студенти, належать: особистісний розвиток, формування самооцінки, налагодження саморозвитку й ін. Всі вони також становлять певний комплекс проблем, що потребують вирішення, оскільки перешкоджатимуть процесу професійного становлення. Після попереднього з'ясування проблеми, для уточнення і

конкретизації одержаних даних, студентам пропонують виконати відповідні діагностичні методики: на визначення рівня самооцінки, вираженості певних якостей особистості, певні особистісні опитувальники тощо. В кожному з конкретних випадків психолог-консультант повинен налагодити роботу студента над собою, спрямовану на розвиток необхідних особистісних якостей.

Третю групу найпоширеніших проблем становлять: міжособистісні стосунки, досягнення успіху в житті, підвищення стресостійкості, подолання страхів, подолання депресій та ін.; які важко об'єднати в єдиний комплекс. Неочікуваним виявилось те, що проблема професійного становлення до певного часу не займає помітного місця у даному переліку. Для з'ясування причин такої ситуації були проведені додаткові бесіди зі студентами. Встановлено, що під час навчання на молодших курсах вказана проблема не належать до домінуючих, причому з різних причин: у одних є інші важливі проблеми, вирішення яких також необхідно для подальшого успішного професійного становлення, у інших така проблема ще не набула конкретних обрисів, а треті вважають що в процесі навчання вона вирішиться автоматично.

На старших курсах у студентів-психологів відчутно дає себе знати специфіка їхньої професійної підготовки. Слід також відзначити, що нерідко серед причин звернення студентів старших курсів за консультацією є бажання

краще познайомитися зі специфікою здійснення консультаційної роботи.

Стосовно особливостей консультування у професійній підготовці майбутніх психологів, було з'ясовно наступне. До питань, які їх турбують, переважно відносяться: професійне становлення, розвиток творчого потенціалу, формування мотивації та ін. Для вирішення цих проблем важливо налагодити ефективне спілкування зі студентами, як групове – під час занять – так і індивідуальне, професійне за спрямуванням і особистісне за рівнем. Встановлення контакту, довірливої атмосфери, з задіянням при цьому власного досвіду, а також бажання допомогти у вирішенні певної конкретної ситуації сприяє успішному вирішенню завдань психологічного консультування та підготовки фахівців.

Висновок. Враховуючи дані проведеного дослідження та наявний досвід, можна виявити особливості консультування у професійній підготовці фахівців, які можуть бути використані для оптимізації навчально-виховного процесу з їхньої підготовки. Проведене дослідження дає змогу виявити особливості консультування у професійній підготовці майбутніх психологів, яке покликане створити умови для вирішення практичних завдань і створює умови для оптимізації процесу їхньої підготовки.

Література:

1. Горностай П. П. Теория и практика психологического консультирования: Проблемный подход / П. П. Горностай, С. В. Васильковская. – К.: Наук. думка, 1995. – 128 с.

УНИКАННЯ КОНФЛІКТІВ У ПОДРУЖНЬОМУ ЖИТТІ ЯК ЧИННИК БЛАГОПОЛУЧЧЯ СІМ'Ї ТА ОСОБИСТОСТІ

Вінтюк Л. Я.

студентка психології Львівського інституту Міжрегіональної академії управління персоналом

Ключові слова: конфлікти у сім'ї, взаємне задовільнення потреб, аналіз ситуації, врегулювання стосунків.

Key words: conflicts in the family, mutual satisfaction of needs, analysis of the situation, settlement of relations.

Психологія конфлікту в наш час виділилася у самостійний напрям психологічної науки, який успішно розвивається протягом останніх десятиліть. Важливою сферою застосування знань про конфлікти є сфера відносин у сім'ї, оскільки неблагополуччя у шлюбі має негативні наслідки не лише для осіб, що перебувають у ньому, але й для всього суспільства. Звідси слідує завдання висвітлити підхід до проблеми уникання конфліктів у подружньому житті з позицій забезпечення благополуччя сім'ї та особистості. Це зумовлює актуальність даного дослідження.

Мета роботи: розглянути проблему уникання конфліктів у подружньому житті з позицій забезпечення благополуччя сім'ї та особистості.

На сьогодні відомо чимало різних підходів до вивчення конфліктів, як і теорій, що пояснюють сутність, походження та специфіку даного феномену. Проте у даному викладі проблему буде розглянуто з позицій сучасних, перспективних підходів до дослідження конфліктів, до яких належить поведінкова теорія конфлікту [1].

З позицій сучасної психології, поведінка – це прояви активності живих істот, спрямовані на задоволення наявних у них потреб. У звичних умовах життєдіяльності задоволення потреб відбувається без ускладнень і конфліктів не виникає, оскільки має місце активність у межах наявних адаптаційних ресурсів. Конфлікт виникає там, де наявна перешкода задоволенню певної потреби. Відповідно, щоб подолати перешкоду і задовольнити потребу, повинен відбутися вихід за звичні прояви поведінки. Саме поведінка в умовах подолання нехарактерних для повсякденної активності перешкод і отримала втілення в понятті “конфлікт” [цит. за 1, с. 102]. Відповідно, конфлікт – це взаємодія, яка має місце в умовах наявності перешкод для задоволення живими організмами наявних у них потреб.

Отже, конфлікти виникають у разі наявності перешкод для досягнення бажаного; а спільне прошивання у шлюбі має передбачає взаємне задовільнення потреб членів подружжя. У випадку конфліктної взаємодії наявна боротьба за блага, які необхідні для

вдоволення потреб, у разі неспроможності налагодити сумісну взаємодію. Нерідко, щоб задовільнити наявні потреби, люди ігнорують інтереси інших, що призводить до конфлікту.

У ході цієї боротьби одні люди різними способами створюють перешкоди іншим; тому має місце вихід за межі прийнятих норм поведінки (моралі, етикету, традицій, всеможливих правил та ін.); для ведення конфліктів застосовуються різноманітні засоби: психологічні, політичні, економічні, технічні тощо та надбання цивілізації; у ході протистояння можливі різні способи вирішення конфлікту, які оцінюються кожним учасником із позицій виграшу-програшу; у результаті суспільних конфліктів відбуваються зміни в суспільстві (причому масштаби змін переважно співмірні з масштабами конфліктів) та ін.

Благополуччя в сім'ї передбачає безпроблемне задовільнення потреб членів подружжя, тобто відсутність конфліктів. Причому є різні можливості для їх уникнення, однак важливе значення для досягнення безконфліктної взаємодії є рівень культури кожного з членів подружжя, психологічної культури передусім, що передбачає також наявність культури спілкування.

Для встановлення певних норм поведінки, у різних підрозділах, починаючи з дитячого садочку, у школі, на виробництві, встановлюються певні правила. Вони враховують певні принципи, що передбачають налагодження конструктивної безконфліктної взаємодії. Проте, коли йдеться про спільне

проживання у шлюбі, що передбачає налагодження сумісної діяльності, то ніяких обмежень у таких випадках зазвичай немає. Враховуючи це, кожна людина, перш ніж вступити у шлюб, повинна освоїти правила, необхідні для налагодження безконфліктної взаємодії.

Для спрямування подружніх стосунків у конструктивне русло, необхідно розробити доцільні правила поведінки, які дозволять уникати неоптимальних підходів до вирішення наявних завдань, у випадках наявності ситуацій, що можуть призвести до конфлікту, зокрема. Опанувати такі раціональні способи поведінки у шлюбі можна на спеціальних курсах підготовки для бажаючих вступити у шлюб. Причому важливо не лише надати майбутнім членам подружжя необхідні знання, але й виробити необхідні навички безконфліктної взаємодії у типових ситуаціях, що зустрічаються у сім'ях. Виробити такі навички можна завдяки участі у спеціальних тренінгах, що передбачають відпрацювання взаємодії у типових ситуаціях.

Отримавши підготовку на таких курсах, члени подружжя не будуть сприймати типові ситуації взаємодії як такі, що призводять до непорозумінь, оскільки одержать необхідні навички уникання конфліктів та подолання їх шкідливих наслідків. Все це сприятиме досягненню благополуччя, як у сім'ї, так і в суспільстві загалом.

Висновок. Згідно з сучасними науковими уявленнями, уникання конфліктів у подружньому житті слід роз-

глядати як важливий чинник благополуччя сім'ї та особистості; що забезпечує досягнення людиною стану задоволення як особистим життям, так і перебуванням у шлюбі, спільною діяльністю зокрема. Відповідно, забезпечення безконфліктного спільного проживання у шлюбі є важливим напрямком як сучасних наукових дослі-

джень, так і завданням підготовки майбутніх фахових психологів у сучасних умовах.

Література:

1. Вінтюк Ю. В. Поведінкова теорія конфлікту: підхід до створення і обґрунтування / Ю. В. Вінтюк // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2014. – № 6. – С. 95-105.

DEMOGRAPHIC PROBLEM AND ITS SOLUTIONS

Teslenko Denys

Student of Kharkiv National University of Radio Electronics

Demographers are sounding the alarm: overpopulation of the planet becomes an increasingly urgent problem for our planet every year. The increase in the number of people leads to a social and environmental disaster. Dangerous trends are forcing specialists to look for ways to solve this problem.

Is there a threat?

A generalized explanation of the threat posed by the overpopulation of the planet is that in the event of a demographic crisis on Earth, resources will run out, and part of the population will face the fact of a lack of food, water or other important means of subsistence. This process is closely related to economic growth. If the development of human infrastructure does not keep pace with the growth of the population, someone will inevitably be in adverse conditions for life.

The degradation of forests, pastures, wildlife, soils – this is just an incomplete list of what threatens the overpopulation of the planet. According to scientists, today, due to cramped and lack of resources in the poorest countries of the world, about 30 million people die prematurely every year.

The multifaceted problem of overpopulation of the planet is not only the impoverishment of natural resources (this

situation is more obvious for poor countries). In the case of economically developed states, another difficulty arises – overconsumption. It leads to the fact that the society that is not the largest in number is too wasteful in using the resources provided to it, polluting the environment. Population density also plays a role. In large industrial cities, it is so large that it cannot to be harmless for the environment.

Background

The current problem of overpopulation of the planet arose by the end of the 20th century. At the beginning of our era, about 100 million people lived on Earth. Regular wars, epidemics, archaic medicine – all this did not allow the population to grow rapidly. The mark of 1 billion was overcome only in 1820. But already in the 20th century, overpopulation of the planet became an increasingly possible fact, as the number of people grew exponentially (which was facilitated by progress and an increase in living standards).

The traditional reasons for overpopulation of the planet lie in the religious and cultural traditions of some societies in Asia and Africa, where a large family is the norm for the vast majority of residents. Many countries prohibit contraception and abortion. A large number of

children do not bother residents of those countries where poverty and poverty remain commonplace. All this leads to the fact that in Central African countries there are on average 4-6 newborns per family, even though parents often cannot support them.

Harm from overpopulation

The key threat to overpopulation of the planet comes down to pressure on the environment. The main blow to nature comes from cities. Occupying only 2% of the Earth's land, they are the source of 80% of the emissions of harmful substances into the atmosphere. They also account for 6/10 of fresh water consumption. Landfills poison the soil. The more people live in cities, the more severe are the effects of planet overpopulation.

Humanity is increasing its consumption. At the same time, earthly reserves do not have time to recover and simply disappear. This applies even to renewable resources (forests, fresh water, fish), as well as food. More and more fertile lands are being withdrawn from circulation. This is facilitated by the open mining of fossil states. To increase agricultural productivity, pesticides and mineral fertilizers are used. They poison the soil, lead to its erosion.

Worldwide crop growth is approximately 1% per year. This indicator is significantly below the rate of increase in the Earth's population. The consequence of this gap is the danger of a food crisis (for example, in the case of droughts). The expansion of any production also puts the planet in danger of lack of energy.

The "upper limit" of the planet

Scientists believe that at the current level of consumption characteristic of rich countries, the Earth is able to feed about 2 billion more people, and with a noticeable decrease in the quality of life, the planet will be able to "accommodate" a few more billion. For example, in India, 1.5 hectares of land per inhabitant, while in Europe – 3.5 hectares.

The increasing tightness and lack of resources will become the causes of not only environmental disaster. Already today in some regions of the world crowding of people leads to social, national and, finally, political crises. This pattern is proved by the situation in the Middle East. Most of this region is occupied by deserts. The population of narrow fertile valleys is characterized by high density. Resources are not enough for everyone. And in this regard, there are regular conflicts between different ethnic groups.

Problem Solving Methods

There are several theories on how to deal with the demographic problem of the earth. The fight against overpopulation of the planet can be carried out with the help of stimulating policies. It consists in social changes that offer people goals and opportunities that can replace traditional family roles. Lonely people can be given benefits in the form of tax benefits, housing, etc. Such a policy will increase the number of people who refuse to decide to marry early.

For women, a system of providing work and education is needed to increase interest in a career and, conversely, reduce

interest in premature motherhood. Legalization of abortion is also required. That is how overpopulation of the planet can be delayed. Ways to solve this problem include other concepts.

The most famous and successful example of a restraining policy in the field of demography is China. In China, couples with two children and more paid fines. Pregnant women gave a fifth of their salary. Such a policy allowed to reduce the demographic growth from 30% to 10% over 20 years (1970-1990).

With the restriction in China, 200 million newborns were born less than they would have been without sanctions. The problem of overpopulation of the planet and solutions can form new difficulties. Thus, the restrictive policy of China has led to a noticeable aging of

the population, because of which today the PRC is gradually refusing fines for large families. Attempts to introduce demographic restrictions have also been in Pakistan, Bangladesh, Indonesia, Sri Lanka. In order for the overpopulation of the Earth not to become fatal for the whole planet, it is necessary not only to limit the birth rate, but also to use resources more rationally. Changes may include the use of alternative energy sources. They are less wasteful and more effective.

References

1. Максаковский В. П. Динамика численности населения мира. М., 2003.
2. Пирс Ф. Перенаселение. Не рано ли бить в колокола... // Экология и жизнь. 2002. № 5.
3. Современная демография / под ред. А. Я. Кваши, В. А. Ионцовой. М., 2008.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВЕСІЛЬНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ

Череднікова Аліна Валеріївна

магістрант 2 курсу, факультету Менеджменту

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Ключові слова: туризм, подієвий туризм, весільний туризм

Keywords: tourism, event tourism, wedding tourism

Сучасний туризм розвивається швидкими темпами: попит на туристські товари та послуги щорічно зростає, потреби споживачів змінюються. У зв'язку з цим в сучасній економіці головним напрямком фінансово-економічної та виробничо – збутової стратегії кожного підприємства стає підвищення конкурентоспроможності для закріплення його позицій на ринку з метою отримання максимального прибутку.

Весільний туризм у світі розвивається швидкими темпами та щороку залучає більше туристів. В Україні це явище входить на вітчизняний ринок повільно, тому переважає ринок зарубіжних весільних турів. Для розвитку вітчизняного туризму необхідно створювати та розвивати актуальні вітчизняні туристські продукти, які задовольнятимуть потреби сучасних вітчизняних туристів. Актуальність теми полягає в тому, що на туристському ринку є лише незначна кількість пропозицій, що стосуються весільних турів по території України, переважають іноземні весільні тури.

Пропозицій, що стосуються організації весільної церемонії та подальшої туристської подорожі в одному пакеті виявлено не було.

Проведення спеціальних заходів та подій стало важливим елементом стратегії міст та регіонів для залучення відвідувачів та інвестицій, що є важливим стимулом для розвитку туристського сектора та значним внеском у підвищення конкурентоспроможності дистанцій. Одним з нових напрямків, що набуває популярності є весільний туризм. Весільний туризм можна визначити як подорож молодят у медовий місяць, або проведення весілля за кордоном у поєднанні з медовим місяцем. Весілля визначається як запланована подія та належать до приватних локальних подій, на рівні з вечірками та соціальними подіями. Приватні події організуються не для масового споживача, а для індивідуума, родини або соціальних груп. Такі події визначаються як важливі мотиватори в туризмі [1].

Весільний туризм є цікавим для організації та проведення з економічної та

соціальної сторони, що таку подію разом з молодятами відвідують родичі та гості, число яких може бути різним. Окрім відвідання самої події їм необхідне розміщення, харчування та інші заходи з організації вільного часу, на вони витрачатимуть свої кошти [2]. Це є вигідним не лише з точки зору отримання прибутку, а й зі сторони реклами та створення іміджу дестинації.

Серед туроператорів та турагентств є безліч пропозицій щодо проведення весільних церемоній у незвичайних та мальовничих місцях. Є одне але: майже всі пропозиції стосуються виїзного міжнародного туризму. Однак, в Україні є безліч місць, де потенційно можна провести такий обряд та продовжити свій відпочинок. Але популяризація та реклама таких місць для проведення виїзних церемоній та подальшого відпочинку, на жаль, відсутня. Однак, в Україні існує безліч місць, що можуть бути потенційно привабливими для весільного туризму та сприяти розвитку внутрішнього туризму [3].

Щодо варіантів, які пропонуються на українському ринку найбільша вірогідність знайти весільний тур, або проведення урочистої церемонії за кордоном. Всі ціни для такої події, основні та додаткові послуги для проведення весільного туру ретельно прописані. Натомість, варіант проведення виїзної весільної церемонії в різних країнах майже відсутній.

При калькуляції вартості двох аналогічних весільних турів з проведенням там виїзної церемонії в двох різ-

них країнах (Чеській республіці та Україні) було виявлено, що вартість різниться на декілька десятків тисяч гривень, однак сутність туру залишається одною й тою самою.

Проблемою, що постає перед молодятами є недостатність пропозиції весільних турів та церемоній на території України та недостатня поінформованість споживачів. Якщо пропозицій щодо проведення виїзної церемонії можна знайти багато серед івент агентств, то знайти тур, який комбінував би проведення весільної церемонії для молодят, відпочинку для їх гостей та проведення подальшої весільної подорожі майже неможливо. Але саме такий тур є більш вигідним як з точки зору його організації, так і комфортнішим споживачу. Тому, для розширення асортиментної політики та підвищення об'ємів продаж в агентствах раціонально впровадити реалізацію комплексних весільних турів.

Література

1. Getz D. Event Tourism: Evaluating the Impacts, in Travel, Tourism and Hospitality Research: A Handbook for Managers and Researchers / D. Getz / 2 edition, edited by J.R. Brent Ritchie and Charles R. Goeldner, John Wiley & Sons – 1994. – 300р.
2. Олійник В. В. Сучасний стан та перспективи розвитку подієвого туризму на території України / В.В. Олійник, Шикіна О.В. // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016 – №12. – С. 460-463.
3. Бабкин А. В. Специальные виды туризма: учебное пособие. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2008. – 256 с.

SOME OPINIONS ABOUT EDUCATION

Ayshahon Hushnazarova

2nd year student of the Uzbekistan University of Journalism and Mass Communication

***Annotation.** The article mainly focuses on the free will of young people, their career choices and their upbringing. I have tried to explain in two articles that the importance of parents' upbringing in their children is important in their lives and that they should respect their opinions as well.*

Keywords. Youth, parenting, free thought, upbringing, career choice.

When I talk to many young people, they often complain that no one is listening. Well, why don't they listen. Perhaps, at first glance, the thoughts of a small child may not be of interest to adults. But this "little boy" is a great force, this young child, this future, this young child, a new life. Parents are worried about their families, their families, and their families. They are not trying to listen to children, to understand their feelings and thoughts. True, there is family concern on one side and street on the other. But, above all, it is a proper and timely discipline. That is why some young people are unable to understand themselves. He does not know why he is interested, what his purpose is, and what he has in the future. Be aware that young people should have a clear purpose for themselves, strive for it, live with their own thoughts, not the opinions of others, and

work for the country for the sake of the nation. He should always prove his point and not be afraid of it. It is self-realization that a person can choose the right path for himself. Do not be afraid to speak your mind. In this regard, I would like to also highlight the issue of career choice, which is the most important and most important decision we make in our lives. After all, the profession you choose will not affect your future life. Unfortunately, some young people today are choosing the profession according to their own desires, or are they forced to do what their parents want them to do. However, there is no indication that the doctor's child should be the teacher's child. A doctor's child can be a great artist or a talented journalist from a teacher's child. Do not undermine the expectations of young people before they are fully formed.

ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ ЖИЛЫХ ЗДАНИЙ: СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ И СТАНДАРТЫ

Моради Пур Омид,

аспирант кафедры основ архитектуры и архитектурного проектирования
Киевского национального университета строительства и архитектуры

Адрес учреждения: Украина, 03680, г. Киев, Воздухофлотский проспект, 31

Ключевые слова: архитектура зданий, энергоэффективность, нормы и стандарты энергопотребления, модельный подход, комплексный подход.

Развитие проектирования энергоэффективных жилых зданий по всему миру стремительно приобретает все более широкого применения [1, 2]. В настоящее время, архитектура зданий и сооружений имеет мгновенную реакцию на любое нововведение в различных общественных сферах жизни.

Строительные нормы и стандарты энергоэффективности являются основным действующим законодательным инструментом, который используется государством для ограничения потребления энергии существующими или вновь построенными зданиями и ограничения их влияния на окружающую среду с обеспечением для людей проживания в комфортных и современных условиях. В некоторых мировых странах для зданий применяются такие термины, как:

- энергетические стандарты;
- тепловые строительные нормы и правила;
- требования к энергосбережению.

Данные термины возможно применить к строительным нормам и стандартам, относящихся к энергоэффективности зданий вне зависимости от того, включают ли они набор строи-

тельных требований, конкретные стандарты или другие подобные документы.

Исторически сложилось, что величина норм энергопотребления в развитых странах рассчитана только на вновь построенные жилые здания. Однако расширение этих норм легло и на вновь построенные нежилые здания. В последнее время, нормы энергопотребления стали применяться для зданий, прошедших капитальный ремонт. В настоящее время, нормы энергопотребления для новых и уже построенных зданий являются обязательными в большинстве мировых странах. Во многих странах, применение мер, связанных с повышением энергоэффективности зданий, стало использоваться интенсивнее, однако, как правило, такое применение характерно для новых построек.

Строительные нормы и стандарты энергоэффективности зданий должны включать перечень обязательных требований, направленных на снижение их энергопотребления. Эти нормы используются в качестве некоторых установленных обязательных процедур, которые помогают обеспе-

чить требуемые характеристики энергоэффективности зданий. В каждой стране принято использование различных подходов к формированию строительных норм и стандартов энергоэффективности зданий. Предписывающий подход устанавливает минимальные требования энергоэффективности к отдельным частям здания, к которым относятся окна, стены, отопительное и холодильное оборудование. При применении исполнительного подхода необходимо разработать интегрированный проект, который даст возможность выполнить целостную оценку энергоэффективности здания.

Эффективные нормы и стандарты энергопотребления включают в себя обязательные требования, направленные на снижение потребления энергии внутри зданий. Во многих странах мира строительные нормы и стандарты энергопотребления играют важную роль в снижении в целом энергопотребления в жилом секторе. Сокращение среднегодового энергопотребления зданий варьируются от 22% (например, в Голландии и Германии) до 6% (например, в странах Южной Европы). Данные различия связаны с жесточесением энергетических требований, а также применением различного подхода. В различных мировых странах существует два разных подхода к разработке стандартов по повышению энергоэффективности зданий. При применении нормативного подхода должны быть установлены минимальные требования, предъявляемые к

энергоэффективности здания для каждого его компонента, такого как окна, стены, отопительное и охлаждающее оборудование. Однако, возможны два варианта в рамках данного подхода:

- каждый компонент должен отвечать строгому минимуму требований к энергоэффективности;

- возможен допуск отклонений от требований энергоэффективности технических компонентов.

Нормативный подход имеет недостатки и не подразумевает синергетического эффекта от взаимодействия различных элементов здания.

При применении комплексного подхода необходимо предусмотреть детальный анализ, основанный на оценке энергоэффективности здания в целом. Общая величина потребляемой энергии зданием должна быть урегулирована энергетическими требованиями или стандартами. Некоторые нормы энергоэффективности включают предписывающие требования к компонентам и оборудованию здания. При комплексном подходе происходит оптимизация потенциала энергосбережения с учетом возможного взаимодействия различных компонентов. Это дает свободу архитекторам и разработчикам для выбора наиболее эффективных дизайнов и технологических решений. Комплексный подход снижает риск дополнительных затрат для увеличения продолжительности жизни здания.

Возможны два варианта в рамках данного подхода:

- применение модельного подхода, включающего минимальные требова-

ния к энергоэффективности, которые должны различаться в соответствии с размерами зданий;

– применение комплексного подхода, включающего стандартные требования к энергоэффективности всех существующих зданий, имеющих различные размеры.

Литература

1. Lombardi, P., Giordano, S., Farouh, H., & Yousef, W. Modelling the smart city performance // *Innovation: The European Journal of Social Science Research*. 2012. Vol.25(2). P. 137-149.
2. Смирнова О.В. Закономерности формирования природоинтегрированных зданий в городской среде // *Архітектурний вісник КНУБА*. Київ: Кнуба, 2016. Вип. 8–9. С. 316–323.

МОРСЬКА ТЕМАТИКА У РОЗПИСІ ІНТЕР'ЄРУ ДИТЯЧИХ ЛІКУВАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

Булах І.В.

кандидат архітектури, доцент кафедри Дизайну архітектурного середовища, Київський національний університет будівництва і архітектури
bulakh.iv@knuba.edu.ua; orcid.org/0000-0002-3264-2505;
ResearcherID:V-4802-2018

Ключові слова: інтер'єр, дитячий лікувальний заклад, розпис стін, естетика.

Key words: interior, children's hospital, wall painting, aesthetics.

Будь-який дитячий лікувальний заклад (медичний центр або лікарня) потребує особливої уваги у питанні формування інтер'єру, сприятливого до процесів одужання та комфортного перебування маленьких пацієнтів. Людина, яка знаходиться у стані захворюваності, особливо чутливо реагує на оточуюче середовище, перебуває у стресі та дратливості. Діти проявляють свій психологічний стан набагато емоційніше, що в свою чергу відбувається на батьках або супроводжуючої дорослої людини. Одним із шляхів подолання окресленої проблеми може

служувати процес формування ігрового, яскравого, адаптованого під емоційні потреби та особливості сприйняття дитиною інтер'єру лікарняного закладу, в якому інтегровано низку декоративних прийомів, в тому числі розпис стін та стель. Морська тема для живопису в цьому випадку є однією з вдаливих – завжди створює заспокійливий ефект, а світ флори та фауни підводного середовища виступає скарбницею для натхнення при створенні безлічі цікавих сюжетів. Аналізуючи закордонні дитячі лікарня, ми маємо нагоду спостерігати чисельні прикла-

Рис. 1. Розпис інтер'єру California Pacific Medical Center's (CPMC)

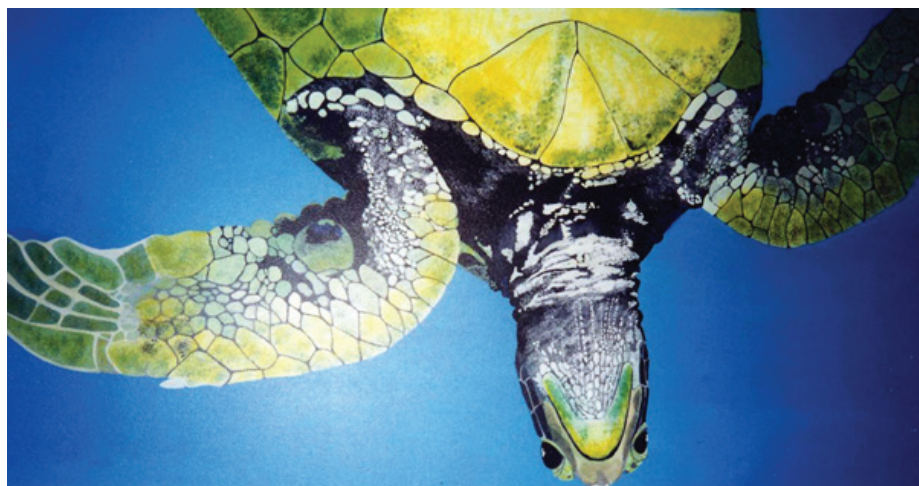

Рис. 2. Розпис інтер'єру Children's Hospital of the Central Valley, California

ди зазначеного проектного підходу. Серед них слід навести: California Pacific Medical Center's (CPMC) (рис. 1), Children's Hospital of the Central Valley, California (рис. 2).

Дитина, потрапляючи в інтер'єр лікувального закладу, в якому застосований розпис з морських мотивів, починає відволікатись від власних переживань, активно вивчає зображених тварин та рослин, цікавиться їх назвою та особливостями. Всім відомий цілющий ефект, який створюють дель-

фіни і навіть спостереження їх декоративного зображення наче магніт привокуює увагу маленького пацієнта. Внаслідок, час очікування прийому лікаря або проведення медичних процедур виявляється творчим, натхненим та пізнавальним як для самої дитини, так і для її супроводжуючих дорослих. Формування позитивного психологічно-емоційного стану під час відвідування дитиною лікувального закладу безпосередньо позитивно впливає як на саме лікування, так і на відношення

до лікарні в цілому, на можливі наступні потреби звернення.

Окремо потрібно зазначити, що виконані в одній стилістиці та кольоровій гаммі малюнки стають основою для формування індивідуального та впізнаваного фірмового стилю дитячої лікарні, свого роду візитною карткою. Лікувальний заклад отримує «власне обличчя», виникає певний ряд художніх образів та асоціацій. Лікувальний заклад стає не тільки місцем де одужують фізично, але і де отримують позитивні емоційні та психологічні враження, що значно прискорює процес одужання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bulakh I. V. Common Features of Architectural Design of the Medical Purpose Building. *Science & Technique*. Minsk, 2019. №18(4). pp. 311–318. DOI:10.21122/2227-1031-2019-18-4-311-318 <https://sat.bntu.by/jour/article/view/1990>
2. Bulakh I.V. Artistic and Aesthetic Formation and Evolution of Architectural and Urban Planning Space. *Science and Innovation*. Kyiv, 2019. No 5(5). pp. 57–66. DOI: 10.15407/scine15.05.057
3. <http://scinn-eng.org.ua/archive/15%285%29/15%285%2904>
4. G. Kovalska, I. Merylova, I. Bulakh. Urban improvement of comprehensive schools and out of school educational establishments in Ukraine. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)*. Volume 8, Issue 12, October 2019, pp. 1765–1770. DOI: 10.35940/ijitee.L3229.1081219. <https://www.ijitee.org/wp-content/uploads/papers/v8i12/L32291081219.pdf>
5. Bulakh I., Kozakova L., Didichenko M. The innovative trends in architecture and urban planning of health care institutions. *International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering (IJITEE)*. Volume 9, Issue 1, November 2019, pp. 317–323. DOI: 10.35940/ijitee.A4111.119119. <https://www.ijitee.org/wp-content/uploads/papers/v9i1/A4111119119.pdf>
6. Bulakh I.V. Artistic and Aesthetic Formation and Evolution of Architectural and Urban Planning Space. *Наука та інновації*. Київ, 2019. № 5(5). С. 52–61. DOI:10.15407/scin15.05.052 [http://scinn.org.ua/en/archive/15\(5\)/15\(5\)04](http://scinn.org.ua/en/archive/15(5)/15(5)04)
7. Булах І. В. Інтеграція медичних вимог в організацію містобудівної мережі закладів первинної медичної допомоги. *Інтернаука*. 2019. Київ, №4(66). С. 7–9. <https://www.inter-nauka.com/issues/2019/4/4791>
8. Булах І. В. Особливості архітектурного проектування медичного центру симуляції. *Colloquium-journal*. Warszawa, 2019. №10(34). Vol. 1. С. 4–7.
9. Булах І. В. Методологічні аспекти нормативно-містобудівного розміщення системи лікувальних закладів. *Науковий вісник будівництва*. Харків, 2019. Т. 1. №2(96). С. 21–27. DOI: 10.29295/2311-7257-2019-96-2-21-27
10. Булах І. В. Формування первинного медичного рівня дитячих лікувальних комплексів в містобудівній системі охорони здоров'я. *Науковий вісник будівництва*. Харків, 2019. Т. 97. №3. С. 10–15. DOI: 10.29295/2311-7257-2019-97-3-10-15
11. Булах І. В. Містобудівна організація первинного рівня медичної допомоги в сільській місцевості. *Містобудування та територіальне планування*. Київ, 2019. №70. С. 99–109.
12. Булах І.В. Містобудівна система дитячих лікувальних комплексів. *Науковий вісник будівництва*. Харків, 2019. Т. 95(1). С. 12–18. DOI: 10.29295/2311-7257-2019-95-1-12-18
13. Булах І.В. Соціально-економічні та демографічні чинники реформування

- містобудівної мережі дитячих закладів охорони здоров'я України. Містобудування та територіальне планування. Київ, 2019. №69. С. 27–32.
14. Булах І.В. Архітектурно-містобудівна організація закладів охорони здоров'я Німеччини та Великобританії. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2019. №53. С. 126–134.
 15. Булах І.В. Нормативні особливості проектування архітектурно-містобудівної системи закладів охорони здоров'я. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. №3(27). Vol.1. С. 4–10. DOI: 10.24411/2520-6990-2019-10001
 16. Bulakh I.V. Urban network of institutions of the secondary and tertiary medical aid. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. № 4(28). Vol. 1. С. 5–8. DOI: 10.24411/2520-6990-2019-10040
 17. Bulakh I.V. Urban planning peculiarities of the formation of hospital districts of Ukraine. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. №5(29). Vol. 1. С. 9–12. DOI: 10.24411/2520-6990-2019-10060
 18. Bulakh I.V. European and American experience of optimizing the architectural-urban system of hospitals. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. №7(31). Vol. 1. С. 4–6. DOI: 10.24411/2520-6990-2019-10152
 19. Bulakh I.V. Hospital systems in eastern Europe. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. №8(32). Vol. 1. С. 4–6. DOI: 10.24411/2520-6990-2019-10181
 20. Bulakh I.V. New approaches to the functional planning of hospitals and entrance groups of medical institutions. Colloquium-journal. Warszawa, 2019. №9(33). Vol. 1. С. 4–6.
 21. Bulakh I.V. Energy efficiency use of bioclimatic facades in medical buildings. Development of modern science: the experience of European countries and prospects for Ukraine: monograph. Latvia: Baltija Publishing, 2019. P. 597–616. DOI: 10.30525/978-9934-571-78-7_62
 22. Булах І.В. Інтеграція медичних вимог в організацію містобудівної мережі закладів первинної медичної допомоги. Інтернаука. 2019. Київ, №4(66). С. 7–9.
 23. Bulakh I. The medicine and architecture of healthcare institutions at contemporary times in Ukraine. Вісник Одеської державної академії будівництва та архітектури. Одеса, 2018. №73. С. 9–16.
 24. Булах І.В. Зародження медицини і динаміка розвитку архітектури медичних закладів на теренах України. Проблеми теорії та історії архітектури України. Одеса, 2019. №19. С. 37–44. DOI: 10.31650/2519-4208-2019-19-37-44
 25. Булах І.В. Особливості формування архітектурно-містобудівної мережі закладів вторинної медичної допомоги. SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT: monografia pokonferencyjna. Warszawa: Diamond trading tour, 2019. С. 7–9.
 26. Булах І.В. Методологічні засади динамічної організації системи дитячих лікувальних комплексів. SCIENCE, RESEARCH, DEVELOPMENT: monografia pokonferencyjna. Warszawa: Diamond trading tour, 2019. С. 11–14.
 27. Булах І. В. Загальні положення символічного підходу до формування і розвитку архітектурно-планувального образу міського простору. Zbiór raportów naukowych. (2014):22.
 28. Bulakh, I. “Symbol and methods of symbolizing in architecture and town-planning XV-XVIII century.” Innovative development trends in modern technical sciences problems and prospects. San Francisco, California: B&M Publishing (2013): 12-14.

INFLUENCE OF DEFORMATIONS OF STIFFENING RIBS ON NATURAL FREQUENCIES OF SLABS OF COVERINGS

Tokpanova K.E.

doctor of technical sciences, associate professor, Turan University

Dostanova S.Kh.

doctor of technical sciences, professor, Satbayev University

Saleh Gulam Sakhi,

master, Satbayev University

Shaverneva A.I.,

student, Turan University

Keywords: building structures, slabs, deformations, stiffening ribs, variation method, natural frequencies.

The most common elements of building structures are slabs of coatings and slabs. They are widely used in prefabricated structures of buildings and constructions. Given their role as load-bearing structural elements, it is important to investigate the dynamic behavior of the system. This applies to regions with high seismic activity, such as southeast Kazakhstan and East Asia. The main characteristic in the oscillatory process is the natural frequencies, the knowledge of which determines the range of external effects dangerous to the structure. To enhance the stiffness of the slabs, stiffening ribs are introduced which work in conjunction with the plate, so additional rib energy is introduced into the full energy functional. The energy depends on the considered deformations and mainly it is taking into account bending and stretching deformations in the ribs, ignoring torsion deformations [1-4].

In this work the effect of torsion deformations in stiffening ribs on natural

frequencies of transverse oscillations of plates is investigated. The interaction of the ribs with the main slab is replaced by reactive forces and moments acting along the interface lines, as well as by compliance with the conditions of continuity of deformations along their contact lines. These conditions are written in integral or differential forms through unknown functions of stresses or displacements.

A variation method is used to solve the problem. When generating the full energy functional of the system, the energy of the slab is summed taking into account the deformations in the middle plane and the deformation of the stiffening ribs taking into account bending and torsion. Slabs hinged at edges are considered, so fundamental beam functions are used in solutions.

Using specified plate bending equations [5-7] and taking into account the deformations in the middle plane, a system of three differential equations in the partial derivatives is obtained with re-

Table 1
Frequencies of natural oscillations

Sizes of slabs in plan	Frequencies	Smooth slab	Consideration of torsion deformation, presence of the 1 rib	Without consideration of torsion deformation, presence of the 1 rib
3x3m	ω_{11}	3,38	5,32	4,58
3x3m	ω_{22}	13,84	21,29	21,09
18x18m	ω_{11}	0,27	0,46	0,26
18x18m	ω_{22}	1,09	1,84	1,04

spect to three unknown ones: stress function φ , deflection function w , function ψ , which takes into account shift deformations. Applying the energy method and decomposition of the unknown by beam functions, a system of uniform algebraic equations of relatively unknown coefficients is obtained. Assuming that the determinant of this system is zero, the equation of the relatively unknown frequencies of the free oscillations of the slab [8] is obtained. Calculation algorithm is prepared and formulas for determination of natural frequencies are given. Multivariate calculations of ribbed slabs with different geometric parameters are made, which are generalized and presented in the form of the following numerical results.

The results of numerical calculations for thin plates are shown in Table 1. It can be seen that, given the torsion deformations in the stiffening ribs, the natural frequencies of the transverse vibrations increase, thereby increasing the dynamic strength of the system. The data refer to the fundamental harmonic and to the waveform corresponding to the two half waves in the x, y direction.

These results lead to the following: taking into account the torsion strain in the ribs gives an increase in the frequency

of natural vibrations. Results for the two main harmonics are sufficient for practical calculations. The increase in natural frequencies is not significant for slabs of small sizes, but with the increase in sizes, i.e. for very large slabs, in determining the frequency of natural oscillations of different harmonics it is necessary to take into account the torsion resistance in addition to the resistance of the beams to bending. The increase of natural frequency of oscillation corresponding to the basic tone for the plate 3x3m in plan is almost 13.4%, and for the second natural shape – 5.3%, with the increase of the slab sizes in plan this has a significant impact.

Thus, for a plate having a plan sizes of 18x18m, taking into account the torsion strain in the side elements results in a significant increase in the frequency of natural vibrations. Taking into account the torsion strain results in a sharp increase in frequency values, for example, for a plate of 18x18 m in plan when determining the 1st frequency, the increase is 57.7%.

Consideration of torsion deformations in stiffening ribs enhances the dynamic strength of the system and is one of the reserves for increasing the dynamic bearing capacity of the system as a whole.

In conclusion, it should be noted that in the dynamic calculation of the slabs, it

is very important to take into account such structural features as lead to an increase in the load-bearing capacity of the structure.

Conclusions:

1. For safe operation of the structure under dynamic impacts it is necessary to strengthen the rigidity of the system due to its design features;

2. In order to avoid resonance zone it is possible to increase own frequencies of the structure due to rational use of discrete parameters of the system.

References

1. Lerman L.B. On Solving Problems of Plate and Shell Dynamics with Local Structural Inhomogeneities//Applied Mechanics, 1999, Vol. 35, № 10. P. 46-53.
2. Oscillations of flat structural elements/ Egorychev O.O. M.: Publication House ASV, 2005. -240 p.
3. Zhunusov T.J. Elements of vibration of systems and dynamics of structures in theory of seismic resistance. Almaty: KazGASA, 1999, -119 p.
4. Grigolik E.I., Pushchev V.M. Contact problems of plate and shell theory, Moscow, 1980, 416 p.
5. Dynamic tasks of mechanics of structures and solid media: Tutorial./Aloyan R.M. M.: ASV., 1999, -255 p.
6. Metodes of calculation of structures for action of static and dynamic forces/Sudnik V.A. M: Publishing house SIP RIA, 1999, -259 p.
7. Destava S.H. Algorithm of dynamic calculation of flat ribbed coating shell. Collection of scientific works of ALIIT "Strength of materials and structures", 1996, Vol. 1. P.152-155.

WORLD ENVIRONMENTAL PROBLEM

Saichyshyna Nataliia

Student of Kharkiv National University of Radio Electronics

The article describes one of the most global problems of mankind in our time. There are many factors that have a detrimental effect on the environment and cause irreparable consequences. Here are the main directions of this complex problem. A detailed description of each problem explains its meaning and consequences in order to develop a unified environmental protection strategy in the future.

Keywords: atmosphere, catastrophe, danger, deforestation, ecology, environment, garbage, global problem, global warming, humanity, nature, overpopulation, ozone layer, pollution, problem, protection, resources.

An environmental problem is called the problem that leads to the destruction of the environment, and even can lead to the destruction of mankind. Every year the environmental situation on planet Earth is deteriorating, but the gradual realization by the civilized world that much depends on us changes the situation. Over time, the environment spoiled by civilization can lead to disastrous consequences. Let us consider briefly the main global environmental problems.

The destruction of the ozone layer. It is known that life on the planet is possible only because the ozone layer protects it from the deadly effects of ultraviolet radiation. When light rays react with substances contained in exhaust gases and industrial emissions, so-called surface ozone is formed as a result of photochemical reactions. Typically, this situation develops in large cities with the anticyclone type of weather. Breathing with such ozone is very dangerous, since this gas destroys the lungs.

Water pollution. At all times, the same rivers were used as gutters. Nowadays, with the development of industry and a serious increase in the number of people, this problem has acquired a completely different scale, every year there is less and less clean fresh water. But it is vital for the existence of almost all living things.

Air pollution. The pollution of the atmosphere of our planet is a serious environmental problem, since air is necessary for living things to breathe. Many living organisms do not withstand air pollution, resulting in the extinction of whole species.

Deforestation. The reduction of forests is a serious environmental problem, because forests are engaged in cleaning the air that we breathe. And besides this, deforestation also leads to the destruction of entire ecosystems, which causes irreparable harm to nature. Trees protect the air from toxic gases, soot and other pollution, noise. Phytoncides, produced

by most conifers, destroy pathogens. Forests are the habitats of many animals; these are the real storerooms of biological diversity. They are involved in creating a favorable microclimate for agricultural plants. Forest areas protect the soil from erosion by preventing surface runoff of rainfall.

Depletion of natural resources. The depletion of natural resources is a real environmental problem. The increase in consumer demand as a result of the overpopulation of the planet, as well as damage to nature caused the depletion of natural resources. And we are talking not only about minerals, but in general about all the natural components that people use in their interests. In other words, nature does not have time to restore what people destroy. And if nothing is changed, then soon it will grow into a global problem of catastrophic proportions.

The problems of the oceans. The oceans occupy 2/3 of the surface of our planet, which is why it is very important for all life on the planet. That is why the problems of the oceans can lead to very serious consequences. When plastic debris is in the ocean, then under the influence of water, sunlight and waves breaks up into small parts that float there for many decades. According to the researchers, the characteristics that make plastic so popular (strength, durability, lightness, low cost of production, etc.) make it a serious threat to the environment, because most of the floating debris can no longer be caught. Therefore, it is necessary to concentrate not on clean-

ing, no matter how strange it may sound, but on preventing the appearance of new garbage.

Acid rain. Acid precipitation is a serious environmental problem. They lead to deterioration of the soil condition, pollution of water bodies (which even causes the death of aquatic organisms and animals), and also cause great damage to vegetation. And although this phenomenon is not too frequent, it manages to cause significant damage to nature. Acid rain falling on the ground pollutes the soil. This exhausts the fertility of the land, decreases the number of crops. Since precipitation falls over vast territories, they negatively affect trees, which contributes to their drying. As a result of the influence of chemical elements, metabolic processes in trees change, the development of roots is inhibited. Plants become sensitive to temperature changes. After any acid rain, trees can suddenly drop their leaves.

Soil pollution and desertification. Soil pollution and land degradation lead to desertification of the soil. This is a modern environmental problem, covering more and more territories. Fertile lands turn into deserts, without vegetation and moisture. This happens around the world, and is by no means a natural process. In most cases, the cause of desertification is human activity.

Today, people unite in societies whose goal is to protect nature. The environment needs our protection. Pollution of rivers and lakes, the death of forests, the destruction of entire species of plants and animals continues at a rapid pace. However, only man can save nature. We must

all join hands in protecting the environment.

References

1. Lovelock, J. (2003). "The living Earth". *Nature*. 426 (6968): 769–770.
2. Holling, C. S. (1973). "Resilience and stability of ecological systems". *Annual Review of Ecology and Systematics*. 4 (1): 1–23.
3. Stadler, B.; Michalzik, B.; Müller, T. (1998). "Linking aphid ecology with nutrient fluxes in a coniferous forest". *Ecology*. 79 (5): 1514–1525.

**ПОРУШЕННЯ ПРАВОВИХ СТАНДАРТІВ ЗМІ
(НА ПРИКЛАДІ ТЕЛЕВІЗІЙНИХ ПРОГРАМ КАНАЛІВ «1+1»,
«СТБ» ТА ДРУКОВАНИХ ВИДАНЬ «СЕГОДНЯ»,
«ОБОЗРЕВАТЕЛЬ»)**

Хотюн Л. В., Самаріна О. В.,

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

Анотація

Уданій статті розглядається ступінь виконання правових норм українськими ЗМІ в системі законодавства. Оскільки Україна останні декілька років знаходиться у стані реформування, принципи та положення щодо свободи слова та інформації, при недостатньо чітко прописаних правових нормах, може призводити до суперечностей у їх виконанні. На даний момент існує велика кількість масових друкованих видань та телевізійних проєктів, що обумовлює необхідність правового регулювання ЗМІ за допомогою Законів щодо інформації, Декларації про державний суверенітет і незалежність України та визначає межі правового співробітництва в інформаційній галузі.

Ключові слова: засоби масової інформації; журналістика; Закон «Про інформацію»; Українське законодавство.

**KHOTIUN L., SAMARINA O. VIOLATION OF MEDIA LEGAL
STANDARDS (ON THE EXAMPLE OF TELEVISION PROGRAMS:
« 1 + 1», « STB», AND NEWSPAPERS «TODAY», «REVIEWER»)**

The purpose of this article is to determine the level of requirements of the Law “On Information” in the following sources: TSN 1 + 1 broadcast), Windows STB (broadcast), “Reviewer” (newspaper), “Today” (newspaper). Object: Legal regulation of the media. Research methods: general scientific methods: abstraction, synthesis, analysis and generalization.

Despite the fact that new editions of the Law “On Information” are published regularly, this affects the understanding and observance of these articles. Many articles are controversial and do not have clear boundaries between right and wrong. Especially often articles are violated where the mechanism for the implementation of the rights and obligations of journalists is unclear, and this, in turn, can prevent the media from fulfilling their function, and on the other hand, provides them with certain opportunities for manipulating information with reference to articles of the law that are inaccurate.

The novelty of this study is that it analyzed the new sources of media and the subject of law enforcement. Thus, we can understand the legal regulation of newspapers and news programs today, which is of practical use for understanding further amendments to the Law «On Information» of Ukraine.

Keywords: media; journalists; Law on Information; Ukrainian legislation; newspapers and broadcasts.

1. Вступ

Постановка проблеми. 24 серпня 1991 року в Україні офіційно проголошена Незалежність, з цього моменту законодавство постійно формує не лише права й обов'язки своїх громадян, але й галузевих структур, не стала виключенням й інформаційна діяльність. 16 листопада 1992 року датовано Закон № 2782-ХІІ «Про друковані засоби масової інформації (преси) в Україні». До сьогодні здійснювалися перегляди, доповнення й виправлення. Остання редакція відбулася 16.07.2019 р. – наша держава отримала Закон № 2657-ХІІ «Про інформацію». В продовж останнього періоду кількість друкованих видань, загал читацької аудиторії газет та журналів зменшувалися [12], разом з тим бачимо певні зміни у телевізійних рейтингах [13]. Моніторинг теленовин з оприлюдненням порушень етики та закону пропонує «Детектор медіа» [14].

Саме з такими явищами пов'язано погіршення якості інформації, страждає її правдивість і, як наслідок, недотримання прав і обов'язків журналістів, як то:

- відсутність меж щодо статей «Про право на інформацію» та «Про зловживання правом на інформацію»;

- недотримання принципів журналістської етики;

- відсутність відповідальності за інтерпретацію інформації, іноді спотвореної, що сприймається аудиторією

як об'єктивна та з перевіреними фактами.

Аналізуючи роботи Каплій Олени Володимирівни, як то: «Конституційно-правове регулювання діяльності ЗМІ в Україні» [3] та збірки наукових конференцій щодо такої тематики [4], можна зазначити, що порушення з боку ЗМІ Закону «Про інформацію» в останні роки не зменшується. Проте, як що ж дотримується один Закон, водночас порушується інший. Все це говорить про розмитість правових меж і відсутність достатньої правої грамотності з боку журналістів.

Метою дослідження є порушення у правовому полі стосовно інформації телеканалами: 1+1, СТБ, відповідно програми «ТСН» та «Вікна», друкованими виданнями «Сьогодні», «Обозревателю».

Об'єкт дослідження: порушення правових стандартів.

Методи дослідження: загальнонаукові методи: абстрагування, синтез, аналіз й узагальнення.

2. Результати та обговорення.

Щодо статті 46 «Про зловживання права на інформацію» – інформація не може бути використана з метою порушення Конституційного ладу, розпалювання ворожнечі, некоректності щодо її подачі стосовно громадян тощо. Заголовок газети «Сьогодні» від 27.10.2019.: «Бойовики не припиняють обстріл на Донбасі: у хід пішла заборонена зброя»

[5] можна розцінювати водночас і, як право на свободу переконань, і, як відомості, що розпалюють війну і ненависть серед населення, особливо підкріплено цей факт фразою: «постраждалих немає..... і таку зброю ніким не заборонено». Однак заголовок великими літерами маніпулює свідомістю пересічних громадян, що насправді формує загальне соціальне ставлення до такого явища. Все це є свідомою пропагандою з боку ЗМІ та журналістів.

Слід зазначити, що дана стаття Закону також спаплюжує об'єктивне ставлення до нерозголошення лікарської таємниці. Так у випуску «ТСН» телевізійного каналу 1+1 від 25.10.19 р. [6] інформація про епідемію дизентерії, де мова йшла про перевірку дитячого медичного кабінету, з наявним зображенням дитячих облич. Невідомо, хто з них є хворим, а хто – ні. Це, наразі, повинно залишатися тільки глядацькій уяві.

Оскільки хвороба – стресове слово, то ймовірно, сусіди та знайомі цих дітей вважатимуть за краще уникати їх, а не з'ясовувати результат обстеження. Це і є проблемою відсутності відповідальності за інтерпретацію інформації. У цьому ж ролику вчителька хворої дитини доносить до відома загала: «...його мати повідомила, що дитина не є вакцинованою» [6].

Не зовсім зрозуміло, чи надавали батьки згоду на розголошення персональних даних, стану здоров'я свого неповнолітнього сина і, чи є наявним дотримання ст.13: «Інформація про особу» і ст. 2: «Основні принципи ін-

формаційних відносин» за пунктом «Захищеність особи від втручання в його приватне і сімейне життя».

У ролику програми «Вікна», що транслює телевізійний канал СТБ, пролунала новина про напад на активістку, її хлопець оголосив на всю країну, що у нападника «нібито вже було 7 жертв», таким чином, приписуючи зловмисникові статус маніяка в очах глядачів. Оскільки він є постраждалою стороною, люди можуть не замислюватися про об'єктивність його суджень і правдивість інформації, тут відіграє роль тільки емпатія (емоційна складова). Хто буде нести відповідальність за таку інтерпретацію, адже чоловік вжив слово «нібито», тим самим убезпечивши ЗМІ, але, все ж, афект залишився [7].

Стаття 2: «Про основні принципи інформаційних відносин» говорить про необхідність повноти інформації. Цей пункт не завжди дотримується в телепрограмі, що виходить на каналі 1+1 «ТСН» [6], адже вже в анонсі ведуча робить висновки, що «політики дискредитують систему поліграфу» без повноти розкриття теми, без достатнього обґрунтування такого припущення, таким чином вже заздалегідь готуючи громадян до негативного відношення щодо трактування вчинків політиків.

Доречно зауважимо: у Законі України «Про телебачення та радіомовлення», стаття 6: «Неприпустимість зловживання свободою діяльності теле-радіомовлення», йдеться про заборону щодо трансляцій програм або сюжетів, які можуть завдати шкоди фізичному,

психічному чи моральному розвитку дітей та підлітків, якщо вони мають змогу їх дивитися.

Програми каналів «ТСН» та «СТБ» неодноразово транслюють телеглядачам подібні сюжети, як то: заголовки телепрограм «Вбивство малюка батьком на Полтавщині» [8], «Несподівана зупинка серця: на Хмельниччині помер 4-річний хлопчик» [9], можуть здійснювати психологічний вплив та погіршувати моральний стан суспільства загалом, а не лише дітей та підлітків. Звичайно, такі новини необхідно доносити глядачам, але дещо в більш делікатній формі, не формулювати жахаючі назви сюжетів. Відверто кажучи, дане зауваження стосується не лише зазначених вище телепрограм, багато інших українських телеканалів також транслюють інформацію, що травмує дітей та підлітків.

Матеріал видання «Обозреватель» [10] має яскравий приклад клікбейту. Заголовок «Під загрозою зриву? З'явилися подробиці підготовки зустрічі Зеленського та Путіна» завчасно викликає у читача паніку та змушує замислитись: чи має таки відбутися зустріч президентів? У самому тексті статті немає відповіді на запитання, що поставлене у заголовку, не вказано і конкретних причин, через які можна так вважати. Також, у заголовках вживаються брутальні слова, а Закон України «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні» (стаття 4) зазначає, що стиль і лексика друкованих засобів масової інформації мають повністю відповідати загально визна-

ним етично-моральним нормам. Вживання лайливих і брутальних слів не допускається. У газеті ми можемо зустріти вирази «кинув на гроші», «наступив на горло», «злив інсайт» та інші подібні фрази [11].

3. Висновки.

Нові редакції Закону «Про інформацію» виходять регулярно, та це не впливає на розуміння і дотримання їх журналістами. У цілому вони є суперечливими. Особливо часто порушуються статті, де незрозумілим є механізм втілення в життя прав і обов'язків журналіста, а це може перешкоджати ЗМІ у виконанні своїх основних функцій, з іншого ж боку – надає їм певні можливості задля маніпулювання інформацією з посиланням на статті Закону, що містять у собі не зовсім точний, або не до кінця з'ясований характер.

Також, негативним чинником щодо діяльності ЗМІ може бути той факт, що існують журналістські кадри, які не дотримуються Кодексу професійної етики українського журналіста. Журналістська етика – це не тільки кодекси чи правила, що закріплені документально, але внутрішні переконання, що можна і чого не можна робити. Необхідність гальмувати поширення суперечливої, недостовірної, часом, навіть, фейкової інформації. Ураховувати насамперед інтереси суспільства, окремих його складових тощо.

References

1. https://ms.detector.media/media_law/
2. https://ms.detector.media/media_law/
3. Article «Constitutional and Legal Regula-

- tion of Mass Media Activities in Ukraine», by – Kapliy Elena, 2013 <http://hdl.handle.net/11300/3155>
4. Legal regulation of media activity: social and communicative aspect // Materials of scientific-practical conference of students and young scientists / Kiev, 2016.
 5. <https://www.segodnya.ua/regions/donetsk/boeviki-ne-prekrashchayut-obstrel-y-na-donbasse-v-hod-poshlo-zapreshchenoe-oruzhie-1351420.html>
 6. <https://tsn.ua/online>
 7. https://vikna.stb.ua/ua/episode/nazaporozhe-podrezali-23-letnyuyu-aktivistku/&ved=2ahUKEwiliMmOgMHLAhWnw4sKHSQ_BKUQwqsBMAB6BAGMEAU&usg=AOvVaw1afDSjRYp-1GLe2g4qoH-b
 8. <https://tsn.ua/ru/ukrayina/ubiystvo-malysha-otcom-na-poltavschine-novyepodrobnosti-dela-zaputyvayut-pervuyu-chetkuyu-kartinu-1440390.html>
 9. <https://vikna.stb.ua/ru/episode/raptovozupinilosya-sertse-na-hmelnichchini-ulikarni-pomer-4-richnij-hlopchik/>
 10. <https://www.obozrevatel.com/politics/normandskaya-vstrecha-zelenskogo-i-putina-data-novosti-ukraina.htm>
 11. https://www.obozrevatel.com/main-item.htm?utm_source=obozrevatel&utm_medium=self_promo&utm_campaign=mi_header_btn
 12. http://ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2012/cltr_rik/cltr_u/cltr_u.html
 13. <https://www.nrada.gov.ua/rejtyngy-tel-evizijnoyi-audytoriyi-u-kvartali-2019-roku-doslidzhennya-itk/>
 14. https://ms.detector.media/monitoring/daily_news/

МОДЕЛЮВАННЯ КРЕАТИВНИХ ПРОЦЕСІВ У РЕКЛАМІ КОНЕПЦІЯ-ІДЕЯ-КОНТЕНТ-ОБРАЗ

Жовта Лілія

студентка 1 курсу СВО магістр спеціальності «Журналістика» факультету філології й журналістики імені Михайла Стельмаха Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського

Науковий керівник – **Гандзюк В. О.**,

кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент, завідувач кафедри журналістики та нових медіа Київського університету імені Бориса Грінченка

З переходом української економіки до ринку доволі швидко стало очевидно, що жодний вид підприємництва не може обходитися без рекламної діяльності, яка протягом останніх 15-ти років з аматорства перетворилася в розбудований бізнес зі своєю інфраструктурою, із зростаючим обсягом рекламних послуг.

Тема моделювання рекламних процесів стала дуже актуальною у сьогоднішньому часі. Креатив, в широкому значенні цього слова, буквально мусить пронизувати усі сфери нашого життя. Якщо розглянути споживчий ринок, то нові моделі, будучи елементами споживчої культури, міняють купівельні звички людей, і реклама, метою якої є – бути ефективною, повинна «достукатися» до цих нових аудиторій. І для цього реклама повинна змінюватися разом з суспільством, повинні створюватися нові моделі, нові ідеї, «свіжі» образи тощо. Відтак, креатив в рекламі, в глобальному значенні цього слова, незамінна складова.

Мета цієї статті – дослідити, яким чином сучасні рекламисти на практиці втілюють креативні процеси (концеп-

ція–ідея–контент–образ) на прикладі соціально-патріотичної тематики.

Поняття «креатив» не слід ототожнювати із «творчістю», оскільки креативність треба розуміти як технологічну складову творчості. Львівська науковця Е. Огар наводить декілька аргументів на підтвердження цього. По-перше, головним стрижнем креативу, на відміну від творчого процесу, опертого на натхнення автора, його здібності й талант, є прагматичність, функціональність, тобто вихідне чітке усвідомлення того, для кого, що (у нашому випадку рекламний продукт) і, головне, навіщо слід творити, а точніше створювати. По-друге, творча особистість (письменник, художник, композитор, режисер тощо) у творчості самореалізується, «висловлюється», керуючись власними емоціями, бажаннями, настроями, незважаючи при цьому на те, як плоди її творчості будуть сприйняті, і найменше прагнучи однастайності в реакції можливих реципієнтів (безперечно, справжні митці, а не кон'юктурники). Натомість креативник (копірайтер або слоганіст) розраховує на цю однастайність у

здійсненні під впливом створених ним рекламних звернень потрібних рекламодавцеві купівельних дій. І саме в цьому й полягає його талант як рекламіста [5, с. 32].

Одночасно ми не протиставляємо ці поняття, бо уявити собі креативність поза творчістю неможливо.

Якщо розглядати рекламну творчість як певний вид ремесла, як певний алгоритм розумових операцій, тоді можна стверджувати, що важливу роль у досі генні поставлений цілей відіграє загальна концепція рекламного звернення, його ідейне навантаження. Визначившись із першочерговими завданнями рекламісти переходять до створення повідомлення (контенту). Також напрощуд важливо продумати актуальні образи, які дозволять підкреслити ідею та продемонструють злагожденість концепції. Дамо визначення згаданим поняття.

Концепція (лат. *conceptio* – розуміння) – система поглядів, те або інше розуміння явищ і процесів; єдиний, визначальний задум. Концепція істотно відрізняється від теорії не тільки своєю незавершеністю, але й недостатньою верифікованістю.

Важливо чітко сформулювати ідею звернення. Ідея – те, що зробить рекламу помітною, передбачає розгляд та аналіз різних варіантів звернення, вона має бути близькою цільовій аудиторії, наприклад «бібліотека варта того, щоб стати її постійним відвідувачем») [2, с. 790].

Як вказує російський дослідник А. Овруцкий у виданні «Анатомія ре-

кламного образу», рекламний образ – засіб візуальної комунікації, що несе через систему зображально-виражальних засобів нову для потенційного покупця інформацію про продукт [4, с. 47]. Рекламний образ у рекламістиці сприймається як синтезована складова. Причому більшість дослідників реклами схиляються до розрізнення вербального та візуального образів залежно від домінанти рекламного матеріалу.

Саме в образах, на наш погляд, міститься символічний сенс, який в сприйнятті реклами виходить на перший план. У роликах частіше відтворюється не повсякденна реальність, а ідеальна, сконструйована з бажань і мрій споживача. Можна також говорити про те, що споживання на сучасному етапі має на меті не тільки задоволення потреби, а й демонстрацію престижу. Ключ до розуміння престижності того чи іншого товару лежить в способі його рекламування, використуваних атрибутах, образах.

І насамкінець контент – зміст рекламного повідомлення, який включає усі потрібні складові – текст, звук, зображення тощо.

Особливості моделювання креативних процесів у рекламі простежимо на прикладі соціальної патріотичної реклами останніх років. Узагалі варто наголосити, що в Україні активно розвивається соціальна реклама з патріотичної тематики, спрямована на підвищення авторитету держави та її армії, сприяння боротьбі за територіальну цілісність і єдність.

Як зазначає О. Агарков, головна функція соціальної реклами пов'язана з актуалізацією соціальних проблем і цінностей суспільства. У сучасному інформаційному суспільстві соціальна реклама має на меті популяризацію, прищеплення певних цінностей, ідеалів і стилю життя, впливаючи на поведінку людей і зміни в масовій свідомості та сприйнятті суспільних явищ. В українському інформаційному просторі соціальна реклама посідає важливе місце, розвиваючись як окремий напрям рекламної діяльності [1, с. 152].

Головними функціями соціальної реклами є формування громадської думки, привертання уваги до актуальних проблем суспільного життя і стимулювання дій з їхнього вирішення, формування позитивного ставлення до державних структур та їхніх рішень, зміцнення соціальних інститутів тощо

Останнім часом в Україні з'явилося кілька якісних роликів соціальної реклами, пов'язаних з військово-патріотичною тематикою. Така реклама насамперед спродукована з використанням креативних процесів. Лише правильний вибір креативної концепції, заснованої на сильних порівнювальних образах, синтезі мовних та візуальних засобів, а також вибудованих у струнку систему елементів психологічного впливу допомагають інформаційній кампанії досягти своєї мети.

Варто згадати про соціальний ролик «Пам'ятаємо. Пишаємося. Переможемо», які вийшов у телевізійний ефір навесні 2015 р., та спрямований на по-

долання суперечок у суспільстві навколо святкування «9 травня». У концепцію ролику лягли поєднання спадкоємності і традицій, пов'язаних із збереженням національної ідентичності. Відтак, було створено дві пари героїв, представників різних поколінь: діда та онука, бабусі та онучки. Хлопець бере участь у воєнних діях у зоні АТО, дівчина працює у військовому шпиталі. У кожному ролику онуки телефонують своїм стареньким і вітають зі Святом перемоги. За допомогою цього сюжетного прийому відбувається ототожнення двох війн – Другої світової та сучасних подій на сході України. Відтак, бачимо, сильне поєднання і образної системи, і відеоряду, що демонструють у ролику. Окреме навантаження у соціальній рекламі часто лягає на звуко-музичний супровід.

Ще один прикладом є ролик, відзнятому режисером Андрієм Нестеренком та оператором Ярославом Пилунським, де люди вітають бійців оплесками та стоячи. У відеоролику можна побачити привітну атмосферу на одному із вокзалів країни. Після того, як у зали очікування ввійшли солдати, пасажери (а це різні соціальні а вікові верстви населення) привітали їх стоячи. Музичний супровід допомагає зосередитися на світлій місії вояків. Відтак, загалом мета відео сюжету, на наш погляд, створити позитивне ставлення до українських солдат. У такий спосіб робляться спроби прищепити українцям повагу до тих, хто захищає Україну у війні на Донбасі.

Також варто згадати про заклик допомагати волонтерам в опіці нашим військом. До прикладу відеоролик «Зігрій солдата» у сірих тонах демонструє дівчину у чорній футболці з тризубом. Створюється розуміння того, що дівчині холодно, проте ніхто із перехожих не дасть дівчині одягу. Відразу після цього вміщений порівняльний відеоряд, коли б дівчина була у зоні ведення бойових дій та як, би вчинили солдати. Єдине, що говорить українка у цьому ролику: «Якби наші герої були тут, вони б точно зігріли». Після цього закадровий голос додає: «Вони готові нас захищати і допомагати нам, а на що ти здатний заради них?». Як бачимо, для реклами на підтримку війська важливі як колір відображення, так і звуковий супровід подій, що показують у відеоряді.

У лютому 2016 р. в Україні стартував соціальний проект «Переможці», присвячений тим, хто втратили на війні кінцівки, але не втратили сили духу. На відміну від інших подібних кампаній, її організували не державні чи громадські інституції, а ЗМІ – Телевізійна Служба Новин каналу «1+1» та журнал «Viva!». Учасниками проекту стали колишні студенти, вивчени, інженери, службовці, професійні військові, спортсмени і вчителька – усі вони були поранені на війні, втратили кінцівки і тепер починають нове життя. 29 фото- та відеосюжетів розповідають про 17 сильних, мужніх чоловіків та жінок-волонтерів, які своїм прикладом надихають тисячі українців.

Креативна концепція цього проекту вийшла за межі традиційної соціальної рекламної кампанії. Візуалізація кампанії побудована на непересічності образів і нестандартних документально-студійних ракурсах. Наприклад, в одному із сюжетів зображено чоловіка, який брав участь в АТО, без ноги та з дитиною на руках.. У цьому емоційно вибудованому контексті головний герой зовсім не є засмученим чи безпорадним. Відбувається руйнування соціальних стереотипів. Саме завдяки нестандартній креативній концепції та вдалій суспільно значущій ідеї «соціальний мультимедійний проект «Переможці» здобув широку громадську підтримку. За весь час його побачили у 15 різних країнах, презентації відбулися в Канаді, Бельгії, Латвії, Франції, а також у столиці та обласних центрах України» [3, с. 19].

Отже, тільки креативний і творчий підхід до рекламної діяльності дозволяє створювати унікальні і неповторні рекламні звертання з найбільшою віддачею. Як приклад було наведено кілька відеороликів та мультимедійний соціальний проект, які стали знаковими для України саме завдяки вдалій концепції, суспільно-значущій темі, продуманому контенту із залученням сильних образів.

Літератури

1. Агарков О. А. Соціальна реклама як інструмент профілактики негативних явищ в українському суспільстві: регіональний аспект / О. А. Агарков // Український соціум. – 2013. – № 4. – С. 151–160.

2. Ліганенко К. В. Креативний підхід до проведення рекламної кампанії підприємства [Текст] / К. В. Ліганенко // Молодий вчений. – 2017. – № 3. – С. 788-793.
3. Лылык И. Блеск и нищета рекламного креатива [Електронний ресурс] / И. Лылык // Маркетинг в Україні. – 2013. – № 4. – С. 17-23. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mvu_2013_4_7
4. Овруцкий А. В. Анатомия рекламного образа / А. В. Овруцкий. – СПб.: Питер, 2004. – 208 с.
5. Огар Е. І. Креатив в рекламі: професійна діяльність і навчальна спеціалізація [Текст] / Е. І. Огар // Наукові записки [Української академії друкарства]. – 2008. – № 1. – С. 30-33. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_2008_1_5
6. Олтаржевський Д. О. Соціальна реклама: навч. посіб. / Д. О. Олтаржевський ; Інститут журналістики КНУ імені Тараса Шевченка. – К.: Центр вільної преси, 2016. – 120 с.

СОВРЕМЕННОЕ УКРАИНСКОЕ ИСКУССТВОВЕДЕНИЕ: БОРЬБА ЗА ТРАДИЦИИ ИЛИ БОРЬБА С ТРАДИЦИЯМИ

Михальчук В. В.,

кандидат искусствоведения, доцент, профессор кафедры искусствоведческой экспертизы Национальной академии руководящих кадров культуры и искусств

Ключевые слова: искусствоведение, художественная критика, академизм, традиция, школа, профессионализм

Key words: art history, art criticism, academic art, the tradition, school, professionalism

Украинское искусствоведение в конце первой четверти XXI в. переживает очень сложный период. Сложный и противоречивый в оценке и позиционировании его в общем контексте гуманитаристики. Наука Украины сейчас находится в том состоянии, которое обычно оценивается как эмбриональное: в научном поле зарождается нечто новое, ориентированное на иную систему ценностей, это начало – трудное, как любая точка отчета, но необходимое. Начало знаменует собой новизну, зарождение, предрекающее эволюцию. Искусствознание, как и другие науки, поставлено на путь реформ: исследователи овладевают новой методологией, расширяют источниковые базы своих трудов, объектом изучения гораздо чаще становится национальное культурное наследие, отвозвываемое у истории, переоцениваемое, приобретающее новую роль и вес, будучи рассмотренным через отличную от прежних призму. Формируется новая парадигма украинского искусствоведения, превращающегося из науки Украины в украинскую науку. Советский период искусствоведения

Украины все чаще подвергается жесткой критике как полностью зависимый от системы, расценивается как инструмент тоталитарного режима, таким образом, практически нивелируясь как самостоятельный сегмент [5]. Поэтому и можно говорить о том, что украинская наука об искусстве начинает свою летопись лишь с 1991 г., с момента образования Украины как независимого государства.

Советское искусствознание сегодня нередко рассматривают как инструмент пропаганды, идеологически зависимый и однобокий [5]. Однако такая точка зрения, сформировавшаяся в период независимости страны, лишь отчасти правдива: во-первых, подобная оценка явления стала возможна лишь в последние годы, не будучи озвучиваемой раньше, что может говорить о некоей доле спекулятивности – ранее борьба с зависимостью от тоталитарной машины не велась, и только в период, когда это стало ненаказуемо, взыграл бунтарский дух многих критиков. К тому же, от системы наука об искусстве зависела всегда – в том числе и сейчас, только объекты, подверга-

емые критике, были иными, но жесткость порицания та же. Во-вторых, советский период украинского искусствознания был весьма плодотворен, несмотря на давление тоталитарного режима, цензуру, заангажированность большинства ученых и т.д. Ведь именно в то время были созданы многие из тех очагов искусствоведческой мысли, которые существуют и плодотворно работают и сейчас. Институт искусствоведения, фольклористики и этнографии им. М.Т. Рыльского, Национальная академия изобразительного искусства и архитектуры, Львовская академия искусств, Харьковская академия культуры, Национальная академия руководящих кадров культуры и искусств – все это учреждения, славящиеся плодотворностью своих научных поисков, богатые серьезными учеными, чья научная деятельность началась не в 1990-е гг., а ее пик, самый плодотворный и славящийся достижениями, научными разработками, приходится, пожалуй, в большинстве случаев на тот самый осуждаемый и переоцениваемый ныне период – львиная доля славных ученых мужей ныне достигла весьма солидного возраста, поэтому, разумеется, их золотая эпоха приходится как раз на те годы, наследие которых сейчас стало признаком хорошего тона порицать и предавать бичеванию. Тогда начиналась и процветала работа искусствоведов, которые составляют золотой фонд украинской науки об искусстве: знаменитого И. Вроны, ставшего ректором КГХИ; легендарного светоча архитектурове-

дения Ю. Асеева; одного из наиболее активных пропагандистов национального искусства, довольно долго возглавлявшего профильные кафедры в ВУЗах, академика А. Федорука; внесшего весомый вклад в изучение художественной критики Украины, создавшего Академию критики, искусства и эстетических наук Украины М. Криволапова; создавшей глубокие труды по композиции, по искусству скульптуры Л. Сак; уникального Б. Возницкого, возродившего едва ли не половину украинского архитектурного наследия из руин; вернувшего нам множество практически утраченных памятников Г. Логвина; одного из немногих «западников» того времени В. Клеваева; фанатично преданного своему делу Н. Тищенко; великолепного лектора, прекрасного знатока истории искусств Д. Колесниковой; истинных музейщиков, историков искусства П. и Е. Говдя; достославного представителя знаменитой семьи ученых П. Белецкого; специалиста в области истории русского искусства, профессионала высочайшего уровня А. Заваровой; прекрасных специалистов в области декоративно-прикладного искусства Т. Кара-Васильевой и В. Захарчук-Чугай и многих других. Это мастера пера старшего поколения, создававшие свои труды в период советской эпохи. И отрицать наличие в ней корней современного искусствознания нельзя – это простая логика хронологии. Иначе процесс утверждения самоценности нового искусствознания перейдет в процесс борьбы с его прошлым, составившим

мощный фундамент сегодняшней истории искусства и художественной критике. Иначе говоря, борьба за сохранение славного прошлого украинской школы искусствознания при ее активной трансформации в условиях новых реалий не должна превращаться в борьбу с традициями и становиться самоцелью, поскольку часто это сопровождается полным выхолащиванием академической выучки и уничтожением профессионализма ради громких заявлений на злобу дня.

Современная наука об искусстве в Украине имеет действительно очень большой потенциал, хорошие предпосылки для совершенствования и богатый материал для перспективного развития. К упомянутым организациям, где зреет искусствоведческая мысль, в 1990-е гг. добавился мощный очаг искусствознания, художественной критики, в котором сосредоточены силы крепких профессионалов, как старшего поколения, так и более молодого, носителей новаций в украинской науке, – Институт проблем современного искусства. Среди тех, кого можно причислить к активному эшелону создателей современного украинского искусствознания, – О. Сидор-Гибелинда, Л. Авраменко, В. Бурлака, Е. Герман, др. Наука об искусстве развивается по многим векторам, часть из которых стала возможной лишь в условиях формирования новой парадигмы украинской науки, в современных реалиях: издаются научные фундаментальные труды (сборники научных трудов НАОМА, НАКККИМ, КНУ-

КиМ, ИПСИ, ЛАИ, ИИФЭ им. М.Т. Рильского; «Енциклопедія художнього металу» в 2-х тт. под ред. Р. Шмагало, 2014 г.; «Історія декоративного мистецтва України» в 5-и тт. под ред. А. Скрипик, 2007-2016 гг., др.), ежегодно проводится множество научных мероприятий разных форматов – конференций, семинаров, симпозиумов, круглых столов с изданием материалов.

Одной из форм укрепления и развития искусствознания уже много лет является профессиональное образование в области истории искусства и художественной критики. Как раз эта отрасль может считаться одновременно как одной из наиболее эффективных, так и одной из самых богатых проблемами в силу того, что в ней тоже происходит как борьба за сохранение традиций старой школы, так и резкий крен в сторону суперсовременных тенденций, и не всегда одно органично сочетается с другим, случаются и крайности – столкновение традиций с новациями без возможности образования симбиоза, когда можно говорить о борьбе с традициями, а не ЗА них [6]. А в таких случаях наблюдается резкое, стремительное падение профессионального уровня специалистов, снижение общего уровня их интеллектуального развития и предпочтение движения по пути наименьшего сопротивления, поскольку старая школа предполагает глубинную подготовку, изучение огромного количества научной литературы, работу с источниковой базой, и т.п. В то же время, современная подготовка искусствоведов,

осуществляемая, кстати, в очень ограниченном количестве ВУЗо страны, во многом строится на академической мобильности студентов, что было невозможно ранее и дает огромное преимущество сегодняшним специалистам – возможность видеть произведения искусства в оригинале, работа в архивах, с первоисточниками необходима для качественного результата труда искусствоведа. Но любой процесс имеет как аверс, так и реверс. Доступность материала, облегчение принципов обучения сегодняшних специалистов, изменение образовательных программ и снижение уровня требований приводят к тому, что искусствоведам в современной Украине может считать себя едва ли не каждый второй, для этого достаточно желания и средств для совершения путешествий с целью накопления материалов и впечатлений. Организуются курсы, лектории, мастер-классы, открываются скороспелые магистратуры, но проблема в том, что учебный процесс зачастую обеспечивается людьми, далекими от академического искусствознания, любителями в низком значении этой категории, что множит дилетантов, рождает профанацию, обесценивает специальность. Искусствоведение превращается в красивую игрушку, а целевая аудитория, те, кто жаждет поучить эту специальность, – это часто не фанатично любящие свое дело сподвижники, какими были представители старой школы и носители традиций, а скучающие жены бизнесменов, жаждущие про-

дуть время в окружении красивого и слыть знатоками оногo, состоятельные банкиры, желающие вложить средства в материальную красоту, словом, искусствоведам стало быть модно. Основная угроза заключается в том, что искусствознание теряет статус науки, превращаясь в краивую ширму дилетантизма, бытует мнение, что это не трудно и этой специальностью может овладеть любой, для этого не нужно обладать особыми талантами. Этим объясняется и большое количество лекториев, проводимых философами, культурологами, педагогами, считающими себя вправе называться арт-кураторами и экспертами, арт-трипов, организовываемых аматорами, магистерских программ, дающих диплом искусствоведа за полтора года людям, прежде не имевшим отношения к искусству. Все это обесценивает специальность, ведет к деградации науки, оправдывает профанацию. В то время как в Украине по-прежнему есть Национальная академия изобразительного искусства и архитектуры, где можно стать профессиональным искусствоведам, Национальная академия руководящих кадров культуры и искусств, в стенах которой можно получить выучку эксперта, арт-менеджера, куратора. Путь «обучение-практика-опыт-результат» не должен терять ни одного из звеньев, путь наименьшего сопротивления ведет к утрате качества и невозможности сохранить традиции.

Литература:

1. Кара-Васильева Т. Сучасне українське мистецтвознавство: новий погляд, пе-

- реосмислення на наукова координація. Електронний ресурс. Режим доступу: http://www1.nas.gov.ua/svit/Article/Pages/14_2324_2.aspx (дата звернення: 17.11.2019)
2. Криволапов М. Художня культура і критика в умовах перебудови мистецького життя на початку 1930-х. Електронний ресурс. Режим доступу: file:///C:/Users/User/Downloads/Spk-ho_2013_8_11.pdf (дата звернення: 17.11.2019)
 3. Криволапов М. Про мистецтвознавство та художню критику ХХ століття. К.: Видавничий дім А+С, 2006. 268 с.
 4. Малоліч І. Мистецтвознавча академічна наука в Україні. Електронний ресурс. Режим доступу: [file:///C:/Users/User/Downloads/53-166-1-PB%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/User/Downloads/53-166-1-PB%20(1).pdf) (дата звернення: 17.11.2019)
 5. Новицька О. Українське радянське мистецтвознавство як частина тоталітарної культури // Вісник Львівської національної академії мистецтв. 2016. Вип. 22. С.183-196.
 6. Романенкова Ю. Лидеры и аутсайдеры современного художественного образования Украины. Дизайн. Искусствоведение. Реставрация // Материалы II Международной научной конференции [Искусство Евразии на перекрестке культур проблем регионального искусствознания]. (Уфа, 15 октября 2013 г.). С. 130-133.
 7. Скрипник Г. Внесок інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України у скарбницю української культури: історія і поступ // Мистецтвознавчий автограф. – 2008. Вип. 3. С. 26-43.

МИР «ПОЛУСВЕТА» КАК ЯДРО ХУДОЖЕСТВЕННОЙ КУЛЬТУРЫ ПАРИЖА РУБЕЖА XIX И XX ВЕКОВ

Поддипенко Е.,

магистрантка Киевской муниципальной академии эстрадного и циркового искусства

Научный руководитель: **Романенкова Ю.В.,**

доктор искусствоведения, профессор, профессор Киевской муниципальной академии эстрадного и циркового искусства

Ключевые слова: богема, Париж, Монмартр, Мулен Руж, полусвет, кабаре

Key words: bohemia, Paris, Montmartre, Moulin Rouge, demimonde, cabaret

Рубеж XIX и XX вв. – это время, когда в Европе зарождается новый культурный пласт, новое искусство, ставшее возможным лишь благодаря формированию иной мировоззренческой парадигмы. Это период противостояния старого и нового, столкновения традиций и новаций, борьбы архаичности и нового дыхания молодого искусства. Последняя треть XIX в. прошла под знаком Франции как законодательницы мод в искусстве. Под небом Парижа родилось то, что имело в своей основе контраст, эпатаж, вызов, бунт. Новое всегда принималось в штыки, наталкивалось на протест, все нестандартное и необычное (а именно таким было новое французское культурное пространство последней трети XIX в.) часто начинается с борьбы за существование, за место под солнцем. И эпицентром такой борьбы в новом европейском искусстве стала Франция, а в ее недрах венцом новизны стал Париж. Бурлящий, блестяще-скандальный, вседозволяющий, он всегда манил свободные духом творческие натуры. Здесь можно было все: разбу-

дить округу выстрелом в мастерской, отобедать на Эйфелевой башне, ненавидя ее, только потому, что это единственное место, откуда ее не видно, пить абсент, попадая в плен к зеленой фее, влюбиться и найти покой в объятиях танцовщицы, будучи графом, наконец, пустить себе пулю в грудь и умереть в нищете, не продав ни единой картины, а после смерти стать одним из самых известных и дорогих художников в мире... Официальное искусство Парижа в то время настолько утомило салонной гламурностью, правильностью, красотой, прицельностью и предсказуемой шаблонностью, что зритель устал от этого и возопил о переменах. А перемены глегли, как уголья в камине, еще в первой трети века, в среде романтиков. Но если те тосковали о величии былого, при этом нередко сжигая себя искрами парижского дна, то спустя несколько десятилетий желание нового перелилось через край ожидания. Уставшие от салонного академизма творческие натуры бросились на амбразуру борьбы с шаблонным, официальным, об-

щепризнанным. Каноничность становится едва ли не дурным тоном, на борьбу с ней нужны были смелость, отчаянность и авантюризм. Всем этим обладали французские художники, артисты, поэты, шансонье, наводнившие сердце артистического Парижа того времени, – Монмартр. Этот мир нахлынувшего свежего дыхания мира искусства требовал смелости, отчаянности, ведь он держался на контрастах и имел стержнем эпатаж, вызов. Правила бал отныне низы – фактически парижское дно. Романтизировать его начали еще в середине века – разве не этим были заняты О. Домьеи Г. Курбе? Здесь зародилась новая система ценностей, низложившая аристократический академизм и короновавшая яркую эксцентричность полусвета. Полусвет отныне становится самой плодотворной творческой средой Парижа.

Впервые об этом понятии в своем дневнике упоминает американец Джеймс Галатин: «Сегодня вечером последний день карнавала, наш последний ужин, последний бал, мой последний вечер в полусвете» [6]. Но популярным это выражение стало благодаря французскому драматургу А. Дюма-сыну, который так назвал одну из своих комедий, «Demi-monde» (1855 г.). Он считал себя автором этого высказывания, но понимал его иначе, чем оно объясняется сейчас, когда под ним имеют в виду прежде всего «дам полусвета», демимонденек т.е. мир элегантных куртизанок, актрис, певиц, танцовщиц, обладательниц популярного и влиятельного богатого мужа,

которые не только не скрывают свою связь с покровителем, а толкают его на безудержные денежные расходы, дам, сопровождающих мужчин на публике, на бульваре, в театре и т.п.. Как подчеркивает Дюма-сын, «полусвет» не имеет ничего общего с продажной любовью и является ее полным отрицанием. К сожалению, термин «полусвет» этот смысл сохраняет и поныне. И сам Дюма-сын, след за своим знаменитым отцом, был истинным детищем парижского ополусвета, прожигая жизнь в артистической среде, будучи завсегдаем мест с сомнительной репутацией, где можно было встретить весьма любопытных личностей, при этом будучи потомком аристократического рода (дед Дюма-младшего был маркизом, Дави де ла Пайетри, наполеоновским генералом). Это эпоха воцарения богемы, отвовававшей себе Париж. Контраст и вызов общественности стали главными девизами мира искусства этого времени. Диссонанс начинался с того, что Монмартр объединил в себе святое и грешное, противопоставленные друг другу в одном месте: на высшей точке холма возвышается белоснежный Сакре-Кер как символ чистого и возвышенного, а у подножия горы мученика располагился Мулен Руж как символ грешного и земного. Стоит ли говорить, что из двух полюсов, святого и грешного, первый вызывал благоговейный трепет на почтительном расстоянии, а второй притягивал к себе, как магнитом. Парадокс: храм Святого сердца, ныне одну из визитных карточек сто-

лицы искусства, Парижа, горожане называли одним из самых уродливых зданий города.

После поражения Франции в войне с Пруссией в стране царил неблагоприятная общественная атмосфера, это был крах прежних политических, идейных и духовных ценностей. Богема стремилась укрыться от буржуазной публики и отдалиться от буржуазного искусства. На склонах холма раскинулся живописный и своеобразный квартал, с которым связана история артистического мира Парижа. В конце позапрошлого века этот район стал кварталом художников, живописные уголки Монмартра, его тихие улочки и виноградники отражены на полотнах импрессионистов и художников последующих поколений. Этот холм в начале XIX в. называли «колыбелью парижской жизни», «колыбелью богемы». Но как обычный известково-гипсовый холм высотой 130 м, самая высокая точка Парижа, стал неотъемлемой частью артистического мира Парижа? Им вдохновлялись художники, писатели, сюда приходили Г. де Мопассан, А. де Тулуз-Лотрек, С. Бернар и многие другие. Когда-то здесь было много ветряных мельниц, а склоны были засажены виноградниками. Во время революции этот район получил название «Mont Marat». Но в те времена район Монмартра еще не был синонимом искусства, это была живописная местность с немощными улочками, по которым разгуливали козы, утки и куры. Среди добропорядочных буржуа об этом опасном месте ходила

дурная слава, поскольку тогда Монмартр населяли бедняки, воры, проститутки, малоимущие художники, актеры, музыканты и поэты, которые не могли себе позволить снять жилье даже в дешевом Латинском квартале. Но, несмотря на это, именно здесь жили и отдыхали в местных кабаре Ренуар, Ван Гог, Модильяни и Пикассо. И именно здесь в 1881 г. Рудольф Салис открыл первое кабаре в мире – «Черный кот».

Кабаре (фр. cabaret) – небольшое развлекательное заведение с художественно-развлекательной программой, состоящей из песен (шансон), одноактных пьес, скетчей, танцевальных номеров, объединенных выступлениями конферансье. Они возникли как места для встреч и творческих забав литераторов, художников, музыкантов, актеров. Именно это место и стало вскоре в кругах богемы символом искусства, свободы и независимости от буржуазных устоев. На его первой эмблеме красовался черный кот, который положил лапу на поверженного гуся, – символ обывателя. Здесь подавали абсент, играли на фортепиано и слушали традиционный французский шансон, хотя последние два занятия были под запретом. Музыкантам запрещалось играть на площадях, власть боялась политических разговоров, где критиковали правительство. Салис решил превратить «Черного Кота» в модное место Монмартра, центр искусства, поэтому быстро обзавелся разрешениями на запрещенные развлечения. Для творческих личностей – художников, поэтов,

музыкантов, артистов – вход был свободным. Зная, что многие были совсем не против выпить, Салис покупал их творения, которые затем украшали его заведение, за спиртное. Талантливые поэты, певцы, музыканты выступали в «Черном коте» практически бесплатно. Главным условием были элемент неожиданности и театральность. Кабаре и кафе-шантаны окружал аромат запретного плода, божественности, но еще и гражданского протеста. Побывать там очень скоро стало практически обязанностью каждого думающего человека. По словам Родольфа Салиса, здесь можно было похлопать по плечу самых известных людей Парижа и встретить иностранцев со всех концов земли. Постоянными посетителями «Черного кота» были П. Верлен, К. Дебюсси, Э. Сати, Ж. Лафорг и многие другие. Французский критик и романист П. Бурже писал о «Черном коте»: «Это – фантастическое сборище поэтов и художников, журналистов и студентов, служащих и просто гуляк, не говоря уже о натурщицах, дамах полусвета и благородных дамах, ищущих острых ощущений» [10]. Для поддержания имиджа кабаре как культурного феномена с 1882 по 1897 г. выпускался журнал «Черный кот». Он явился воплощением духа конца века. В его создании принимали участие поэты и шансонье, над оформлением работали декораторы кабаре. Именно в этом журнале появились первые статьи Ж. Лоррена, одного из скандальных писателей Прекрасной эпохи. Также печатались и П. Верлен, и Ж. Ришпен.

«Черный кот» не смог выдержать конкуренцию с «Мулен Руж», но он выполнил свою историческую миссию: превратил обычный кабаk в площадку для экспериментов в искусстве, открыв миру новые художественные формы и таланты. Открытие «Мулен Руж» было приурочено к парижской Всемирной выставке 1889 г. Название заведения переводится, как «Красная Мельница» и выбрано не случайно. Мельницы с древних времен считались символом Монмартра. Это кабаре стало известно благодаря канкану и бурлеску. Первый канкан был миксом галопа и кадрили, зародившись в 20-х гг. в Париже. Быстрые взмахи ногами и эффектный шпагат были заимствованы из акробатического номера Ш. Мазур. А вот движения с пышными юбками появились в конце XIX в. Сюда приходили, чтобы насладиться пьянящим зрелищем стройных ножек танцовщиц канкана. То, что сейчас мы считаем умеренно эротическим, ранее считалось развратным, и далеко не все решались преступить каноны строгого воспитания ради удовлетворения собственного любопытства внутри злочных стен. В салоне веселого кабаре можно было увидеть самую разную публику, от среднего класса до аристократии, здесь тоже был замечен даже принц Уэльский. Но, как известно, в зрелищах «с перчинкой» всегда особенно нуждались служители муз. Мулен Руж в Париже любили посещать О. Уайльд и П. Пикассо, представитель графской фамилии, художник, А. де Тулуз-Лотрек, считавшийся главным

покровителем варьете. Он рисовал плакаты для заведения, развлекался и наслаждался абсентом. Работы художника, вдохновленные атмосферой кабаре, сделали «Мулен Руж» достоянием мировой культуры и принесли кабаре славу. Судьба Тулуз-Лотрека стала неким мдулем судьбы творческой личности Фарцнии этого времени – сливки общества переместились на парижское дно, обиженные и оскорбленные находили себе пристанище здесь. Отныне мерилком вкуса уже будет не Салон, система ценностей формируется здесь, в свете рампы, прожекторов, на сцене варьете, на манеже цирка, за кулисами театра. И эта новая система станет лишь первым аккордом – вне Франции начнутся те же процессы. Очень характерно это ви, видно, например, в опереттах И. Кальмана, где в центре внимания как раз жизнь полусвета и противостояние артистического мра, богемы, и официального высшего света. Герой оперетты «Принцесса цирка» определенным образом повторил судьбу Лотрека, с аристократическим происхождением оказавшись на арене цирка, отвергнутый высшим светом, выступая под маской. Героиня оперетты «Сильва» также испытала на себе цинизм аристократической верхушки по отношению к миру искусства и т.д.

После 1893 г. именно в «Мулен Руж» впервые был исполнен стриптиз. А в 1921 г., после пожара, здесь уже ставят ревю, оперетты. Со сцены читали свои произведения непризнанные литераторы, звучала музыка

непризнанных композиторов. В непрерывных беседах, конференсе, сатирических песенках, пародиях, разыгрываемых театром теней, высмеивалось официальное искусство, фигуры политических деятелей, буржуа, глухих к голосу настоящего искусства. Монмартр стал местом, где зародились и идеи новой художественного течения – символизма.

Здесь выступали известные шансонье Ш. Трене и Ш. Азнавур, многие другие знаменитости XX в. Первые шаги в карьере здесь делали Ж. Габен и И. Монтан, купались в лучах софитов и овациях зрителей М. Шевалье, легендарная Э. Пиаф и Э. Фитцджеральд, Ф. Синатра, Э. Джон, Л. Миннелли. Для современников, кабаре были важны не только из-за выступавших там полуобнаженных красоток. Для многих это было единственным местом, где они находили единомышленников во взглядах на современное искусство. Жизнь Парижа того времени в 1965 г. очень атмосферно и точно передали Ж. Блант и Ш. Азнавур, создавшие своеобразный гимн артистического мира Франции, – песню «La Bohème».

Литература:

1. Герман М. Импрессионизм. Основоположники и последователи. СПб.: Азбука-классика, 2008. 520 с.
2. Креспель Ж.-П. Повседневная жизнь импрессионистов. М.: Молодая гвардия, Полипрест, 2012. 283 с.
3. Кузнецов Е. Из прошлого эстрады. М.: Искусство, 1958. 368 с.
4. Перрюшо А. Жизнь Сера. М.: Радуга, 1992. 191 с.

5. Перрюшо А. Жизнь Тулуз-Лотрека. М.: Радуга, 1991. 283 с.
6. Полусвет. Электронный ресурс. Режим доступа: <http://indbooks.in/mirror1.ru/?p=606500>
7. Ревалд Дж. Постимпрессионизм. Л.-М.: Искусство, 1962. 435 с.
8. Рубб А. Размышления о нетрадиционном театре, или нетрадиционный театр – как он есть. М.: 2004. 181 с.
9. Театр, эстрада, цирк. Антология. Под ред. С.М. Макарова. М.: КомКнига, 2006. 260 с.
10. «Черный кот» – символ Парижа, искусства и богемы. Электронный ресурс. Режим доступа: <https://tailytales.ru/2017/05/14/9251/>

ДИРИГУВАННЯ ЯК КОМПЛЕКС ЗАСОБІВ РОЗКРИТТЯ ХУДОЖНЬОГО ЗАДУМУ КОМПОЗИТОРА ТА УПРАВЛІННЯ ВИКОНАВСЬКИМ КОЛЕКТИВОМ

Омельчук П.Т.,

викладач вищої категорії, старший викладач,
Мелітопольське училище культури

Ключові слова: техніка, диригент, рухи, музикант, оркестр.

Keywords: technique, conductor, movements, musician, orchestra.

Модернізація мистецької освіти у вимогах нинішньої трансформації соціального середовища вимагає від сучасних педагогів впровадження у навчальний процес студентів інноваційних технологій формування вмінь та навичок, пов'язаних з їх майбутньою професійною діяльністю. Підготовка в училищах культури керівників духових оркестрів здійснюється, насамперед, на заняттях з предмету “Диригування та читання оркестрових партитур”. Саме диригування, як один з видів творчої діяльності в галузі музичного мистецтва, сприяє оволодінню студентами системою музично-теоретичних знань, залученню підростаючого покоління до музичної культури.

Головна увага викладача у процесі формування вмінь організації диригентської діяльності майбутніх керівників духових оркестрів спрямовується на вдосконалення самостійної роботи студентів. Серед завдань, що вирішуються на практичних заняттях з диригування, виокремлюються:

– навчити студентів самостійно опрацювати оркестровий репертуар;

– спрямувати зусилля на оволодіння майбутніми фахівцями системою професійних знань, умінь та навичок;

– здійснювати залучення студентів до творчого підходу в роботі над оркестровою партитурою.

З метою створення системи творчих завдань і визначення їх типології, необхідно ретельно проаналізувати процес професійної діяльності диригента, мета якого вбачається в ідеалізації кінцевого результату оркестрового виконання музичного твору і його впливу на свідомість й емоційну сферу слухача.

Процес керування колективом полягає в передачі диригентом музикантам творчих намірів композитора через власну інтерпретацію оркестрової партитури, а також передбачає забезпечення ансамблевої злагодженості й технічної довершеності виконання твору.

Диригування – це один з найскладніших видів діяльності у музич-

но-виконавському мистецтві. Цей психофізичний процес включає інтелектуальні, емоційні, слухові та технічні прояви особистості музиканта під час роботи з оркестровим колективом. Диригент розкриває задум композитора й естетичні особливості твору шляхом чіткого уявлення його емоційно-образного змісту. Лише за наявності уявного еталонного звучання оркестрової партитури можна переходити до практичного диригування.

Техніка диригування – це, насамперед, засіб передачі композиторського задуму музикантам, що викликає у них відповідну реакцію. Її розглядають як систему прийомів керування оркестровим колективом. Вплив на виконавський процес здійснюється за допомогою диригентського апарату. До засобів впливу на колектив можна віднести характер рухів рук, положення тулуба та ніг, міміку й специфічність погляду. Всі ці маніпуляції залежать від розуміння диригентом смислового змісту музичного твору.

Виконавський апарат диригента повинний характеризуватися такими особливостями рухів, як природність, ясність, переконливість, доцільність і логічність, яскравість та образність тощо.

У науково-методичній літературі техніка диригування розглядається по-різному, а саме:

– засоби втілення музичного образу в жестах та розкриття змісту музичного твору (А. Іванов-Радкевич, С. Казачков, І. Мусін) [2; 3; 5];

– прийоми управління оркестровим колективом, який виконує музичний твір (М. Канерштейн) [4];

– поєднання виразної та управлінської функції диригентських жестів (Ж. Дебела) [1].

Оволодіння технікою диригування – це досить складний процес, що включає в себе виконання двох завдань: оволодіння диригентськими прийомами і відбір жестів для втілення музичного образу. Жести відображають сім основних компонентів музичного виконання, а саме: метр, характер, звуковедення, темп, ритм, динаміка, початок і припинення звучання.

Найскладнішим етапом засвоєння техніки диригування є формування вмінь і навичок поєднання різних прийомів, що відображаються у диференціації функцій правої та лівої руки, одночасному показі динаміки, штрихів, темпу тощо.

Кінцевим результатом процесу оволодіння диригентською технікою студентами духового відділення училищ культури є наявність у них сформованих умінь передавати жестами емоційно-образний зміст музичного твору. До комплексу таких умінь слід віднести: свідоме уявлення реального звучання оркестрової партитури, аналіз засобів музичної виразності, створення виконавського плану, формулювання репетиційних завдань, підбір різних жестів для втілення власного варіанту інтерпретації обраного твору.

На думку С. Казачкова, технікою диригування керівник колективу вста-

новлює і підтримує певний контакт з виконавцями, розкриває характер музичного твору, його ідею та настрої [3, с. 113-128]. Натомість, за переконаннями А. Іванова-Радкевича, досліджуваний феномен, як один із зовнішніх форм прояву виконавського процесу, не може існувати автономно, а виступає лише засобом розкриття емоційно-образного змісту музичного твору, засобом впливу на виконавські дії оркестрантів [2, с. 39-57].

Отже, техніка диригента – це комплекс виразних рухів (жестів), за допомогою яких втілюється художній задум композитора і здійснюється управління колективного виконання музичного твору. Самостійна робота студентів над партитурою, що, в свою чергу, сприяє формуванню певної системи умінь та навичок займає значне місце в їхній професійній діяльності,

спрямованої на оволодіння мистецтвом диригування.

Література

1. Дебеля Ж. М. Формирование самостоятельности студентов в процессе обучения дирижированию на музыкально-педагогическом факультете: автореф. дис. ... канд. пед. наук / М. Ж. Дебеля. – М., 1977. – 15 с.
2. Иванов-Радкевич А. О воспитании дирижера / А. Иванов-Радкевич. – М.: Музыка, 1973. – 78 с.
3. Казачков С. А. Дирижер хора – артист и педагог / С. А. Казачков. – Казань: Казан. гос. консерватория, 1998. – 308 с.
4. Канерштейн М. М. Вопросы дирижирования: учеб. пособие / М. М. Канерштейн. – М.: Музыка, 1965. – 223, [1] с.
5. Мусин И. А. Техника дирижирования / И. А. Мусин. – [2-е изд., доп.] – СПб., 1995. – 304 с.
6. Ольхов К. Теоретические основы дирижёрской техники / К. Ольхов. – [2-е изд.] – Л.: Музыка, 1984. – 160 с.

CHALLENGES AGAINST OUR NATIONAL CULTURE IN THE AGE OF GLOBALIZATION

Islam Asilbekov

The student of Uzbekistan University of Journalism and Mass Communication

***Abstract:** This article deals with the various threats and challenges that may affect the minds of people at the age of globalization.*

Key words: globalization, political forces, moral corruption and violence, individualism, egocentrism.

Today, we are living in an era of information technology, computers, and the Internet. Uzbekistan, as it stands with the times, is moving towards the highest peaks of development. In this complex, perilous and stressful time, it is important to raise the awareness of our young people, especially those who are politically, legally, spiritually, morally and spiritually mature.

Indeed, as globalization is taking place in the world, the pursuit of different ideas under the guise of “Popular Culture” has a significant impact on the lives and minds of young people. Different political forces and states are carrying out not only geo-strategic, but also public and covert actions in the social sphere. The role of young people in society is important in building a democratic, legal and just society. This requires continuous and consistent expansion of the political understanding and outlook of the youth. Therefore, the younger generation must understand that Uzbekistan does not abandon its religious and secular national values. The political activity of young people is reflected in the perception of political life of the society, in the assessment of political

events, in their participation or not.

In particular, the scientific and practical analysis and evaluation of today’s complex ideological processes, identifying their priorities, to whom and against them, studying their impact on different segments of the population, revealing the essence of harmful ideas and ideological attacks that are at odds with our national interests, at the heart of it is the strengthening of national thinking and the basics of healthy thinking.

Given the fact that 40% of the population of Uzbekistan is children and teenagers under 18 and 64% is under the age of 30, the relevance of youth policy is becoming more acute. Of course, the legal framework for youth policy has been created in our country. On November 20, 1991 the Law “On the basis of the state youth policy in the Republic of Uzbekistan” was adopted. The year 2008 was announced in Uzbekistan as the Year of Youth, and the State Program “Year of Youth” was adopted. On February 6, 2014 the Decree of the President of the Republic of Uzbekistan “On Measures to Implement the State Youth Policy in the Republic of Uzbekistan” and the Law “On Guar-

antees of the Rights of the Child”, It is prohibited to conduct acts of violence, harmful to the minds of young people and propagation of offenses. The legislation in this area was further improved by the time requirements. The Law “On the Basis of State Youth Policy in the Republic of Uzbekistan” published in the press on September 14, 2016, is a proof of our opinion.

We have to be vigilant against any actions aimed at gaining our youth’s consciousness, against the forces that are contrary to our national interests, and which are trying to undermine our spirituality and destroy our historical memory. Of course, under the guise of “Popular Culture” it is necessary to spread the ideas of moral corruption and violence, individualism, egocentrism, and, consequently, to gain wealth, to ignore the centuries-old traditions and values of

other peoples, to ignore the spiritual foundations of life.

In today’s information age, computer technology and the Internet system cover the world ideological information space. According to statistics, 82% of the world’s population and 90% of young people use the Internet. The use of modern technology by young people is a positive and time-consuming process. However, what information they use in information technology remains the most important. The responsibility of parents, educational institutions and “makhalla” activists is of a special importance.

To sum up, “The goal is to educate young people in free, self-sacrificing and patriotic minds who are able to stand up to a variety of spiritual attacks and to involve them in public administration, thereby strengthening the foundations of a democratic legal state and civil society.

INDICATORS OF HOMEOSTASIS, CENTRAL HEMODYNAMICS AND ENDOTOXEMIA IN CASE OF THE ENTERAL INSUFFICIENCY SYNDROME IN PATIENTS WITH ACUTE INTESTINAL OBSTRUCTION

A.N. Shevchenko, V.N. Lykhman, E.A. Beloded, I.A. Kulik, H.O. Polikov, A.V. Tokarev, I.V. Volchenko

SI «V. T. Zaitsev Institute of General and Emergency Surgery of NAMS of Ukraine», Kharkiv

Keywords: acute intestinal obstruction, syndrome of enteric insufficiency, homeostasis.

Introduction. Intestinal insufficiency syndrome is given great attention, since many acute surgical diseases of the abdominal organs are often accompanied by a violation of the gastrointestinal tract [2].

The constituent links of endotoxemia in case of acute intestinal obstruction (AIO) are: the source of intoxication is the small intestine with contents; protein breakdown products circulating in the intestinal cavity and their effect on cellular structures; activation of the enzyme systems of the body and the accumulation in the blood of biologically active substances with proteolytic properties; formation of secondary toxic products as a result of activation of catabolic processes and initiation of free radical lipid peroxidation [1, 3, 5]. As a result of hypovolemia, impaired central and regional hemodynamics, microcirculation and rheological properties of blood in the conditions of AIO, varying degrees of enteric insufficiency syndrome (EIS) develops, requiring timely comprehensive diagnosis and pathogenetic substantiated correction [4].

Aim. To analyse and improve diagnostic methods and intensive care in patients with enteric insufficiency syndrome

aimed at correcting endotoxemia and restoring homeostasis.

Materials and methods. The results of diagnosis and surgical treatment of 104 patients were analysed. The study included: 68 men (65,4%), 36 women (34,6%). There were 47 patients over 50 years old (45,2%). Up to 61,0% of patients were arriving to the clinic later than 12 hours from the time of the disease and 2/3 of them were later than 24 hours. Depending on the stage of AIO, patients were distributed according to classification of D.P. Chukhrienko: 9 patients (8,6%) had a stage of ischemia; hemocirculation disorders stage – in 16 (15,4%); stage of volemia disorders – in 10 (9,6%); 24 (23,1%) had a stage of multiple organ failure; in 45 (43,3%) – stage of enteric insufficiency. The most common acute adhesive small bowel obstruction occurred in 44 (42,3%) patients, large bowel obstruction was diagnosed in 31 patients (29,9%). Complaints, anamnesis of the disease, the nature of the pain syndrome and other important symptoms of AIO were analysing. Were done laboratory and biochemical studies: leukocyte intoxication index, hematological indica-

tors of intoxication, bilirubin, urea, creatinine, ALT and AST. To investigate the work of the cardiovascular system used clinical data, echocardiography, electrocardiography.

Results and discussion. When studying a clinical blood test, a tendency to an increase in the haematocrit number was revealed. With EIS of the I degree – increase of 13,6% ($50,0 \pm 1,0$; $p < 0,01$), with EIS of the II degree – 27,3% ($56,0 \pm 2,5$; $p < 0,01$) and with grade III EIS – 34,0% ($59,0 \pm 1,2$; $p < 0,05$). Along with this, leucocytosis indices ($11,7 \pm 0,6 \times 10^9/L$) were expressed in patients with grade III EIS.

There was a tendency toward a decrease in the de Ritis coefficient (ALT/AST) as the EIS progressed – in 31,7% of patients (the coefficient was below 1,0). Hypoproteinemia was mainly characteristic for grade III EIS. A progressive decrease in hourly urine output and an increase in urea ($10,6 \pm 0,8$ mmol/L) and creatinine ($210,7 \pm 4,6$) were observed.

The hemodynamic data change at different degrees of EIS: heart rate for I degree EIS was increased by 33,8% ($87,5 \pm 2,1$ bpm; $p < 0,001$) and for II-III degree – by 48,4% and 47,8% ($92,5 \pm 1,4$ and $97,2 \pm 2,1$; beats per minute $p < 0,01$). When performing echocardiography, a decrease in the contractile activity of the myocardium is noted, it is reflected by an increase in the end-systolic volume (ESV) of the left ventricle – with EIS II degree to $36,5 \pm 0,4$ mm, with EIS III degree – up to $39,2 \pm 0,4$ mm ($p < 0,01$). When grade III EIS and AIO revealed a decrease in ejection fraction (EF) to $46,5 \pm 2,0\%$ ($p < 0,01$)

and $45,3 \pm 1,8\%$ ($p < 0,01$). The degree of shortening of the anteroposterior size of the left ventricular cavity during systole was significantly reduced with II-III degree EIS in patients with AIO – $23,6 \pm 1,8\%$ ($p < 0,01$) and $22,4 \pm 1,2\%$ ($p < 0,01$) respectively. Against the background of a decrease in stroke volume and tachycardia in most patients with EIS of II-III degrees, a hyperdynamic type of blood circulation was detected with an increase in cardiac output (CO) by 38,8% ($7,5 \pm 0,3$; $p < 0,01$) and 14,8% ($6,2 \pm 0,4$; $p > 0,05$) respectively.

An increase in the level of endotoxemia and intra-abdominal pressure above 15 mmHg, the presence of signs of acidosis and hypoxemia, an increase in central venous pressure, hypotension, and the presence of oliguria – indicate the development of multiple organ failure.

The severity of endogenous intoxication with EIS largely depends on the degree of translocation of the bacterium through the gastrointestinal tract. A study of the contents of the small intestine in 45 patients with EIS of II-III degrees of severity showed that, as AIO progresses and dysfunction of the small intestine, a significant movement of microflora in the proximal sections of the gastrointestinal tract is observed. **Conclusions.** An analysis of the results of the study of EIS indicators for AIO showed that violations of the clinical and laboratory parameters of homeostasis and endotoxemia are manifested with a significant delay. Only clinical and instrumental research methods allow early detection of the presence of EIS in patients with EIS and timely con-

duct of pathogenetic substantiated correction of this syndrome.

References

1. Гельфанд Б.Р. Абдоминальная инфекция и сепсис: национальные клинические рекомендации / Б.Р. Гельфанд, А.И. Кириенко, М.Д. Дибиров (и др) // Инфекции в хирургии. – 2017. – Т. 15, № 3–4. – С. 2–27.
2. Власов А.П. Прогностические критерии эндотоксикоза по энтеральной недостаточности / А.П. Власов, В.А. Болотских, О.Ю. Рубцов (и др.) // Современные проблемы науки и образования. – 2016. – № 3.
3. Коробков Д. М. Механизмы развития острой кишечной непроходимости и выбор диагностической и лечебной тактики / Д. М. Коробков, Н. Ю. Степанов // Огарёв-Online. – 2017. – № 7 (96). – С. 9.
4. Jeppesen M.H. Risk factors affecting morbidity and mortality following emergency laparotomy for small bowel obstruction: A retrospective cohort study / M.H. Jeppesen, M.B. Tolstrup, S. Kehlet Watt (et al.) // Int. J. Surg. – 2016. – Apr., Vol.28. – P. 63-68.
5. Oldani A. Emergency surgery for bowel obstruction in extremely aged patients / A. Oldani, V. Gentile, C. Magaton (et al.) // Minerva Chir. – 2018. – Apr., Vol.13. – P. S0026-47.

ЕМОЦІЙНЕ ВИГОРАННЯ У КАР'ЄРНОГО РАДНИКА КИЇВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ЦЕНТРУ ЗАЙНЯТОСТІ

Люляева Ю.А.

Студенка-магістранка Інститут підготовки кадрів державної служби зайнятості України Заступник начальника відділу організації профорієнтації Київського обласного центру зайнятості

Здійснено теоретичний аналіз причин, чинників, форм і рівнів професійного вигорання особистості, окреслено шляхи та засоби діагностики. Обґрунтовано негативний вплив дії феномена професійного вигорання на психічне здоров'я особистості, її становлення і подальший професійний розвиток.

Ключові слова: професійне вигорання, емоційне виснаження, синдром вигорання, деперсоналізація

Key words: professional burnout, emotional exhaustion, burnout syndrome, de-personalization

Протягом останніх десятиліть особливо гострою стала проблема збереження психічного здоров'я працівників соціальних установ. Працівники соціальних служб найперші стикаються з проблемами людей, які звертаються до них за допомогою в кризових і важких ситуаціях. Найпростіше, що може запропонувати соціальний працівник своїм підопічним, – це особиста участь, розуміння, прийняття людини такою, якою вона є.

У зв'язку з цим організація роботи зі збереження психічного здоров'я соціального працівника є однією з найбільш актуальних завдань, а проблема емоційної саморегуляції – однією з найважливіших психологічних проблем, актуальних для особистісного та професійного розвитку працівника соціальної сфери [4, с.11].

Інститут кар'єрного радника в державній службі зайнятості стартував в Україні з 01 січня 2019 р. Кар'єрними радниками є співробітники центру за-

йнятості, які здійснюють індивідуальний супровід клієнтів з метою їх подальшого працевлаштування. Психологічний стан фахівців різного профілю, найчастіше здорових людей, що знаходяться в постійному спілкуванні з різними категоріями населення при наданні професійної допомоги, нерідко характеризується зниженням задоволеності своєю діяльністю в результаті емоційного і розумового виснаження, нападів напруженості, тривожності, депресії.

З огляду на специфіку діяльності, кар'єрний радник постійно потрапляє в стресові ситуації, в зв'язку з чим йому властивий синдром «професійного вигорання» – реакція організму, що виникає в наслідок тривалої дії професійних стресів середньої інтенсивності. Ті чи інші симптоми «вигорання» мають 85% кар'єрних радників [5, с. 96].

Зважаючи на особливості клієнтів професіограма кар'єрного радника

включає в себе комунікативні навички (вміння встановити контакт, підтримати, вирішити конфліктну ситуацію та ін.), вербальні здібності (уміння говорити чітко і ясно), психічну і емоційну врівноваженість, самоорганізацію, здатність до співпереживання, відповідальність, хорошу пам'ять і увагу, а також уміння тримати професійну дистанцію, тобто комунікативну компетентність, емоційну стабільність, збереження пізнавальних процесів й альтруїстичну / гуманістичну ціннісну орієнтацію [2, с. 135].

3 метою вивчення взаємозв'язку рівня емоційного вигорання кар'єрних радників було проведено відповідне емпіричне дослідження на базі Київського обласного центру зайнятості. У дослідженні взяли участь 40 радників, які мали досвід роботи до 5 років, та 40 радників, які мали досвід роботи понад 5 років.

горання» у кар'єрних радників зі стажем понад 5 років виявилось представленим таким набором показників: усвідомлення психотравмуючих чинників професійної діяльності; об'єднані в загальну фазу «опір» симптоми: обмеження емоційної віддачі за принципом «хочу – не хочу», потреба у виправданні свого недостатньо емоційного ставлення, спрощення та скорочення обов'язків, що вимагають емоційних витрат; і відносяться до фази «виснаження» симптоми: відчуття відсутності здатності співпереживати, поступове збільшення частки негативних емоцій, виняток емоцій з професійної сфери, отримання емоційного захисту, а також негативне сприйняття себе як професіонала, особистісне і байдуже і негативне ставлення до клієнта, безособові контакти, підвищення дратівливості. Найбільш вираженими в даному переліку ознак виявилися: обмеження емоційної віддачі і негативне сприйняття себе як професіонала.

Діагностоване за методиками «ви-

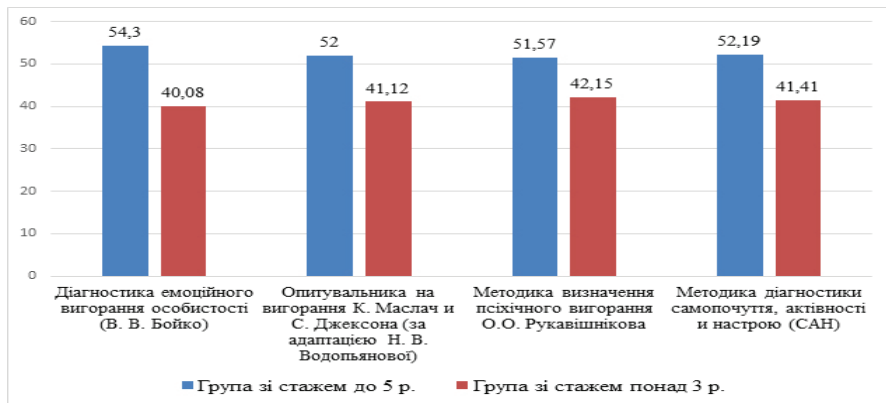

Рис.1 Результати діагностики емоційного вигорання в досліджуваних групах за усіма використаними методиками

Аналіз результатів показав, що респонденти групи кар'єрних радників в групі зі стажем понад 5 років на відміну від групи радників зі стажем до 5 років характеризуються симптомами переживання емоційного вигорання.

З метою подолання професійного вигорання у кар'єрних радників Київського обласного центру зайнятості пропонуємо використовувати технічні перерви, тайм-аути, ділові ігри для збереження психічного і фізичного здоров'я; оволодіти вміннями і навичками саморегуляції, релаксації, розширити коло спілкування за межі професійного, підтримувати хорошу фізичну форму, змінювати види діяльності на непрофесійні. Цілеспрямована профілактика професійного вигорання передбачає розвиток умінь і навичок рівномірного розподілу професійних навантажень; швидке перелаштування з одного виду діяльності на інший; конструктивне вирішення конфліктів, підвищення професійної майстерності та кваліфікації шляхом самоосвіти та короткострокового навчання, вивчення досвіду успішних фахівців.

Список використаних джерел

1. Андрух І. В. Фактори, що впливають на формування феномену «емоційного вигорання»// Проблеми екстремальної та кризової психології: збірник наукових праць. 2012. Вип. 12. частина 1. Х.: НУЦЗУ. С. 22–29.
2. Гончарук Н. М. Соціально–психологічний тренінг як метод формування навичок саморегуляції у педагогів з синдромом психоемоційного вигорання// Збірник наукових праць. Кам'янець–

3. Карамушка Л. М. Комплекс методик для дослідження психологічних особливостей професійного «вигорання» в підприємців»// Актуальні проблеми психології: Організаційна психологія. Економічна психологія. Соціальна психологія: зб. наук. праць Інституту психології ім. Г. С. Костюка; за ред. С. Д. Максименка, Л. М. Карамушки. К., 2011. Т.1. Ч.31–32. С.272 – 277.
4. Профілактика професійного вигорання працівників соціальної сфери: методичні рекомендації. за заг. ред. М.Л. Авраменка. Всеукраїнський центр професійної реабілітації інвалідів. Л., 2016. 53 с.
5. Синдром «професійного вигорання» та професійна кар'єра працівників освітніх організацій: гендерні аспекти. за ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки, Т. В. Зайчикової. К., 2018. 365 с.
6. Саламатіна Є. Профілактика професійного вигорання// Психолог. 2013. № 8. С. 26–28.
7. Чубук Р. В. Подолання синдрому професійного вигорання у майбутніх соціальних працівників. Наукові праці. Соціологія. 2012, Випуск 172. Том 184. С. 102–105.

POTENTIAL OF DEVELOPING RELIGIOUS PILGRIMAGE TOURISM IN UZBEKISTAN

Choriyev Abduvohid, Xolsaidova Dilnoza, Xolnizoyov Asror

Students of Tourism direction,

Termez State University Faculty of Economics and Tourism

Abstract: *Uzbekistan has great potential for pilgrimage tourism. This is a place for pilgrims from all religions.*

Keywords: Uzbekistan, Tourism, development, pilgrimage tourism, pilgrimage places.

Religion has been paying great attention in our country since ancient times. It promoted the development of Islam and its spread in Central Asia. Even today, great attention is paid to the development of religious tourism in our country. In particular, Bukhara hosted one of the most important events in the tourism sector of the year – the first International Tourism Forum. The forum, initiated by President Shavkat Mirziyoev, aims to increase the tourism potential of the country and to make Uzbekistan an international recognition as one of the centers of pilgrimage tourism in the Islamic world. It includes tourist-educational and religious tourism. One of the examples of the Holy Quran, which is considered sacred to the Islamic world, is the Hazrati Imam complex, where the Koran is kept, the tomb of the great Islamic Imam, Muhammad al-Bukhari, the graves of followers of Naqshbandiyya and many other religious centers. Thousands of tourists from all over the world visit Uzbekistan every year to visit and visit such historical and sacred sites.

According to the Presidential Decree 5611, the Pilgrim visa will be issued to foreign nationals who come to study the

cultural, historical, religious and spiritual heritage and traditions of Uzbekistan from January 5 this year for up to 2 months. This has been done. The first international tourism forum in Bukhara was attended by the Mufti of Perlis, Malaysia Mohd Asri bin Zain-ul Obiddin and the leadership of Islamic Tourism Center, Institute of Halal Studies and Management, Association of Travel Agencies and Travel Agencies of Malaysia. There are 374 historical, cultural, art, architectural and unique archeological excavations in the Surkhandarya region for the development of tourism. Natural health landscapes, charming waterfalls, mineral water and healing salts provide great opportunities for agro, eco, mountain and medical tourism. The traditions and customs of this ancient country, as well as national crafts are of great interest in the world.

The region's rich history, sacred places and pilgrimages are important for the introduction of pilgrimage tourism in the region, expanding the flow of tourists not only locally but also abroad. However, until now, the region has been neglecting to effectively use its potential in this area. Developing pilgrimage tourism as part of

the objectives set out in the Action Plan for the five priority areas of development of the Republic of Uzbekistan in the years 20-20. The “roadmap” promotes the implementation of this work at a new level. During his visit to Surkhandarya region from January 19-20, President of Uzbekistan Shavkat Mirziyoev focused on the tourism potential of the region, creating new jobs and increasing the incomes of the population. In this regard, the region has adopted a program of measures to develop tourism potential of Surkhandarya region for 2018-2019. It pays special attention to such important issues as creating a modern, modern appearance of the region, improving transport infrastructure, and providing quality services to tourists from abroad.

“In the past, Surkhandarya has been a cradle to many great scholars such as Hakim Termizi and Isa Termezi, who have promoted and promoted the sacred Islamic religion,” says the State Committee for Tourism Development of the Republic of Uzbekistan Representative Sh.Ibragimov. In this rich country, such great ancestors as Sufi Allor, Alouddin Attor, Muhammad Zahid and others are eternal. In accordance with this program, sacred places and places of worship in Baysun, Termez, Jarkurgan, Altinsoy, Denau, Uzun and Sherabad districts will be reconstructed and improved. Craft shops will be built. It will create all the modern conveniences for foreign tourists to freely visit.

There is a sacred shrine in the Denov district that is eternally visited by Hazrat Bahauddin Nakshbandi, the founder of the Nakshbandiya doctrine. In the Altinsay

district there is the mausoleum of Muhammad Zahid, one of the great ancestors of the “Silsilai aliya”, the tomb of Sufi Alloyor, a prominent figure in Turkic mystic education, and a mosque built by him. In the new Road Map on the development of pilgrimage tourism, these saints will be beautified with the use of modern facilities for pilgrimage, praying, and the introduction of the halal standard. given.

“The introduction of pilgrimage tourism in our country is important in remembering and praying for the great people who lived in our country and in deep study of the exemplary way of life,” said the regional representative of the Muslim Board of Uzbekistan. Sayfuddinov. – “It will also allow foreign tourists to get acquainted with the religious education and significant contribution of our dear saints from the past to the development of Islam, and the surrounding area will be more prosperous and beautiful.” In the framework of large-scale creative work on the development of pilgrimage tourism the monuments “Kokildor-ota”, “Forty Girl”, “Sultan Saodat” in Termez district, “Chorumbumbaz mosque” Khodja Samandar Termizi, “Khodzhaipok” and Altynay district, healing water, Surkhandarya tourist area, Bukhara-Karmana tourist region, Khiva-Nukus tourist zones. Today there are about 100 museums in Uzbekistan, half of which are located in the capital. Each of them represents the rich cultural heritage of the Uzbek people. In the center of the capital is the State Museum of History of Temurids, the exhibits of which witnessed the formation of medieval forms of statehood in the territory of Uzbekistan.

UPGRADING LEGAL KNOWLEDGE IS THE FIRST STEP IN OBEYING THE LAW

Dilmurod Yakubov, Muslimbek Baratov, Muhammadjon Mamirov

3rd year student of Andijan State University

For more than a quarter of a century, the level of thinking of the citizens of the country has increased as a result of changes in economic knowledge. Improved relations with foreign countries, opportunities for small business and entrepreneurship are making people look at the world in a positive light. However, some problems in society need to be taken seriously, which can hinder progress and lead to inconsistencies. One of these problems is the neglect of most people and the lack of understanding of their rights and responsibilities.

This attitude of our society does not come about by itself. It is not wrong to say that these medieval times began when the states that existed on our territory were cut off from the outside world and the development of science slowed down. It is a proven fact that the powerful seek to dominate the weak. Because of this indifference our history has become colonized. During the rule of the Soviet Union, people were deprived of the rights and freedoms that exist in democracies, their fear of injustice, and their indifference to the law because of their refusal to participate in political processes. Even after our country gained independence, the citizens of this new state inherited from the old regime. Our first President was well aware of these situations: "... one should not be afraid of anyone who lives simply

and uninterested in the lives of others and in the immediate surroundings. They do not benefit from them because they have no faith. They will not even consider the fate of their people and their homeland. "[1]

In the national legal system, a number of laws are adopted every year. However, their use level remains low. Often citizens are unaware of these regulations. As a result of the low level of legal literacy of citizens, they are indifferent to the changes in society. Obedience to laws cannot be established without improving the legal awareness and legal culture of citizens. "The formation of legal awareness and legal culture in the community is directly linked to education and the environment. The only example is that in Calgary, Canada, where there are more than 1 million vehicles, 10 people were killed in road accidents over the first ten months of this year. In our country, where there are more than 2.5 million vehicles, more than 1,600 people were killed in the accident "[2].

Actions have begun in our country in this regard. The decree of the President of the Republic of Uzbekistan "On cardinal improvement of the system of raising legal awareness and legal culture in the society" was adopted on March 9, 2011. It is aimed at the formation of a system of consistent delivery of the essence and es-

sence of social and economic reforms, adopted laws and state programs in our country, strengthening the living idea of “building respect for the law in society – guarantee of building a democratic legal state”. defined as one [3]. With a view to implementing this decree and analyzing measures to promote legal culture in the society, the Cabinet of Ministers adopted a resolution “On approval of the Regulation on Monitoring and Evaluation of Measures to Promote Legal Culture in the Society”. The adoption of these resolutions and decrees can be considered as the cornerstone of this work.

In conclusion, it is important to note that educating people who are equally committed to freedom and obedience to laws is the greatest service the state has for its future destiny. If each of us is not indifferent to changes in the life of society, and

actively participates in political processes, I think the link between government and citizens will be strengthened.

References

1. Karimov I.A. High spirituality is an invincible force. -T. 2008. 77 p.
2. Speech by President Shavkat Mirziyoyev at the solemn ceremony dedicated to the 26th anniversary of the Constitution of the Republic of Uzbekistan. udz.uz. 07.12.2019.
3. The Decree of the President of the Republic of Uzbekistan “On radical improvement of the system of raising legal awareness and legal culture in the society”. www.uza.uz. 09.03.2019.
4. 4. Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan “On approval of the Regulation on Monitoring and Evaluation of Activities to Promote Legal Culture in Society”. National version of the legislation of the Republic of Uzbekistan. 20.04.2019.

FEATURES OF PARALLEL PROGRAMMING FOR MACOS AND IOS USING THE SWIFT PROGRAMMING LANGUAGE AS AN EXAMPLE

Ivanenko Victoriia Yuriivna

student gr. PZPI-17-3 (3st course) Kharkiv National University of Radio Electronics

Oleinik Elena Vladimirovna

Senior Lecturer, Department of Software Engineering

Parallelism (competitive execution of programs) occurs when several tasks are performed simultaneously. Modern operating systems allow you to simultaneously perform tasks even on one processor. Such an opportunity is guaranteed if a strictly defined period (quantum) of processor time is allocated for each task. For example, if 10 tasks are required to be solved in a second and all of them have the same priority, the operating system will divide 1000 ms into 10 and devote 100 ms of processor time to each task. Thus, all these tasks are solved within one second, and it seems to the user that this is happening in parallel.

Swift is an open, multi-paradigm compiled general purpose programming language. Created by Apple primarily for iOS and macOS developers. Swift works with the Cocoa and Cocoa Touch frameworks and is compatible with Apple's core code-base written in Objective-C. Multicore devices with Mac OS X, in particular laptops, have been available for quite some time. And with the advent of multi-core devices such as the new iPad, we can write interesting multi-threaded applications for the iOS system, designed to work with multiple cores.

Parallelism vs Concurrency

Often, concurrency and parallelism are used interchangeably. This leads to problems that are easy to avoid if the differences become clear.

The difference between parallelism and concurrency is simple. Parallelism is doing work at the same time. Concurrency is the ability to choose to perform work simultaneously. Such work may or may not be parallel. Most of our computers and mobile devices can work in parallel (due to the number of cores), but each software definitely works competitively.

Competitive mechanisms

Each operating system provides various tools to exploit competitiveness. In iOS, we have default tools, such as processes and threads, but because of the history with Objective-C, there is also Dispatch Queue.

Processes

Processes are instances of your application. They contain everything you need to run your application, including your stack, heap, and all other resources.

Although iOS is a multi-tasking OS, it does not support multiple processes for a single application. Thus, you have only

one process. MacOS is a little different. You can use the `Process` class to create new child processes. They do not depend on the parent process, but contain all the information that the parent had during the creation of the child process.

Threads

Threads are a kind of lightweight process. Compared to processes, threads share their memory with the parent process. This can lead to problems, such as changing a resource from two threads simultaneously (for example, changing a variable). As a result, we get inconsistent results on repeated execution. Streams are a limited resource in iOS (or any other POSIX compatible system). The system is limited to 64 threads for one process. This is quite a lot, but sometimes there are reasons to increase this number.

Dispatch Queue

Since we have only one process, and the threads are limited to 64, there should be other options for running code in competitive mode. Apple's solution is dispatch queue. You can add tasks to the dispatch queue and expect it to complete at some point. There are different types of DQ. One of them is `SerialQueue`. In this type, everything will be processed in the same order as it was added to the queue. The other is `ConcurrentQueue`. As the name implies, tasks in this queue can be performed competitively.

The great advantage of Dispatch Queues is that it changes your mental competitive programming model. Instead of thinking in terms of threads, you consider

them as work blocks that are pushed into different queues, which is much simpler.

Operation queues

Cocoa's high-level GCD abstraction is Operation Queue. Instead of a block of discrete units of work, you create operations. They will be queued and then executed in the correct order. There are different types of queues: the main queue that runs in the main thread, and user queues that do not run in the main thread.

Creating an operation can also be done in several ways. You can either create an operation with a block or a subclass. If you are doing a subclass, be sure to call the `call finish`, otherwise the operation will never stop.

The main advantage of operations is that you can use dependencies. If operation A depends on operation B, B is not executed before A.

Loops

Run loops are like queues. The system goes through all the jobs in the queue and then starts from the beginning. For example, screen redrawing is performed in Run Loop. It should be noted that these are not really methods of creating competitiveness. Rather, they are tied to one thread. However, they allow you to run the code asynchronously, while also making it easier for you to understand competitiveness. Not every thread has a Run Loop; it is created at the first request.

Resume

Both iOS and MacOS operating systems have adopted a more asynchronous

approach to the parallel programming task. They have moved away from traditional thread-based approaches. Instead of creating an additional thread, it is proposed to create a specific task and let the operating system itself complete it. Giving the operating system the will to control flow, applications become more scalable (between different devices on the same platform) and much easier in terms of development and support.

Sources

1. Voevodin V. V., Voevodin Vl. B. Parallel computing.
2. Olenev N. N. Fundamentals of parallel programming in the MPI system
3. Operating System Concepts 9th edition, Abraham Silberschatz. "Chapter 4: Threads"
4. Ben-Ari, Mordechai (2006). Principles of Concurrent and Distributed Programming (2nd ed.). Addison-Wesley.
5. "Parallelism vs. Concurrency". Haskell Wiki.

INNOVATIVE ACTIVITY IN THE FIELD OF TOURISM: ESSENCE AND SPECIFICITY

Amanova Nodirabegim Furkatovna

Samarkand State Medical Institute, English teachers of Foreign Chair,

Amanova Farangiz Furkatovna

Samarkand State Institute of Foreign Languages Foreign Languages and Literature
Faculty M.A Student

Abstract: *Tourism is one of the fastest growing and promising areas of management. Tourism has high economic and social significance for the economies of many countries, including Uzbekistan. Current conditions of fierce competition in the tourism market, economic and political instability in many regions, rapidly growing needs and demands of tourists indicate the need to switch to an innovative way of developing the tourism industry. This article is devoted to the issues of innovation in the field of tourism. The article describes the main areas of innovation in the tourism sector, as well as factors affecting the innovative development of tourism. According to the author, the factors that determine the features of innovative activity in the tourism sector include: specific properties of the tourism product, producers and consumers of tourism services.*

Key words: tourism; tourism industry; regional tourism; innovation; innovation activity; innovative development; innovation in tourism.

Tourism is one of the main types of international activity, and for many countries it is a major source of income. So, the GDP of some countries is almost completely formed due to the tourist flow. The importance of tourism for the global economy is determined by its following features:

Tourism – a complex socio-economic phenomenon, which is not only a form of economic activity, but also a means of inter-regional and international cultural exchange, a way to overcome various kinds of crisis situations.

2. Tourism has a high “multiplicative” effect. The tourist multiplier is “the value of the coefficient of the indirect impact of tourism on related industries”. Moreover, indirect influence is carried out through

the expenses of tourists in their places of residence and, accordingly, through the incomes of tourist, transport, trade and other organizations. According to the World Tourism Organization, tourism has an indirect effect on the development of more than 32 economic sectors.

Both many researchers and many official documents emphasize that tourism is one of the most highly profitable and rapidly developing industries.

According to the World Tourism Organization, by 2030, the number of international tourist arrivals will reach 1800 million.

In terms of tourism spending, the leading positions are occupied by countries with developing economies, such as China, the Russian Federation, and Brazil.

Between 2000 and 2013, Chinese spending on outbound tourism increased almost 10 times. China occupies a leading position in the world in terms of this indicator, the United States and Germany occupy the second and third places, which showed a moderate increase in tourist spending in 2013 at the level of 2-3%. Developed countries, such as Canada, the United Kingdom, the USA, Germany, France, showed slower growth in tourist spending, while Italy, Japan and Australia recorded a decrease in tourist spending.

Based on the foregoing, it can be argued about the critical importance of tourism development, both for the entire world economy and for the Uzbek economy in particular. Current conditions of fierce competition, economic and political instability in many regions require tourist organizations to constantly adapt to rapidly changing external conditions. The constantly growing needs and demands of tourists, as well as the saturation of the tourist market, make it necessary for tourism organizations to constantly search for new types of tourism products, open new destinations, etc. Therefore, it can be argued about the need to introduce an innovative way of developing the tourism industry.

In addition to the economic effect, the introduction of innovations in tourism also has social significance, which can be considered from two perspectives. On the one hand, innovations for a single tourist organization contribute to the improvement of working conditions (organizational innovations), the fuller use of intellectual and material capabilities (technological innovations), the realization of

commercial potential (product innovations), etc. On the other hand, innovations in the field of tourism are of high social significance, namely, they help to overcome the seasonality factor, sustainable development of tourism, improve employment, et. The system of state and regional management of innovation should be formed taking into account the principles of innovation in the field of tourism:

1. Systematic. Innovative development is carried out sequentially, affecting all components of the tourism system in accordance with both internal and external factors.

2. Security. Innovations in the tourism sector should be aimed at maintaining and improving the level of security of the services provided, preserving the environment.

3. Relevance. Innovations are created in accordance with the needs of tourists and correspond to the general level of development of society.

4. Scientific. Innovation development is based on scientific knowledge and methods.

LITERATURE:

1. Abulyan Yu.I. Features of innovation in tourism / Yu.I. Abulyan // Economics. Right. Print. Bulletin of XCEI. – 2013. – No. 3. – P. 241-250.
2. Andreeva A.A. Formation of a tourist-innovation cluster in the region (for example, the Yaroslavl region) / A.A. Andreeva // Problems of the modern economy. – 2014. – No. 1 (49). – P. 230-233.
3. Gerasimov VV Management of the innovative potential of production systems: Textbook. allowance / V.V. Gerasimov, L.S. Minina, A.V. Vasiliev; Novosib. state architectures. – builds. un-t – Novosibirsk: NGASU, 2003.– 64 p

FASHION DESIGN IN TERMS OF TRAINING

Etibor Yadgarovna Mirzanazarova

National Institute of Arts and Design named after Kamoliddin Behzod, teacher of the department of museology etibor_artuz@mail.ru

Annotation

В статье рассмотрен своеобразный подход и использование инновационных методов и приемов в подготовки кадров по дизайну одежды. Стилист-дизайнер должен иметь постоянный информационный контакт не только в области искусства, но и с новыми техническими разработками в ассортименте материалов.

The article considers a peculiar approach and the use of innovative methods and techniques in training personnel on clothing design.

Keywords: fashion, designer, aesthetic culture, tradition, collection.

Fashion is what is defined today: the rhythm of life, the materials and spiritual needs of people, the capabilities of industry. Of great importance for the formation of the appearance of people and the expression of their inner content is the image of the costume. It is the costume, its form and external signs that are a sign of the social conditioning of its wearer. The stylist-designer should have constant information contact not only in the field of art, but also with new technical developments in the assortment of materials, textures, colors, new technological methods of processing the product. He must compare his proposals with the characteristics of the market and develop acceptable options for the models.

During the period of Independence, various foundations were created in our republic in order to support talented youth. They purposefully and confidently conduct their activities, making a great contribution to the development of the cultural life of our country. Their main

goal is to carry out projects in all areas that are increasingly attracting young people, and this plays an important role in shaping their professional level. Ongoing projects have a positive impact on the development of a creative atmosphere in the country's scientific institutions.

The faculty of design of the National Institute of Arts and Design named after Kamoliddin Behzod at the Academy of Arts of Uzbekistan trains specialists in the design of clothing and decorative design of textiles. For the training of future clothing design specialists, the correct understanding of the place and role of aesthetic culture in the system of their art education is of paramount importance. Aesthetic culture is one of the subsystems of spiritual culture. The concept of aesthetic culture includes aesthetic feeling, need, consciousness, ideal, artistic and aesthetic taste and aesthetic judgment. It is impossible without artistic and creative development, the purpose of which is to enrich a person's personality with the

skills and methods of artistic and design activities, the ability to see beauty around him and use this beauty in creating modern products, including clothing (2).

An important role in the training of future specialists is played by design, which forms the ability to feel and understand the beautiful in art, fosters the artistic taste, manifested in the ability to distinguish truly beautiful, appreciate it, enjoy it, and encourages the creation of products that meet high aesthetic requirements. Future professionals should be professionally trained in clothing design issues. It seems to us that didactic materials aimed at developing the creative capabilities of clothing design specialists are not sufficiently developed.

Creativity is related to the game. The game is a mechanism that allows the student to be creative. The appearance in the training system of such forms as master classes, changing stylistic tasks, moving away from work at the verbal level, developing the ability to image the "invisible" world gives a powerful impetus to intellectual activity. Thus, creativity itself stimulates itself. C. Jung believes that the creation of the new is manifested in the process of attraction to the game. Moreover, the concept of "game" does not need to be understood in a literal reading.

When developing a product design, a number of factors are taken into account, such as the relationship between a person and a product, demand, and others. The role of the artist – fashion designer is constantly changing, he is an active creator, and at the same time, an observer for the introduction of the sample. The task of the

artist-fashion designer is the formation of his artistic attitude to reality, or his own style through the creative practical activity of the material given to him. This process should have objective criteria dictated not only by the universal laws of beauty, but also by their development in a given period of time, taking into account all the latest achievements in all areas of everyday life. The process of artistic design should be based on a deep humanistic principle that affects the human psyche, creating an appropriate emotional environment. Design translates the socio-cultural needs of a person into the language of subject forms and implements them through the production system. A designer creates a thing from beginning to end, like a craftsman. He must have logic and intuition.

The main cultural patterns are certain traditions, customs, styles, social and cultural norms, values, etc. For example, despite all the variety and frequent changes of "fashion", a European costume for a long time reveals the unity of style features that distinguish it from costumes of other cultural regions. Despite the numerous, varied and obvious modifications of the car, its basic stylistic characteristics are very rarely subjected to a radical revision. But even if so changeable products, like clothes and a car, exhibit stability of basic characteristics, then this applies to a great extent to a great many other household items.

Thus, the main cultural patterns in the field of standards and objects characterize another (along with attributive values) element of constancy in fashion. Nevertheless, fashionable standards and objects are

perceived as being in a continuous movement, change. It is important to identify the real meaning and describe the regulatory mechanisms of the change of “modes” in the general system of fashion regulation.

Bibliography

1. Погосова У.И. Формирование у студентов колледжа сферы услуг эстетической культуры средствами дизайна одежды. Автореферат на соискание учёной степени кандидата педагогических наук. М., 2006, 157 стр.
2. Общая психология/ под.ред. А.В. Петровского. М., 2006.
3. Дизайн в моде. Моделирование одежды Кэролайн Тэтхем, Джулиан Симен.
4. The Sustainable Fashion Handbook Sandy Black

РАЗВИТИЕ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ

Наргиза Мавлонова,

исследователь СамГУ академический лицей,
г Самарканд, Узбекистан

Азиз Толибжонов,

исследователь СамГУ академический лицей,
г Самарканд, Узбекистан

Джахонгир Химматов,

исследователь СамГУ академический лицей,
г Самарканд, Узбекистан

Annotation

At present, when competition in the market is growing, good professional training is almost a prerequisite for the employment of tourism workers. This article attempts to analyze the features of the conditions for the training of tourism and service specialists, which are a combination of methods that can increase not only the motivation to learn, but also the effectiveness of the entire educational process. The results of the study can be useful both in the present and in the future in the development of tourism in Uzbekistan.

Keywords: industry, development potential, advertisement, tourism fair, culture, tourism infrastructure, ecotourism

Индустрия туризма в Узбекистане имеет существенный потенциал развития. Он связан как с наличием большого числа уникальных природных объектов (озер, горных вершин, речных пойменных лесов), так и богатым культурно-историческим наследием. На территории страны находится свыше 7000 памятников архитектуры и искусства разных эпох и цивилизаций, такие как древний город Афрасиаб в городе Самарканд, многие из которых внесены в список культурного всемирного наследия ЮНЕСКО.

В туристической отрасли Узбекистана заняты около 15 тысяч человек. Подготовкой специалистов занимаются вузы в Ташкенте, Самарканде, Бухаре, Хиве. В целях дальнейшего разви-

тия туристической индустрии в Узбекистане разработаны основные мероприятия в рамках государственной программы на период до 2010 года, направленной на создание принципиально нового туристического продукта. Темпы роста международного туризма, которые в настоящее время выше темпов роста объемов международной торговли, дают основание полагать, что интерес из Германии к посещению Узбекистана также соответственно будет расти.

Согласно оценкам ВТО, к 2020 году туристический поток в европейских странах возрастет на 30 %, а в Азии данный показатель составит 400 %. При этом в своих прогнозах зарубежные эксперты также учитывают рост

развития туризма в Узбекистане. «Узбекистан, расположенный на древнем Великом шелковом пути и по праву гордящийся множеством античных памятников и естественных достопримечательностей, обладает потенциалом для того, чтобы стать одним из центров международного туризма, – заявил президент и главный исполнительный директор ОПИК Питер Уотсон. – ОПИК рада поддержать американский малый бизнес, оказав помощь в дальнейшем развитии индустрии туризма в Узбекистане».

Анализ деятельности отечественных туристских фирм, гостиниц и ресторанов показывает, что уровень подготовки персонала, качество предоставляемых в них услуг уступает общепринятым на Западе мировым стандартам. Путем открытия рынка услуг для иностранных поставщиков государство не только привлекает передовые технологии, знания, но и содействует росту занятости населения. Потенциальные возможности Узбекистана для развития индустрии туризма и экотуризма. Наличие большого числа уникальных природных объектов, богатое культурно-историческое

наследие и древние традиции узбекской национальной культуры, инфраструктура туризма, развитая сеть современных гостиниц, сферы обслуживания.

Существует мнение, что либерализация доступа на национальный рынок товаров может привести к ущербу для отраслей промышленности со всеми вытекающими отсюда негативным социально – экономическим последствиям. Однако, существует мнение, что либерализация на рынке туризма и сервиса услуг напротив, может привести к укреплению национального сектора услуг, способствуя доступу к дешевым и качественным услугам для национальной индустрии туризма, укрепляя конкурентоспособность.

Библиография:

1. Дурович А.П. «Маркетинг в туризме» 2004г.
2. Дехтярь Г.М. «Лицензирование и сертификация в туризме». 2003г.
3. Статистический сборник. Туризм в Узбекистане, Б.: Нацстатком, 2010.
4. Тураев Б.Х. Основные компоненты и направления развития туристических услуг в регионах Узбекистана // Экономика и финансы. – 2008. – № 9. – С.55-59.

PROBLEMS OF MODERN ARCHITECTURE IN UZBEKISTAN

Abduvaris Latipovich

associate professor of the department “Design”

National Institute of Arts and Design named after Kamoliddin Behzod Tabibov

Abstract: *Modern architectural buildings become more laconic and pragmatic in form, while more precise in detail and precise in terms of quality of performance and convenience. Much attention is paid to the durability of buildings, changes in their appearance associated with physical aging. Forms are selected that increase the energy efficiency of the facility and do not require large energy costs when it is erected.*

Keywords: architecture, a facade, differentiation, building.

There is an opinion shared by professional architects that there are two directions for further development in modern Uzbek architecture. One is traditional (“eclecticism”), using historical styles and facts as a source of education for new forms. Another direction is a modern architecture that rejects traditions, finds sources of shaping only in modern technologies and building materials. Each direction is opposed to each other, competes, has both supporters and opponents.

Earlier, the facades of houses, their interior were like an open book, looking into which one could get acquainted with people of past eras. Stylistics was expressed clearly and brightly in every house. The language of architecture was formed at the expense of architectural styles, a system of recognizable images was created. Alas! But now the meaning and the deep essence of these images are forgotten, becoming an incomprehensible language that does not find the interlocutor.

The architecture of modernity has moved away from the historical details, carries little useful information and “literary”.

The main were the abstract ideas and symbols, the operation of space at a level that not all people are given to understand and appreciate. Architecture has forgotten the language of past centuries, which relied on universal vocabulary, understandable to every person, regardless of its level and status (spiritual, material).

Opinions are contradictory, but what if we look at them from the point of view of internal patterns? Just look at the process of forming the architectural appearance of the building, its features, contours, facade. There is an interesting picture. Traditional (it's historical) way is typical for the architecture of modern times, from the very beginning of the Renaissance to the architecture of modern times! Contrary to the change in styles, the systematic abandonment of the architectural details (due to the advent of modern architecture), the principle of the formation of an architectural language in its path did not encounter significant changes. Changes occurred in materials and applied technologies, designs and typologies, but the buildings stood, trying on new architectural clothes, depending on

the fashion, aesthetic or philosophical convictions.

Architecture is a single process, having a beginning and striving for its logical conclusion, which we are now observing. Among the critics one can hear the opinion that modern architecture has reached the crisis, a state of uncertainty, a “stupor” has come. How is it shown?

First, now there is a sharp break in the design and construction processes. The builder subordinates to the will and desires of the architect, pays money for performance of instructions and instructions. In turn, the manufacturer of building materials and structures dictates its conditions to both the builder and the architect, placing them in a dependent position. This is the main problem of the organizational process.

Secondly, professional differentiation, when the architect is not the only creator. There is a separation between the architect and the designer, the architect and the designer, and so on. The master does not have the opportunity to implement his plans to the full.

Third, the problem related to constructivism. Do not combine the construction of the building and the chosen “outfit” for its architecture.

Finally, the most important thing is the attitude. Earlier, the building was the creation of “human hands”, the embodiment of the master’s idea into life. Now, it’s just an object of construction, referred to as an object of technical design or landscape.

The true essence of the architectural object is forgotten. By small grains, she

was lost, moving from year to year. There was an aesthetics of deconstruction, the concept of an architectural object was lost. What will happen next? Maybe it’s time to remember the roots of architecture and stop working, using stamps and standard images?

quite a lot wrote about the building, what it should be (quarterly, mid-rise, etc. and etc.), but somehow the architecture itself did not stutter, but meanwhile, I have two thoughts on this matter.

First, the scourge of the modern world, that large amounts of construction, when it is necessary to build several houses, are entrusted to one architect (= one archi bureau). It’s like asking the artist to draw 10 different pictures in one order – they will be different, but it will be clear that she did everything with one hand. In other words, there will be no diversity. Compare, here is the street where one building is one architect, it’s interesting to walk along such a street along the houses, because they can be studied and examined:

The second important point rather refers to the whole of modern architecture, or, more accurately, to avoiding details. For example, you walk around the city, you see a building from afar, like nothing like that. But the closer you approach it, the more details it reveals to you. A person seems to be rewarded for having reached the house, but he gets it gradually on the approaches.

Literature

1. Убайдуллаев, М.М. Иногамов “Турар жой ва жамоат бинолар лойихалаш типологик асослари” Т. 2009 й

2. Ўзбекистон шаҳар микрорайонлари қурилишини комплекс таъминлаш учун кўрсатмалар. Тошкент 1970 йил.
3. Камшанова З.А. "Новый город" Антонио Сант-Элиа: утопия или реальность?
4. Змеул С.Т. «Архитектурная типология зданий и сооружений». – М.: «Высшая школа», 2000г.
5. "Architecture" Savchenko. Moscow. 1982
6. [www/architector/com](http://www.architector.com)
7. [www/niitag/ru/info/doc/](http://www.niitag.ru/info/doc/)
8. <http://www.niitag.ru/info/doc/127>

THE GREAT SILK ROAD AND CENTRAL ASIA (IN THE SIXTEENTH CENTURY AND LATER)

Tukhtaev Nurulla Third

course of history faculty of National University of Uzbekistan

***Annotation:** Historically, trade has played an important role in the development of countries and peoples, especially international trade. The scientific significance of studying the history of the Great Silk Road, which has been a major trade and caravan route for thousands of years, is directly related to the needs of today's development. The scientific article is scientifically based on the progressive role of this trade route in the history of Central Asia's economic and social development, an important region on the Silk Road.*

Key words: Great Silk Road, Caravan Road, Central Asia, Sheybanids, Temurid state, Trade Relations, Tarim oasis, Erkeshtom Pass, UNESCO, International Silk Road.

It is worth noting that over the past century, there has been a growing interest in the world's oldest trade route, the Great Silk Road. At a time when global economic globalization is on the rise, it is difficult to imagine the overall economic development without the active participation of all major and minor countries.

The Great Silk Road is a historically important caravan route that has united the East and the West from the beginning and has transformed the history of humanity.

Although the Great Silk Road existed from the second century BC to the 16th century AD, its progressive significance did not diminish over the next five centuries.

Historically, Central Asia was one of the most important regions on the Great Silk Road during the reign of Amir Temur and the Temurids' dynasty. Political stability in this wider region has also had a positive effect.

At the end of the fifteenth century the territory of present-day Central Asian re-

publics were fought between the small khanates, which had been formed one after another. Taking advantage of the growing divisions and conflicts in Maverounnahr, the Dashti Kipchak Uzbeks led by Muhammad Sheibani Khan (1451-1510) ended the rule of the Temurids and replaced them with their own power.

But the Sheibanians also failed to bring Turkestan to unity for a long time. Subsequent struggles in this region have led to the creation of three independent states – Khiva, Bukhara and Kokand khanates.

From the sixteenth century, the historical and political situation had a negative impact on the development of commerce on the Great Silk Road. The collapse of the Timurid state and its division into three separate khanates, a constant tension between them, at the same time the khanates struggled for self-rule and internal chaos caused serious damage to trade. These events prevented the restoration of common political and economic

unity in the present Central Asian states. This negatively affected the development of trade links on the Great Silk Road.

Not only the opening of the sea, but also the policy of the Minor Dynasty on Central Asia, which came to power in China in the fourteenth century. As a result, the Turkestan-Chinese trade relations were declining, and the flow of Chinese goods to the west via the Great Silk Road decreased. However, this does not mean that trade relations in Central Asia have stopped. The Great Silk Road plays an important role in the relations of khanates in Turkestan with countries in the West and North.

In the second half of the 19th century, Central Asia was conquered by the Russian Empire. Since then, the relationship on the Great Silk Road has become a link between the two major empires – China and Russia. In this connection, Russian traders take advantage of more privileges and play a key role in trade on the Great Silk Road. However, Turkestan traders lose their millennium status. However, Russian traders often prefer the Great Silk Road through the Pamirs, not the southern and northern slopes of Tyanshan, and the routes to Russia via northern Kazakhstan. Therefore, the role of these roads in international trade will increase.

Traditional trade relations between Turkestan and the cities of the Tarim oasis revived during the Semirechye Uighur state, which centered on Kashgar in 1865-1877. These connections were mainly through the Erkeshtom pass. After the loss of the Seven Uighur Uighurs to China, trade links on the Andijan – Osh – Kash-

gar route have been linked to the interests of Russia and China.

The political situation in Turkestan and East Turkestan during the 1920-1945 years was a serious one. Long-standing internal struggles prevented trade links on the Silk Road.

In 1987, UNESCO adopted the international program “The Silk Road – the Road of Communication” within the UN World Decade for Cultural Development. This program provides a comprehensive study of the rich cultural history of the peoples of Central Asia. However, its main purpose was to establish stronger cultural and economic ties between the East and the West, and to improve the interrelationships among the peoples of these great continents. Numerous international scientific conferences (including in Samarkand in October 1990; in Bukhara in February 1996) and seminars were held. Along the Silk Road, international expeditions were organized, films were produced, books, brochures and articles were published, and some archeological and architectural monuments were restored.

In accordance with UN and UNESCO decision, the International Institute for Central Asian Studies was opened in Samarkand. In May 1997, the construction of the Sarakhs-Mashhad railway line connecting Central Asia with Iran was completed, thus giving Central Asian countries access to the Persian Gulf and European countries to Central Asia. In addition to scientific and cultural programs, projects of global importance are being implemented to revive the Great Silk Road.

From the first years of independence in Uzbekistan, great attention is paid to the restoration of the Great Silk Road. On June 2, 1995 the Decree of the First President of the Republic of Uzbekistan Islam Karimov on measures to promote Uzbekistan's participation in the revival of the Great Silk Road and to promote international tourism in the country was announced.

On this basis, the National Company Uzbektourism has developed more than 200 routes along the historical sites of the Silk Road. They cover the main tourist areas and travel through the cities of Tashkent, Samarkand, Bukhara, Khiva and the Ferghana Valley.

At present, the access of the Chinese markets to the export of goods and raw materials is growing as a result of the development of the national industry of Central Asia, including Uzbekistan. Uzbekistan, along with other Central Asian

countries, has been actively involved in the "One Belt and One Way" initiative initiated by China in recent years.

In summary, the concepts of Central Asia and the Great Silk Road are historically in common. This important trade route connects Central Asia with other regions of the world and has contributed to their overall development. The fact that such a trade route is being used instead of the Great Silk Road today is undoubtedly a positive one.

References:

1. Ablat Xo'jayev. Buyuk ipak yo'li: munosabatlar va taqdirlar. Toshkent: "O'zbekiston milliy ensiklopediyasi" Davlat ilmiy nashriyoti, 2007.
2. Abduxaliq Abdurasul o'g'li. Buyuk ipak yo'li // "Muloqot", №7,8, 1994.
3. Karimova N. Temuriyolar bilan Xitoy aloqalari // "Sharqshunoslik", №7. Toshkent, 1996. 48-59-betlar.
4. O'zbekiston Milliy ensiklopediyasi. 12 jildli. Toshkent, 2000-2006.

PSYCHOLOGICAL FEATURES OF SOCIO-PERCEPTUAL COMPETENCY

Turgunbayeva A.G, Jo'rayeva S.J
(Namangan State University)

***Annotation:** This article highlights the nature of socio-perceptual competence, one of the factors contributing to the effectiveness of pedagogical activity, its proposed models, varying degrees, characteristics and descriptions by researchers.*

Keywords: Social perception, empathy, self-awareness, social objects socio-perceptual competence.

In today's time, in which globalization is intensifying, the role and importance of information technology in human life is growing, the need for an effectively organized education system in society is growing. Since the first years of country's independence much attention has been paid to the reforms which are related to education system development in our country. Effective organizational social and psychological mechanisms based on rich spiritual and cultural traditions, customs and universal values have been developed in the upbringing of young people and have provided a basis for the humanization of education. In particular, it is not accidental that many opportunities were created for psychologists of the education system and all practical psychologists in collaboration.

Pedagogical activity is a complex process that involves sharing, influencing and perception, understanding and evaluating each other. In the researches which were conducted by A. A. Bodalev and other experts, there is a great deal of information on the various laws and mechanisms of interpersonal knowledge. One of the

objectives of the education system reform is to increase its effectiveness. The problem of effectiveness of pedagogical activity is one of the most important issues of pedagogical and socio-pedagogical psychology. In modern literature, concepts related to productivity, effectiveness and improvement of pedagogical activity are often used.

The productivity and effectiveness of pedagogical activity are analyzed from an acmeologist perspective in researchers' research. The effectiveness of pedagogical activity depends on many factors. Socio-perceptual competence is an important feature of the teacher's professional activity. According to AA Derkach, socio-perceptual competence consists of processes of mutual evaluation, stereotyping, classifying, comparing, comparing, analyzing and reflexing, resulting in an understanding of the personality of the student and the reasons for his or her behavior.

This theory can also be interpreted as the emotional and intellectual perception, understanding and evaluation of each other by social actors in the process of activities and communication. One of the

most important features of social-perceptive competence is the humanistic nature of the subject of labor, reflexive-perceptual knowledge and skills, positive professional “I” concept, personality, intelligence, will, empathy, observational kindness, emotional warmth. Auto psychological competence is a necessary feature of the pedagogue’s personal development if socio-perceptual competence is important in interaction and mutual influence in pedagogical activities. The higher the auto psychological competence, the higher the quality of self-analysis, adequacy of assessment, the level of self-management, and more.

Experts distinguish the expected, stable, unsatisfactory and critical levels of socio-perceptual competence. The increase in the level of socio-perceptual competence is also dependent on the observational nature of the teacher. Surveillance is comprised of perceptual, cognitive, reflexive, empathic, motivational and prognostic components as the most important traits and skills. High level of professional motivation for pedagogical activity provides the basis for successful solution of any task. Although there is a desire for education and self-improvement in many cases, there may be problems with

identifying specific actions for its implementation.

In many studies, the knowledge of the student’s personality is explained by the individual psychological characteristics of the teacher – extroversion, introversion, emotional stability and instability. The extrovert is characteristic of the outside world, communicativeness, initiative, high level of activity and activity, whereas introvert is typical of its inner world, perceptions, emotions, humanity, stamina, insight and self-analysis. According to a study by some psychologists, there is a positive correlation between the type of introvertibility and the fullness of the student’s personality. It is also found that there is a negative correlation between neuroticism in the teacher and the completeness of student comprehension. Educators with balanced extroversion and introversion features have an adequate level of knowledge of the student.

References:

1. Bodalev A. A. Personality and Communication M.1983 324 p.
2. Vegerchuk I. E. and others. Socio-perceptual competence and professionalism. – M: MGU PP, 1999 266 p.
3. Derkach A. A. Acmeology M. RAGS, 2004 125 p.
4. Zimnyaya V. I. Pedagogical Psychology M.2008

NATIONALISM AND MODERNITY IN THE CREATION OF MUSEUMS

D.Sh.Saipova

National Institute of Fine Art and Design the department of design teacher

Reform-not for reforming, however for a person
Sh. M. Mirziyoev

Carrying out scientific research in the design of museums in Uzbekistan, combining the ideas of modernity and nationalism, finding artistic solutions for interior and exterior design that promote creativity, abilities for people of all ages, enhancing their spiritual and cultural level and enhancing their creativity.

Key words: museum, exterior, interior, design.

Conducting scientific research in the field of museum design in Uzbekistan, combining the ideas of modernity and nationalism, searching for artistic solutions for interior and exterior design that contribute to the creativity, abilities of people of all ages, raising their spiritual and cultural level and raising their creativity.

Museum is the Greek word which means, scientific and educational institution that collects, stores, studies and disseminates historical, material and spiritual monuments. The museum's collection consists of materials, artifacts and works of art, as well as written sources (manuscripts, printed documents, books) that have been historically preserved.

The independence of Uzbekistan, as in all other areas of economic and political life, has become a turning point in the cultural sphere, including the study, preservation and popularization of our rich heritage. Along with changes and updates in the public life of the country, large-scale reforms in the construction industry

are being carried out in our country. In particular, not all buildings erected in our country are acceptable. Because these buildings are not compatible with the environment and traditions in which we can observe many such buildings. These buildings negatively affect the appearance of our beautiful city. Modern buildings and structures, regardless of the country in which they are built, should reflect the national traditions of this country and harmonize with modernity.

To achieve this goal, we need to perform the following tasks.

- to study and analyze the architectural, artistic and design decisions of museums and other institutions of our country and abroad, as well as scientific literature, articles and other scientific sources in this issue;

- to study the factors affecting the external and internal design decisions of museum buildings, as well as to search and explore modern interior elements of interest;

- Development and optimization of vestibules, rooms, corridors and their interior design of museum buildings;

- provide interior design solutions based on applied research based on factors contributing to the efficiency of museum buildings. Development of original, attractive and intriguing elements of the infrastructure of museum buildings that are attractive and attractive to the audience and meet the goals and objectives of the institution;
- research, compilation, optimization and optimization of the design environment, decisions on the layout of space, lighting, color, style and other factors used in interior design in accordance with the purpose and purpose of museum buildings; interiors of museum buildings;

- Based on research, the museum's buildings are designed to create a modern, attractive interior design.

Political and spiritual development in Uzbekistan, reforms in the field of democratization of society, social, scientific and technological progress are contributed to the creative work carried out in our country in the field of architecture and construction.

-As human society continues growing, the demand for modern housing and public buildings will grow, and as construction progresses, construction technologies will improve and new building materials will appear. As modern buildings play an important role in urban planning, much attention should be paid to build design. Architecture is always inextricably linked with the history of the development of society, which is reflected in the work of architects.

At the same time, there are clear architectural features (composition, elegance, colorism, etc.). Architectural orientation gives a broader meaning, including layout, volumetric composition, designs, shapes and decorations, ways to create an internal spatial environment and decorating surface styles. In the second half of the 19th century, under the influence of industry, science and technology, the new architecture was developed and adopted as modern architecture.

At this time, economic, technical and artistic conditions contributed to the emergence of new architecture of the 20th century. In the 20th century, architecture developed using excellent technologies that allowed us to scale, use structures and new materials. Architecture and construction are introduced a new modern computer. Computer analysing has improved and allowed architects to visualize any fantasy of life.

So let's focus on:

- the need for the museums of our republic to reflect the rich cultural heritage of our people, their place at the stages of development and create exhibitions in the spirit of independence based on modern requirements;

- return to the homeland a heritage that has been created over the centuries;

- make museums a source of spirituality and convey to the hearts of our people, especially youth, a sense of pride and pride in the history of our statehood and the heritage of our ancient ancestors;

- Intensify outreach efforts to popularize the rich exhibits and achievements of our museums among the international

old museum of H.Olimjon and Zulfiya

New museum of H.Olimjon and Zulfiya

community and promote interregional exhibitions

- development of international tourism. Attracting foreign tourists to museums of Uzbekistan and providing them with high cultural services;

- The widespread use of modern techniques in creating a unified list of exhibits in museums, as well as the publication of postcards, booklets, guides, catalogs with unique exhibits;

Improving the teaching methods of museum scientists at universities with a view to their serious relationship. Conducting training sessions with practical exercises, training museum workers in the country's leading museums.

These days, museum scientists have developed a special scientific concept for the development of museums to further improve the activities of museums in the country.

President of Uzbekistan Republic Shavkat Miromonovich Mirziyoyev "On the Strategy for the Further Development of the Republic of Uzbekistan" dated February 7, 2017 No. R-4947.

In recent years, a number of efforts have been made to radically improve the work of museums. In particular, the Republican Fund "Uzbek museum" held on May 16, 2002 the scientific-practical conference "Museums of Uzbekistan in the XXI century".

- The Resolution of the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan

old museum of Sh.Rashidov

New museum of Sh.Rashidov

dated June 11, 2002 No. 282 “On the study of the state of museum equipment and its assistance in this area” was aimed at studying the activities of all museums in the country. According to this document, the Uzbek museum Foundation created a working group with the participation of a group of leading scientists and museum experts. The design of the following museums to this day is proof of such efforts.

For example: Sh.Rashidov, H.Olimjon and Zulfiya, Ogahiy museums.

Literature

1. Мирзиёев Ш. Буюк келажегимизни мард ва олижаноб халкимиз билан бир-

га кураимиз. “O`zbekiston” НМИУ, 2017. Б. 344.

2. 2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш чора тадбирлар (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 7-сон, 88-модда)
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Атоқли давлат арбоби ва ёзувчи Шароф Рашидов таваллудининг 100 йиллигини нишонлаш тўғрисида”ги Қарори. 2017 йил 27 март
4. Нозилов Д.А. “Марказий Осиё меъморчилиги” – Т.,2005
5. Нозилов Д.А. “Халқ меъморчилиги”, – Т., 1982
6. Тимомова Н. Интерьер дизайн“ – М. Россия. 2001

ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ АРХИТЕКТУРЫ В УЗБЕКИСТАНЕ

Абдуворис Латипович Табибов

доцент кафедры «Дизайн»

Национальный институт художеств и дизайна им. Камолиддина Бехзода

Architecture has forgotten the language of past centuries, which relied on universal vocabulary, clear to every person, regardless of its level and status (spiritual, material).

Ключевые слова: архитектура, фасад, дифференциация, здание.

Современные архитектурные здания становятся более лаконичными и прагматичными по своей форме, при этом более точными в деталях и точными в плане качества исполнения и в удобстве. Большое внимание уделяется долговечности зданий, изменениям в их облике, связанным с физическим старением. Выбираются формы, которые повышают энергоэффективность объекта и не требуют больших энергозатрат при его возведении.

Есть мнение, которое разделяют профессиональные архитекторы по поводу того, что в современной узбекской архитектуре имеет место два направления дальнейшего развития. Одно является традиционным («эkleктика»), пользующимся историческими стилями и фактами в качестве источника образования новых форм. Другое направление представляет собой современную архитектуру, отказывающуюся от традиций, находит источники формообразования только в современных технологиях и стройматериалах. Каждое направление противостоит друг другу, конкурирует, имеет как сторонников, так и противников. Ра-

нее, фасады домов, их интерьер были подобны открытой книге, заглянув в которую можно было познакомиться с людьми прошлых эпох. Стилистика была выражена чётко и ярко в каждом доме. Язык архитектуры формировался за счёт архитектурных стилей, создавалась система узнаваемых образов. Увы! Но сейчас значение и глубокая суть этих образов забыты, став непонятным языком, не находящем собеседника. Архитектура современности отстранилась от исторической детали, несёт мало полезной информации и «литературности».

Главными стали абстрактные идеи и символы, оперирование пространством на уровне, который не всем людям дано понять и оценить. Архитектура забыла язык прошлых веков, который опирался на универсальную лексику, понятную каждому человеку, независимо от его уровня и статуса (духовного, материального). Мнения противоречивы, а что, если посмотреть на них с точки зрения внутренних закономерностей? Только взгляните на процесс формирования архитектурного облика здания, его

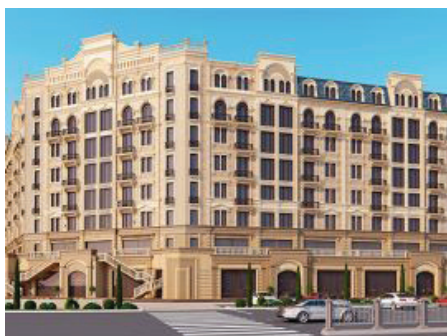

Рис 1. Жилая застройка Мирза Улугбекском районе г.Ташкента.

черты, контуры, фасад. Наблюдается интересная картина. Традиционный (он же исторический) путь характерен для архитектуры Нового времени, от самого начала эпохи Возрождения до архитектуры современности! Вопреки изменению стилей, систематического отказа от архитектурной детали (обусловлено приходом современной архитектуры), принцип формирования архитектурного языка на своём пути не столкнулся с существенными изменениями. Изменения происходили в материалах и применяемых технологиях, конструкциях и типологиях, но здания стояли, примеряя на себя новые архитектурные одежды, в зависимости от моды, эстетических или философских убеждений.

Архитектура – единый процесс, имеющий начало и стремящийся к своему логическому завершению, что мы сейчас и наблюдаем. Среди критиков можно услышать мнение о том, что современная архитектура дошла до кризиса, наступило состояние неопределённости, «ступора». В чём это проявляется?

Во-первых, сейчас наблюдается резкий разрыв проектного и самого строительного процессов. Строитель подчиняется своей воле и желаниям архитектора, платит деньги за выполнение указаний и поручений. В свою очередь производитель строительных материалов и конструкций диктует свои условия и строителю, и архитектору, ставит их в зависимое положение. Это является основной проблемой организационного процесса.

Во-вторых, профессиональная дифференциация, когда архитектор не является единственным творцом. Имеет место разделение между архитектором и конструктором, архитектором и дизайнером и так далее. Мастер не имеет возможности самостоятельно реализовать свои планы в полной мере.

В-третьих, проблема, связанная с конструктивностью. Не сочетаются конструкция здания и выбираемый «наряд» под его архитектуру. Наконец, самое главное, отношение. Ранее, здание было творением «рук человеческих», воплощением задумки мастера в жизнь. Сейчас, это просто объект

строительства, именуемый как объект технического дизайна или ландшафта. Истинная суть архитектурного объекта забыта. По маленьким крупинкам она терялась, переходя из года в год. Появилась эстетика деконструкции, утрачено понятие архитектурного объекта. Что будет дальше? Может быть, есть пора вспомнить о корнях архитектуры и перестать работать, применяя штампы и стандартные образы?

Довольно много писали о застройке, какой она должна быть (квартальной, среднеэтажной и тд и тп), но о самой архитектуре как-то не заикался, а между тем, есть у меня две мысли по этому поводу. Во-первых, бич современного мира, что большие объёмы строительства, когда нужно построить несколько домов, доверяются одному архитектору (=одному арх. бюро). Это всё равно, что попросить художника в рамках одного заказа нарисовать 10 разных картин – они будут отличаться, но будет видно, что делала всё одна рука. Иными словами, не будет разнообразия. Сравните, вот

улица, где одно строение – один архитектор, идти по такой улице вдоль домов интересно, ведь их можно изучать и рассматривать.

Второй важный момент скорее относится ко всей современной архитектуре, а точнее уходу от деталей. К примеру, идёте вы по городу, видите здание издалека, вроде ничего так. Но чем ближе вы к нему подходите, тем больше деталей оно вам раскрывает. Человек как бы получает вознаграждение за то, что дошёл до дома, но получает он его постепенно ещё на подходах.

Литература

1. Убайдуллаев, М.М. Иногамов “Турар жой ва жамоат бинолар лойихалаш типологик асослари” Т. 2009 й
2. Ўзбекистон шаҳар микрорайонлари қурилишини комплекс таъминлаш учун кўрсатмалар. Тошкент 1970йил.
3. Камшанова З.А. “Новый город” Антонио Сант,Элиа: утопия или реальность?
4. Змеул С.Т. «Архитектурная типология зданий и сооружений». – М.: «Высшая школа», 2000г.
5. [www/architector/com](http://www.architector.com)
6. www/niitag/ru/info/doc/

INNOVATIVE WAYS OF TEACHING ENGLISH PRONUNCIATION IN KINDERGARTENS

Rustamova Adash Eshankulovna,

teacher,

Samarkand state institute of foreign languages rustamovaadashphd@gmail.com

Shamshiyeva Sarvinoz Bahodirovna,

student Samarkand state institute of foreign languages

***Abstract:** In this essay, novel methods of teaching English pronunciation and its influence have been addressed. In addition, some suggestions have been made to the teachers. And here the different effect of some innovative technologies on younger generation pronunciation is mentioned.*

Key words: The role of modern technologies, the maze and the game of fish, the value of gadgets.

In our modern technological life, our young generation can use different kinds of modern technologies here, I refer to computers, phones, electronic gadgets and so on. Undoubtedly, we do not attract them to use them because we know their disadvantages. We can take advantage of children being addictive to computer technologies and gadgets. You realize the English pronunciation is hard to students than grammar and terminology, care is not given to the laws of teaching in as much as pronunciation. If we cannot restrict the use of digital technology, it should be improved negatively, to instance, through studying English pronunciation. Attractions to learn English pronunciation for kindergarteners: Teachers use a variety of techniques such as You Tube, Mobile Apps, Movie Clippings, Advertising. Such methods of training allow the students very aware and motivated to learn. According to T. Kalpana Priyadharshini and T. Krithika, some of the active technologies available to enhance the

educational quality of language teaching and learning are as follows: e-mail. Blogs, I-pads, e-learning software, digital library resources and others [4, 1-3p.]. Mobile learning (m-learning) is the ability to learn anywhere and at any time using a portable electronic gadget. Mobility is a key feature of m-learning (Bonala Kondal 2016) [3, 1-3p.]. From my point of view, using MALL (mobile-assisted language learning) is one of the most effective ways to solve pre-school pronunciation errors. If we have a great desire to encourage children to learn English, they must take advantage of interesting activities, games of contemporary technology and, of course, it must not be too long because of children's impatience and technical hurt. In the classroom, children want constant energy shifts and need to be respected by their educator, children need to be congratulated by their teacher for providing voice to this enthusiasm and feelings of success [7, 3p.]. Innovative methodologies in the teaching of English grammar

Computer technology has never been a challenge to traditional teaching methods of educators. On the opposite, it has offered them some benefits over traditional methods. Iranian teachers have said that, through the proper use of computer technology, they have better thought about pronunciation and better thought of it. Such improvements had a great impact on them to better teach their pronunciation course and to see its long-term effects on their teaching. Innovative methodologies such as game use, role play, newspaper learning, TV viewing of dictionaries and so on should be used as educational resources [1, 2-3p.]. Teachers using innovation in the field of education. Using gadgets technologies, computers, televisions to teach pronouncing is a hotly debated issue that often divides opinions. The main reason for this is that children from 3 to 7 years of age are interested in everything we have to use their habits efficiently, that is, we should let them use it to listen to music, tracks, watching movies, cartoons, playing games that can help them in their lives. The Common European Framework for Languages (2001) advises teaching pronunciation right from the start of foreign language education. Effective methods include listening and recalling, coaching, limited pair exercises, ear testing, phonetic training, aloud hearing, emulation, tongue twisters, sound-color maps, phonics, poems, rhymes, capturing pronunciation and etc. Also clapping, tapping, taping, movements, mirrors, visual aids and etc. It is recommended to combine the different teaching techniques recommended by AMEP (2002), Celce

Murcia et el, Brinton, Goodwin (2002) Reid (2014) Morley (1991), O'Conner (1993) Baker (2006), Hancock (1995), Hudson (2012) with a focus on age suitability below. Most educational institutions have taken an extreme step, including a network of computers and related software, cassette players and slide projectors as part of the English learning process. In spite of the fact that the chalk and panel approach remains unparalleled by the use of technical devices in the process of learning English benefits to learners on a large scale [1, 2-3p.]. Most educational institutions have taken an extreme step, including a network of computers and related software, cassette players and slide projectors as part of the English learning process. In spite of the fact that the chalk and panel approach remains unparalleled by the use of technical devices in the process of learning English benefits to learners on a large scale [1, 1-3p.]. 3G and 4G mobiles offer consumers with exposure to a range of interactive features. Students can use different educational applications and dictionaries to enhance communication. Such devices allow students develop language skills easily. Phonetics, grammar podcasts highly choose to teach phonetics or pronunciation difficulties in English. Many effective software needed to enhance one's pronunciation, sound pronunciation, pronunciation practice, pronunciation tests, perfect English pronunciation, etc. [3, 1-3p.]. Two games that will be conducted to improve the student's ability to pronounce are Go Fish Game and Maze Game, which are selected by researchers because they are considered

suitable for improving the ability to pronounce. Competition and chance are generally factors in interaction, and there is usually a winner [5, 3-5p.]. Based on the description above, it can be inferred that games provide a pleasant atmosphere, a condition in which interaction is necessary, and a diversion from the analysis of the language itself [5, 3-5]. Such kinds of games trigger empathy, love to learn English and are inspired to talk, to study, to compose, to read English. Pronouncing mistakes of kindergarten students due to low engagement, uninteresting tasks and others. Some of the laws that educators must pay attention to pronouncing sounds included both our brains and our heads, as we begin to push the muscles in our mouths in new ways, our mouth always needs to build up muscle memory, the capacity to do something that can be achieved more quickly after doing it many times. While children watch TV, listening to music in English, these programs must be clear, perfect in as much as children remember, record the pronunciation of words as it is said. Speaking about the methodology of using games in the classroom, educators should be mindful of some important considerations while playing games in the classroom. First and foremost, games should be flexible and teachers should avoid being flexible. In English there are some words that can be pronounced in two ways and both of

them are correct so that the kindergarten teachers should tell both of these spellings because in the future children need to know that the spelling of the word is one meaning. **Conclusion:** All this can be inferred that the use of modern technologies for learning is a desire for our high-tech culture. They should use a wide range of activities, innovative technologies, games to educate our younger generation, and we are obligated to inspire them to study foreign languages within. Through computer age, we could make a great difference through children's speech.

References

1. Beena Anil, "Applying Innovative Teaching Methods in a Second Language Classroom, International Journal of Research in English Education". 2017, 12p.
2. Marla Tritch Yoshida, "Choosing Technology Tools to Meet Pronunciation Teaching and Learning Goals." Catesol Journal. 2018, 8p.
3. Bonala Kondal, V. Durga Prasad, "Developing Language Skills Through MALL Among the Professional Students". 2016, 8p.
4. T. Kalpona "Enhancing Technology Learning Through Modern Gadgets". 2016, 13p.
5. Dinamika Ilmu, "Improving Students English Pronunciation Ability through Go Fish Game and Maze Game". 2015, 15p.
6. Eva Reid, "Teaching English Pronunciation to Different Age Groups". 2017, 8p.
7. Rustamova A.E. "The main Concepts of Teaching English in Kindergartens". European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. 2019, 13p.
8. Celce-Murcia, "Pronunciation Teaching History and Scope". 1996, 17-18p;

